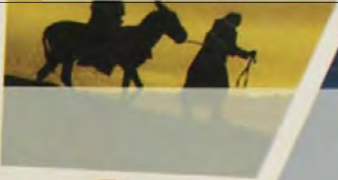

Katolički list

Zvonik

GOD. XIX. BR. 12. (206) Subotica, prosinac (decembar) 2011. 150,00đin

Čestit Božić i blagoslovljena 2012. godina!

zkvm.org.rs

Duhovna obnova mladih u „Augustinianumu“

I nadalje neka Vam bude...

BLAGO **2**LOVLJEN **0** SVAGDA! **1 2**...

RADOSNO SVUGDJE!

SRETNO U SVEMU!

ZAVOD ZA KULTURU I
VOLUNBARSKI RAD

Izložba božićnjaka u Subotici

Bračni jubilarci iz župe
sv. Nikole Tavelića, Sombor

Materice u župi sv. Roka

Svetkovina Bezgrešnog začeća BDM u katedrali

Materice u župi sv. Terezije uz izravni prijenos HRT-a (foto: Klapim)

Crtica o magarcu

„Gospodinu treba“ (Lk 19,34)

Magareća posla, tvrdoglav ko' magarac, sjediti u magarećoj klupi, imati magareće uši, itd., samo su neki od mnogobrojnih epiteta koji se pridjevaju pripadniku ljudske vrste, koji je to, više ili manje, nečim zaslužio. U kulturi našega i drugih naroda, otkako je svijeta i vijeka, uvriježio se običaj pripisivanja osobina, mana i navika s karakterističnim oznakama pojedinih životinja. Tako je magarac, ta simpatična životinja čudesno lijepih ušiju, uvijek na tapeti kada su u pitanju glupost, lijenost, tvrdoglavost, nepokornost... U židovsko-kršćanskoj religijskoj simbolici slika ovce (janjeta, stada) dobila je povlašteni položaj, što dakako, ne možemo reći kada se radi o magarcu.

Srećom, Sveto pismo nema ni pri vidno loše mišljenje o magarcu. Dapače, spominje ga čak na 173 mjesta, općenito u pozitivnom kontekstu. Famosna Bileamova magarica, iz Knjige brojeva, bila je privilegirana progovoriti Božjim glasom i tako spasiti svoga gospodara od smrti. Međutim, najveću slavu magarac dostiže u Novom zavjetu. Budimo iskreni, Novi zavjet ne počinje s apostolima, niti s moćnim papama, nego s Josipom, trudnom Marijom i njihovim prijevoznim sredstvom – magaretom. Taj isti magarac nosi Svetu obitelj od Nazareta do Betlehema, zatim s njim bježe u Egipat i vraćaju se natrag. Magarac nosi Isusa na njegovim putovanjima. Njime na Cvjetnicu ulazi u Jeruzalem dočekan kao Mesija. Starokršćanski apokrif spominje da je jedan te isti magarac vjerno pratio Isusa od njegova rođenja do smrti.

Isti apokrif svjedoči kako je magarac pošao za Isusom do Kalvarije. Magarac se ožalosti ugledavši Isusa na križu, te se okrene leđima kako ne bi gledao, ali nije mogao ostaviti Isusa. Sjena križa pala je na ramena i leđa magarca. Znak križa i danas se nalazi na leđima ove životinje kao svjedočanstvo o ljubavi i predanosti maloga i skromnoga magarca.

Poznati hrvatski franjevac o. Nikola Mate Roščić piše zanimljivu knjigu *Apologia asinaria – Pohvalno slovo o najboljem tovaru svih vremena iliti Obrana teškoga magarećeg žitka*. Pisac, među ostalim, piše: „Kad bi magarac progovoriti mogao, u ime cijele magareće vrste sročio bi najljepše zahvalno slovo Isusu iz Nazareta, jer je po njemu i s njime to, većinom prezreno, ponižavano i izrugivano živinče, doživjelo svoju povijesnu i svesvjetsku rehabilitaciju.“

Dragi čitatelji, možda se pitate zašto sve ovo pišem. Možda će netko reći: magareća posla! Ali želja mi je bila promatrati otajstvo Božića iz jednog drugog kuta, iz kuta – oprostite ako će zvučati grubo – Isusova magarca. Otajstvo je to koje se ne može dokučiti, nedohvatljivo je i najbritkijim teolozima. Možda bi Isusov magarac lako mogao posramiti uznosite teologe svojom jednostavnom, ali nezamjenjivom ulogom, jer ono što je svakomu od nas jedino moguće, to je ponijeti ovo otajstvo na leđima, kroz Egipat svakodnevice do kalvarije života. Dok vam u ime Uredništva *Zvonika* čestitam Božić, želim to učiniti „In Amore“ – iz ljubavi. Zanimljivo je da su to jedina 2 samoglasnika koja bi magarac znao od srca

izreći: *iiii-aaaa*.

Ako ste se i nasimijali čitajući ove retke, drago mi je.

Neka vam je radostan i svet Božić

i

blagoslovljena nova, 2012. godina!

Zvonik • 12/2011

Iz sadržaja

Božićna poruka
dr. Ivana Pénzesa5

Tema:
Otajstvo Božića.....6

Podjela službe akolita
u Starom Žedniku13

Svetac mjeseca:
Drinske mučenice20

Divno božićno otkriće23

Intervju:
fra Zdenko Gruber26

Moralni kutak: Božić
– blagdan „uživanja“29

Psihologija:
Uspoređivanje
s drugima.....34

Kršćanski stav:
Smijemo li primati,
a ne davati?!35

75. obljetnica HKUD-a
„Vladimir Nazor“
iz Sombora.....36

Mladi:
Još jedna božićna
priča.....42

Vjernici pitaju:
Kako je Blažena Djevica
Marija mogla biti začeta
bez ljage istočnoga
grijeha47

Piše: *Nevena Gabrić*

Svjetlo istinito dode u ovaj svijet...

Tiha noć, sveta noć... noć svjetlosti, mira i radosti! Zvezdano nebo, anđeoska pjesma, i štalica u kojoj se rodilo maleno, bespomoćno djetesce u jaslicama. Noć najljepšeg i najvećeg Božjega dara svakom čovjeku. Mir, koji Bog nudi svim ljudima dobre volje! Neizmjerana Dobrota koja se spušta na zemlju u liku Božjega djeteta, koje ništi krutost naših srdaca... Veličanstveni iskorak Ljubavi radi čovjeka... Božić!

O Božiću se rado govori, o Božiću se pjeva, na Božić se dariva, časti i slavi! Svaki je Božić nova, neponovljiva, prelijepa priča o tajni Božjega utjelovljenja i dolaska u svijet koji, tim dolaskom, postaje drukčijim, pa se u njemu možemo doista osjećati kao u svom domu... Božić je beskrajna milina koja se velikodušno rasipa po cijeloj zemlji...

Kako čovjek i ne bi slavio, kada se zbog nas ljudi rodilo djetesce Isus u Betlehemu. Rodilo se, kako bismo mogli vjerovati da stvarno posjedujemo božanski život u sebi. Možda bismo bez ovog lijepog blagdana taj božanski život u sebi i previdjeli, pa životom smatrali samo ono što je izvana vidljivo: naše svakodnevne poslove, uspjehe, neuspjehe, nezadovoljstva, boli, radosti, patnje... Ovako, nikako i nikada ne možemo zanemariti tu neprocjenjivu činjenicu da je sam Bog u nama. Pravi, živi Bog je u nama, iako mi toga nismo vrijedni. Ne možemo to zaslužiti nikakvom askezom, molitvom ili meditacijom. Puni smo nereda i nečistoće koja se ne može sakriti. U sebi često vidimo samo tamnu stranu, zbrku, ograđivanja, slabosti... Unatoč svemu

tome, Bog i dalje želi stanovati u nama. Sam Bog želi boraviti u čovjeku, u našim tako vidljivo nesavršenim srcima. To svakako znači i da se uvijek, baš uvijek možemo domoći novih mogućnosti ljubavi, divljenja, predanja, suosjećanja... Zahvaljujući novorođenom Djetetcu, uvijek u sebi možemo razvijati i lijepe dječje crte: spontanost, valjanost, živahnost, ispravnost, nekoristoljubivost, nepokvarenost... Nismo li preobilno počašćeni od dobrog Boga zbog toga?

Božić je i puno više od lijepe pripovijesti o tomu kako je prije dvije tisuće godina Bog postao čovjekom, o anđelima, pastirima i kraljevima iz davnih vremena, daleko od nas... To nije događaj koji se nekada, negdje dogodio – to je događaj koji se između Boga i nas događa svakoga dana! Samo je pitanje znamo li i mi biti kao štalica koja je primila maloga Isusa? Jesmo li i mi, kao skromne jaslice, na raspolaganju Isusu koji bi rado bio tu položen? Ima li u našem životu mjesta za Boga? Jesmo li u stanju dopustiti Božić u sebi? Znamo li otvoriti svoja srca i svoje ruke Ljubavi koja strpljivo čeka da nas prigripi?

Zamolimo malenog Isusa da nas uvijek, a posebno u ove lijepe Božićne dane, podsjeća na to kako Bog na zemlji postaje vidljivim u dobroti koju iskazuje čovjek čovjeku, u opraštanju, razumijevanju, prijateljstvu, obazrivosti... Božićni doživljaji nam mogu biti kao vrata kroz koja nam valja ući u nebesko kraljevstvo. Prepustiti se Bogu čitavim svojim bićem – to je Božić... kraljevstvo Božje može osvanuti.

Božićna poruka dr. Ivana Pénzesa, subotičkog biskupa

Rodenjem Isusa Krista, Bog našoj ljudskoj naravi želi dati udjela u svome božanstvu

Kršćanska braćo i sestre!

Rodenjem Isusa Krista, Spasitelja, od Djevice Marije Bog nam pokazuje da je utjelovljenjem uzeo ljudsko tijelo te da želi ne samo biti suputnikom i supatnikom našega života, nego ga pobožanstveniti. Sve se ovo veliko otajstvo skriva u slikama malenoga božićnoga Djeteta.

Slika malenoga djeteta pokazuje nam veliku snagu promjene. Blažena Djevica Marija i sveti Josip najsvjetliji su primjeri kako Bog mijenja čovjeka uzdižući ga do neslučenih visina. Oni nam pokazuju da i mi možemo biti bolji i drugačiji, da se pobožanstvenjenje može dogoditi i u našem životu.

Slavlje Božića poziva nas da otvorimo vrata svoga srca svjetlu svijeta – Isusu Kristu, koji nam omogućava postati djecom Božjom. On, naš brat, želi biti s nama. On, Gospodar naš, želi nas ugostiti kod svoga stola. Potrebno je samo tom najvećem Gostu i Gospodaru života otvoriti vrata našeg srca na koja kuca. Potrebno mu je dopustiti da kao Gast i Gospodar uđe u naš život. Potrebno ga je priznati svojim i prepoznati ga bratom. Često, nažalost, Bog nailazi na zatvorena vrata. Zatvorena vrata, kao i one noći u Betlehemu kad za njega nije bilo mjesta. Nemali je broj ljudi koji se čak i od Boga straše za svoje živote. Oko sebe podižu zidove i svojim snagama žele rasvijetliti tamu vlastitog života. Međutim, ne spoznaju da svjetlo opraštanja i oslobođenja ne dolazi od njih samih, jer Kralj mira i mironosni Osloboditelj ne stanuje u njima. To je razlog što mnogi, čak i u svete božićne dane, nemaju mira u srcu, niti nade u oprostjenje. Upravo za Božić mnogi ljudi ne dopuštaju svjetlu Božjemu da prosvijetli njihove živote, jer čine djela tame. Upravo se za Božić, nažalost, događaju najveće svađe, rastave, preljubi pa čak i ubojstva. Tama i sjena zla najjasnije se vidi kad zasja svjetlo spasenja i dobrote. Zato je potrebno otvoriti vrata svoga srca.

Otvoriti vrata srca za nas kršćane danas na Božić znači uočiti u našim okruženjima bližnje u potrebi. One, koji su bez doma, ne samo bez kuće i stana, nego one koji u svom vlastitom boravištu nemaju mira u srcu niti nade da će ga naći. Pomoći zavađenima da se pomire i potraže novi put jedni prema drugima, to za nas znači otvoriti vrata našega srca. Nahraniti gladne ljubavi, smiješkom i toplom riječju, zagrljajem i ohrabrenjem. Često pri tome nailazimo na zatvorena vrata, no ne trebamo odustati. Valja nam potražiti nove mogućnosti, pa ako su vrata zatvorena, možda možemo pokucati na prozor. Ljubav je domišljata.

Ovim mislima želim svima čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu!

+ **Ivan**
biskup

Otajstvo Božića

Piše: Slavko Večerin

U prva tri stoljeća kršćanstvo nije poznavalo, osim Uskrsa, nikakve godišnje svetkovine. Tek u 4. stoljeću počeo se, u Rimu, slaviti 25. prosinca kao blagdan rođenja Kristova. Nešto ranije, počelo se na Istoku i u nekim područjima na Zapadu slaviti blagdan Kristove objave (Epiphanie). Oba blagdana su nastala iz sve veće potrebe da se događaji spasenja razvijaju u povijesnom smislu pa i da se pojedine postaje Isusove povijesti slave kao blagdani.

Ime

U najstarijim latinskim izvorima svečanost se zove: Rođendan Gospodina našega Isusa Krista (Dies nativitatis – natalis – Domini nostri Iesu Christi) od toga, u romanskim jezicima, dolazi naziv blagdana: Natale (talijanski), Noel (francuski). Germanski jezici to kažu drugačije: Weihnachten (posvećena, sveta noć – njemački), Christmas (engleski). Božić (hrvatski – mali Bog) ukazuje na samo otajstvo blagdana.

Biblijski temelj

Pretpovijest: pripovijest o rođenju, prema tumačenju bibličara, ne spada u najstarije predaje Evanđelja. Ipak, Lukino pripovijedanje o Isusovu djetinjstvu je imalo utjecaja na razvoj božićnog blagdanskog kruga. Povijesti Isusova djetinjstva prethode izvještaji o rođenju Ivana Krstitelja. Anđeo naviješta rođenje sina ostarjelom svećeniku, za vrijeme službe u Hramu (Lk 1,5-25). Njegova žena, isto tako starija, bila je već u šestom mjesecu trudnoće kad je

anđeo Gabrijel navijestio Mariji rođenje Sina Božjega (1,26-38). Marija posjećuje Elizabetu i ostaje s njom tri mjeseca (1,39-56). U te izvještaje ugrađeni su najljepši odlomci evanđelja: anđelov pozdrav Mariji – Zdravo Marijo, (1,28-33), Elizabetin pozdrav, koji se kasnije povezao s anđelovim (1,42), Marijin hvalospjev Magnificat (1,46-55) te Zaharijin hvalospjev Benedictus (1,67-79).

Isusovo rođenje

Luka (2,1-20) pripovijeda povijest rođenja. Zbog poreza, za vladavine cara Augusta trebali su se svi popisati pa su Josip i Marija, koja je bila trudna, pošli u Betlehem, odakle je Josip potjecao. Dijete je tu došlo na svijet u siromašnim okolnostima: kolijevka su bile jaslje. Anđeo naviješta događaj pastirima (ovdje je mjesto anđeoskog Hvalospjeva *Gloria in excelsis deo*). Pastiri posjećuju dijete i šire o njemu glas. Nakon osam dana dječak se, prema židovskom zakonu, obrezuje i daje mu se ime (2,21). Isto tako prema židovskom zakonu, dijete je, nakon 40 dana, odneseno u Hram da se tamo „prikaže“. Ovdje Šimun izgovara svoj hvalospjev *Nunc dimittis* (2,29-32). Pripovijeću o dvanaestogodišnjem Isusu u Hramu (2,4-52) zaključuje se Lukina povijest Isusova djetinjstva.

Isusovo djetinjstvo prema Mateju

Na početku se Josipu, u snu, ukazuje anđeo, koji mu govori da je njegova zaručnica trudna po Duhu Svetome (1,18-24). Rođenje Isusovo se spominje samo kratko (1,25). Naširoko se opisuje dolazak mudraca s Istoka i zloba kralja Heroda (2,1-12), bijeg u Egipat (2,13-15), pokolj djece u Betlehemu (2,16-18) i povratak obitelji u Nazaret (2,19-23). Označavanje vremena kraljevanja Heroda (2,1) i pojavljivanja zvijezde koju su slijedili Mudraci (2,2) su prigoda za spekulacije o datumu Isusova rođenja.

Utjelovljenje Riječi

I Ivanovo evanđelje počinje „božićnim“ tekstom u kojemu se govori o utjelovljenju božanske Riječi, logosa, s jasnim razumijevanjem da se radi o Isusovu dolasku. (Prolog Ivanova evanđelja 1,1-18). Pripovijesti o djetinjstvu nedostaju kako ovdje, tako i u Markovu evanđelju.

Povijesni temelji

O nastanku blagdana Božića postoje dvije hipoteze:

Hipoteza proračuna

Ona polazi od toga da su kršćanski teolozi raznim proračunima došli do dana 25. prosinca kao dana rođenja Kristova. Prema jednoj predaji, 25. ožujka se držao prvim danom stvaranja. Neki povezuju taj dan s danom Isusove smrti i začeca – a neki i rođenja – kao danom početka novog stvaranja svijeta. Ako je Isus začet 25. ožujka, onda se danom rođenja mogao smatrati 25. prosinca. Oba datuma nisu jednoglasna u starim tekstovima. U nekima se govori o rođenju, a ne začecu i povezuju ga sa 14. nisanom.

Hipoteza povijesti religije

Ovdje se polazi od toga da se rođenje Isusovo, 25. prosinca, povezuje sa svečanostima nepobjedivog boga sunca (natale solis invicti) kojeg je uveo car Aurelijan 274. godine i postavio neposredno nakon zimske obratnice sunca. Misli se da su kršćani tom blagdanu dali kršćanski smisao time što su istoga dana slavili rođendan Isusov. To se moglo povezati s biblijskim izjavama: Mal 3,20 naziva budućeg Spasitelja „Sunce pravde“, a Ivanovo evanđelje ga naziva, više puta, „Svjetlo svijeta“ (1,19;8,12).

Širenje blagdana

Možda su oba faktora, pokušaj da se izračuna dan Kristova rođenja ili kršćanskim prihvaćanjem blagdana sunca – utjecala na širenje ovog blagdana. Brzo širenje blagdana na Zapadu je, možda, imalo veze s borbom Crkve s arijanizmom; liturgijski se počelo slaviti kad je Bog postao čovjekom da se i tako suprotstavi arijanizmu. Na Istoku se blagdan počeo slaviti uz Epiphanie, koncem 4. stoljeća.

Anđeosko, pastirsko i ljudsko bogoslužje

Uvriježilo se u Rimu, a kasnije na cijelom Zapadu, da se za Božić slave tri

božićne mise: u ponoć – Anđeosko bogoslužje, u zoru – Pastirsko bogoslužje, a u danu – Ljudsko bogoslužje. Taj običaj potječe iz Rima. Najprije je bilo samo jedno bogoslužje koje je držao papa u uobičajenu uru (9 sati) u Svetom Petru. U 5. stoljeću je došla k tome još jedna misa u Sv. Maria Maggiore u ponoć. Toj misi je bio uzor Jeruzalem. Uvečer, uoči 6. siječnja sakupljali su se vjernici u Crkvi rođenja u Betlehemu i išli, u procesiji, u Jeruzalem. U Sv. Mariji su, u kripti ispod oltara gdje se čuvaju relikvije jaslica, izgrađene jasle pa je lako shvatiti ovu sličnost s Jeruzalemom. Od šestog stoljeća je bio običaj da papa iz Sv. Marije Velike, na putu za Vatikan, svrati do crkve svete Anastazije i tu slavi Misu, vjerojatno iz prijateljskih odnosa prema carskom dvoru, jer je mjesna Crkva toga dana (25. prosinca) slavila i svetu Anastaziju.

Mističari srednjeg vijeka su običaj slavljenja triju misa na Božić tumačili kao „trostruko Isusovo rođenje“: rođenje od Oca prije svih vremena i svijeta, rođenje Sina Božjega od Djevice Marije, tajna utjelovljenja Sina Božjega i konačno rođenje Sina Božjega po Duhu Svetome u duši svakoga od nas.

Značenje

Božja objava u Isusu Kristu

Rođendan, odnosno slavlje rođenjana u razmišljanju antike je mnogo više, nego sam spomen na rođenje jednog čovjeka. Izraz može značiti – ondje gdje se radi o vladarima i božanstvima – i čašćenje, objava, razvijanje moći, pa i pobožanstvenjenje. Vladari su se slavili kao bogovi pa je njegovo pojavljivanje u gradovima kraljevstva bio blagdan (A. Adam 122). Ako je nastanku božićnog blagdana kumovao pogansko rimski blagdan „nepobjedivog boga sunca“, može se smatrati da su kršćani, od početka, u takvom smislu promatrali rođendan Kristov, a ne samo kao puko spominjanje činjenice. Božić sudjeluje na teološkom sadržaju blagdana Bogojavljenja. U obje svečanosti kršćani slave objavu Božju u Isusu Kristu, njegov dolazak na svijet: rođen od žene, podložan patnjama, prolaznosti i smrti. Kao što je u starini vladar u svojoj *epiphanie* razvijao svoju moć, pokazivao i potvrđivao, tako pokazuje Bog u *epiphanie* svoga Sina, svoju stvarateljsku i otkupiteljsku moć nad ovim svijetom.

Bogoslužno slavljenje

Prema novom Misalu bogoslužno slavlje Božića počinje misom bdijenja (na Badnjak navečer). Dok misni tekstovi za Badnjak u jutro imaju sve oz-

nake došašća, tekstovi večernje Mise (ta se misa slavi na Badnjak bilo prije ili poslije I. Večernje Božića ili poslije) imaju već Božićne teme. Evanđelje pak govori o Isusovom rodoslavlju i navještaju rođenja (Mt 1,1-25) ili skraćeno (1,18-25).

Slijede tri Božićne mise: u svetoj noći, u zoru i po danu. Uz to stoji: „Na Božić, svi svećenici mogu slaviti tri mise, ili koncelebrirati, ali samo u odgovarajuće vrijeme“. Na noćnoj misi se čita Iz 9,1-6 („Jer dijete nam se rodilo, sin nam je darovan“), Tit 2,11-14 („Pojavila se milost Božja, spasiteljica svih ljudi“) i Lk 2,1-14 (prvi dio Lukinog pripovijedanja rođenja). A zborna molitva uzima temu svjetla: „Bože, ti si ovu presvetu noć obasjao pravim svjetlom“. Molitva nad darovima tematizira „čudesnu razmjenu“ po kojoj se mi izjednačujemo Kristu. Evanđelje mise u zoru uzima drugi dio Lukine povijesti rođenja koja govori o dolasku pastira. Čita se Iz 62,11-12 („Recite kćeri Sionskoj, evo spasitelj tvoj dolazi“) i Tit 3,4-7 („Pokaza se dobrota i čovjekoljublje Gospodina našega“). Molitve tematiziraju (zborna, nad darovima i pričesna) utjelovljenje Riječi Božje i bogočovječnost Kristovu. Dnevna misa ima u središtu evanđelje o utjelovljenju Riječi Božje (Iv 1,1-18). Čita se Iz 52,7-10 („Svi krajevi svijeta vidjet će spasenje Boga našega“). I Hebr 1,1-6 (uzvišenje Sina). Teme molitva su „čudesna razmjena“ i dovode u vezu rođenje Kristovo i ponovno rođenje vjernika, „da budemo sudionici božanstva tvoga Sina, koji je uzeo našu ljudsku narav“ (zborna molitva).

Dok se u Vjeronanju izgovaraju riječi: „I utjelovio se po Duhu svetom“, tri Božićna predslavlja imaju teme: Krist, svjetlo, obnova svijeta po utjelovljenom Sinu Božjemu i čudesna razmjena.

Običaji

Mnoštvo narodnih običaja za Božić ukazuje na njegovu najveću popularnost. Navodim samo neke.

Postavljanje jaslica

Od davnine su jaslice vrlo obljubljene – figurama prikazano Isusovo rođenje – tu je, u društvo malog Isusa, pobožna mašta postavila: njegove roditelje, anđela, pastire, kraljeve i životinje. Običaj ide već od stare Crkve. One prave jaslice dolaze iz 13. stoljeća, kada je porastao interes za povijesnim i ljudskim detaljima povijesti Isusova djetinjstva, što je izazvalo nove pobožnosti i prakse. Godine 1223. Franjo Asiški je, u Grecciu, slavio svečanost jaslica, što

je postalo uzorom sličnih slavlja na drugim mjestima. U 16. stoljeću se jako proširilo pravljenje jaslica. Najprije su bile postavljane u crkvama, a od 18. st. počele su se izrađivati i u obiteljima.

Božićni darovi

Darivanje za Božić ima svoj korijen u darivanju djece i obitelji za sv. Nikolu (6. prosinca). Od 1535. taj običaj se prebacuje za Božić. Darove nije donosio sv. Nikola, nego Krist, kasnije mali Isus (Christkindl).

Božićno drvo

U božićnom drvu povezuje se simbolika svjetla božićnog slavlja sa simbolikom života (životno stablo, zimzelene grane). Vrlo rano svjedočanstvo za božićno stablo okićeno zvijezdama i svjetlima je na jednom bakrorezu iz 1509. godine. No, simbolika drva ide mnogo dalje. Već u pretkršćansko doba stabla su igrala važnu religijsku ulogu, kao sjedište božanstava. U kršćanskoj tradiciji stablo iz raja zemaljskog je imalo važnu ulogu, a na poseban način stablo križa na kojem je Krist umro. Plodovi života našli su svoje mjesto u mističnim skazanjima. I od ove tradicije dolazi običaj kićenja božićnog drva jabukama, orasima i kolačićima svake vrste. Kićenje božićnog drveta svijetlacima dolazi iz istočne liturgije, iako se može domisliti i vlastiti razvoj.

Božićne pjesme

Popularnost božićnog blagdana iskazuje se u bezbrojnim pjesmama, koje božićno otajstvo opjevavaju pučki, a kasnije i sentimentalno.

Božić je prebogat događaj da bi se samo ga proslavili samo za bogatim stolom, skupocjenim darovima i u ukrašenim domovima. Stoga valja nam se u tišini i sabranosti svoje duše otvoriti događaju Božića i pustiti da nas Božja ljubav preobrazi. Tako će i naša vanjska proslava Božića dobiti svoju pravu vrijednost.

Radost uz božićnjak ulazi u domove

Prigodnim programom koji su izveli mališani vrtića „Marija Petković Sunčica“ otvorena je u predvorju glavnog ulaza u subotičku Gradsku kuću 1. prosinca 13. po redu izložba božićnjaka.

Izložba, koja nas uvodi u adventsko vrijeme, u očekivanju Božića, ima za cilj unijeti puno radosti u domove svih nas, istaknula je **Katarina Čeliković** u ime organizatora, dok su autori istaknuli da im je vječito nadahnuće Biblija, uz pomoć vremena u kojem se iščekuje rođenje maloga Isusa.

Izloženo je više od 40 božićnjaka, koje su načinili vjernici župa Isusova Uskrsnuća i svetoga Roka kao i članice pojedinih gradskih župa.

Likovni odjel HKC „Bunjevačko kolo“ i Likovno-slamarski odjel HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta, organiziraju božićne izložbe od 1993., ali ove godine u isto vrijeme obuhvaćena je i izložba božićnjaka, kaže voditeljica odjela udruge iz Tavankuta **Jozefina Skenderović**: „Sada je ovo prava božićna izložba, cjelovita je. Predstavlja Božić kako ga mi slavimo, od malih darova, čestitki pa sve do onoga što krase naše stolove, a to su božićnjaci.“

Adventsko vrijeme potiče na plemenitost, ali motivira i na poboljšanje ugođaja i njegovo uljepšavanje, podsjetila je pročelnica Bunjevačko-šokačke knjižnice pod okriljem Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ **Katarina Čeliković**.

„I ljepotom se trebate okititi, možete kupiti i poneku čestitku ili kakav lijepi rad od šlinga ili svijeću. Nemojte otići

doma praznih ruku. Ima i božićnjaka bez autora. Njih su radila djeca u župi svetoga Roka, kao i žene koje žele darovati brojnim obiteljima božićnjak, kako bi Isus došao i u njihovu kuću.“

„Prigodnu riječ za otvorenje izložbe trebali bi dati autori božićnjaka namjesto svećenika“, rekao je tom prilikom pročelnik izdavačkog odjela Instituta **mons. mr. Andrija Anišić**.

Autorice nisu izostavljene, stoga je pitanje za jednu od njih, **Klaru Dujak**, bilo kako izgleda pravljenje jednog božićnjaka.

„Sve počinje od dobre volje, rodi se ideja, u ruke dođe tijesto i počinje se ostvarivati zamisao. Trajanje izrade ovisi o broju figura. Za onaj veliki koji smo zajedno nas tri uradile trebalo je više od dvanaest sati. Svake godine mijenjamo motive, ovoga puta napravile smo i tri kralja. Nadahnuće crpimo iz Biblije i tako svake godine.“

Pjesmu Alekse Kokića „U noći adventskoj“ recitirao je **Davorin Horvacki**. Jabuke koje su podijeljene djeci darovao je **Branko Horvat**.

Organizatori izložbe božićnjaka i Božićne izložbe su članovi Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, Likovno-slamarskog odjela HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta i Likovnog odjela HKC „Bunjevačko kolo“.

Izloženi radovi mogli su se pogledati do 8. prosinca.

Siniša Jurić

Zornicama čekali Božić

I ove godine, oko stotinu župljana župe sv. Jurja u subotičkoj Senti svojim redovitim dolaskom na zornice duhovno su se pripremali za blagdan rođenja Gospodinova – Božić.

Mise zornice su bile dvojezične – hrvatsko-mađarske, a služene su svaki dan osim nedjelje s početkom u 6 sati. Cijeloga adventa žarko angažiran župnik **István Palatinus** posebno je motivirao djecu na dolaske na jutarnje svete mise, najvjerniji su – njih desetak – nagrađeni posebnim darovima, a svakoga jutra je nakon mise bio priređen „doručak“ u vjeronaučnoj dvorani.

LJ. K.

Priredba za Materice i Oce

Priredba za Materice i Oce župe svetoga Roka u Subotici održana je u subotu navečer uoči Materica, 10. prosinca, u dvorani sportova OŠ „Ivan Milutinović“.

Djeca iz vrtića „Marija Petković“, školarci, mladi i odrasli pokazali su na ovoj priredbi pod nazivom „Blago koje imamo“ što je njima najvrjednije.

Kako je voditeljica **Marija Kujundžić** rekla, „blago koje imaju“ je, u prvom redu, publika, zbog koje se svake godine vrijedno i radosno sprema program kojim će publiku razveseliti, nasmijati, a ponekad i – zamisliti. Najveće blago su im drage mame i tate, majke i dide, bake i djedovi, u kojima i za koje s ljubavlju recitiraju, pjevaju i glume i preko njih upoznaju Božju ljubav! **BLAGO** su i talenti kojima su svoju publiku darovali i to redom: djeca iz vrtića su čestitala već tradicionalnom čestitkom „Fajljen Isus, gazdarice“, zatim glumeći u igrokazu „Baba s ružama i divojka“ (prema priči Balinta Vujkova) i pjevajući „Slatka pitanja“, „Mini, mini crkva“ i veoma dirljivu pjesmu „Tata moj“. Njih su

pripremile **Dajana Šimić, Emina Kujundžić, Mirjana Ivanković, Anica Čipak i Marina Piuković**.

Školarci su recitali mamama, bakama, tatama i djedovima i pjevali pjesme mami „Mama, pusti telefon“ i „Draga mama“, za koje ih je izvrsno pripremila Marina Piuković. Pjesme su sve prisutne razveselile, ali i navele na razmišljanje – poneke čak i rasplakale. „Glumci“ su također oduševili publiku: igrokaz „Čestitamo Materice“ s djecom je uvježbala **Danijela Romić**, a „Božićnu bajku“ (u kojoj su se čak „pojavljivali“ zanimljivi likovi iz televizora!) su prikazali učenici viših razreda, koje je pripremala **Vesna Huska**. Iznenađenje za publiku bila je šala „Kraj svita“, u kojoj su glumili članovi Pastoralnog vijeća župe svetoga Roka, skupa sa župnikom **vlač. Andrijom Anišićem**, i sve nas slatko nasmijali, a po literarnom predlošku Vesne Huska. Priredbu su uljepšali i sad već „pravi“ glazbeni umjetnici – **Marija Jaramazović** (s pjesmom „Žena iz Magdale“) i **VIS „PROROCI“** s tri pjesme. Oni su nekad nastupali na

ovim priredbama, a sad – kao „veliki“ – ne zaboravljaju svojim talentima župljanima čestitati Materice i Oce.

Priredba je – dosljedno nazivu „Blago koje imamo“ – počela pjesmom „Mi želimo uzdići Isusa“, koju su skupa pjevali (i plesali!) mališani iz vrtića, školarci i VIS „PROROCI“, a završila pjesmom „On dolazi – Mesija“ VIS-a „PROROCI“, kojima su se priključila i neumorna dječica iz vrtića svojim plesom. Tako su svi skupa pokazali da je naše najveće blago – Isus Krist.

Vesna Huska

Materice u subotičkom Caritasu

Djeca i mladi župe svetoga Roka su na poziv Caritasova kluba 9. prosinca 2011. radosno pošli čestitati Materice dragim starijim korisnicima Caritasu.

Iako je bio školski dan, sudjelovalo je 20-ak djece, koji su recitacijama, igrokazom „Materice“, dirljivim pjesmama naše župljanke, pjesnikinje **Đule Milodanović** i pjesmom o Božiću obradovali okupljenu publiku. Iako je koja suzica ganuća potekla mnogima, ipak smo se na kraju svi samo veselili, jer su naši najmlađi, Marija Magdalena i Ivan, odjeveni u prelijepu bunjevačku nošnju, svakom gledatelju i gledateljici darovali sličicu naše bl. Marije Propetog Isusa Petković. Tako smo prenijeli pozdrave i ljubav i svih naših župljana i našeg župnika **mons. Andrije Anišića**. Zamolili smo ih da mole za nas sve, jer nam je njihova molitva jako potrebna, a i moćna. Zahvaljujemo Caritasu, koji je svakom sudioniku priredbe darovao po čokoladu, a voditeljici programa i krasnu ikebanicu koju su članovi Caritasova kluba sami izradili. (vh)

Materice u Tavankutu

Blagdan Materica je, slobodno možemo reći, svečan dan. Dan kojim se izražava zahvala i poštovanje svim majkama za rođenje, za odgoj, svečano je proslavljen u crkvi „Srce Isusovo“ u Tavankutu.

Mila Vidaković, vlasnica butika „OTTY“, i ove je godine obradovala oko 70 mališana u crkvi podarivši im bogate paketiće. Na kraju svete mise djeca su recitacijom zahvalila majkama za sav trud. /S. Gagić/

Došašće u Plavni

Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!, ovu poruku Evandjelja župljani u Plavni oduvijek shvaćaju dvojako: duhovno i svjetovno. Dobro je dok je stvarnost još uvijek takva i da je plavanjska crkva i dalje mjesto u kome se kad-tad pojavi svaki mještani ovoga sela, koga Duh Sveti sigurno čuva od potpune propasti i nestanka. Ovogodišnji plan oslikavanja stropa, sada već skoro potpuno obnovljene crkve, završen je upravo pred početak došašća, a angažirani župljani, uređujući svoju crkvu, na svoj način pripremaju ujedno i put Gospodinu.

Za razliku od prošle godine, ove godine već na početku došašća povećan je broj župljana na sv. misama kao i ministranata pa i „Matoševa“ zbora. Gospodin nas je pozvao da budemo aktivniji i energičniji, probudio nas je od uspavanosti i bezbrižnosti. Osnutkom HKUPD-a „Matoš“ svake se godine u Plavni obnovi po koji pučki vjerski običaj i obogati nekim novim vjerskim prikazom. Ove je godine 5. prosinca u „Matoševoj“ knjižnici priređen program za djecu „Ususret Božiću – Sveti Nikola djeci“. Na priredbi se okupilo tridesetero djece i nekoliko njihovih roditelja, a u okviru programa djeca su pod ravnanjem **Nermine Košutić** otpjevala nekoliko pjesama posvećenih sv. Nikoli dok su ulomke iz ži-

votopisa ovoga omiljenog sveca čitale učenice viših razreda koje pohađaju nastavu hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture. Potom je sveti Nikola darivao svu nazočnu djecu prigodnim darovima, a druženje se nastavilo uz slatkiše, sokove i zabavu. Sjećanjem na obljetnicu smrti dr. Josipa Andrića, 7. prosinca, i svetkovinom sv. Lucije te prigodnim običajima uz taj dan, ovogodišnje predbožićno vrijeme ulazi u svoju završnicu. Ostaje još prikaz božićnih običaja koje „Matoševa“ udruga priprema kao i svake godine. Djeca upravo u

došašću moraju naučiti istinske vrijednosti, kako bi mogla živjeti u ljubavi i suradnji s drugima. U svemu ovome obiteljsko okruženje mora biti poticajno, ali ne samo za djecu nego i druge članove obitelji. Roditelji svojim primjerima trebaju pokazati djeci da možemo svi postati bolji nego što smo sada, te da se svi možemo mijenjati na bolje. Oni su to ove godine djelomice pokazali na sv. misi u povodu Bezgrešnog začeca BDM, na kojoj su se okupili u lijepom broju. Božićna ispovijed župi

održana je 14. prosinca. Tako bi se poput Marije trebali iznutra pripremiti za susret s Gospodinom u božićnoj noći te otkloniti svaku distancu između Boga i nas, jer živi Bog je u nama, On živi u nama i za nas. Ipak je najvažnije samo jedno – da nam se Bog smiluje i sačuva našu Plavnu od svakoga zla i ravnodušnosti.

Zvonimir Pelajić

Sv. Juraj: Priredbom za Materice obradovali majke

Na blagdan Materica, 11. prosinca, vjeroučenici svih uzrasta župe sv. Jurja u Subotici izveli su nakon sv. mise na hrvatskome prigodni program za, kako je rekao župnik **István Palatinus**, „sve majke ove župe“.

Kratki program koji se sastojao od recitiranja i pjevanja prigodnih pjesama, pripremila je katehistica **Zorica Svirčev**. Cijeli program brojna je publika u crkvi s radošću primila, a nakon posljednje točke dvije su majke – župljanke **Ružica Todorović** i **Gabrijela Tikvicki**, odjevene u svečanu bunjevačku nošnju, svoj djeci podijelile tradicionalne darove: jabuke, orahe i (istina, papirne ali ipak) maramice.

LJ. K.

Izložba Foto kluba u Radio Mariji

U Sjedištu Radio Marije u Subotici, 9. prosinca otvorena je božićna izložba foto kluba Panonia. Izložbu su otvorili **Csaba Kovács**, promotor Radio Marije i **Oliver Vicai**, predsjednik foto kluba.

Gosti su se okupili u lijepom broju, a na gitari je svirao **Matija Perčić**. U pozdravnom govoru Csaba Kovács je citirao papu Benedikta XVI. koji je rekao: *Božić je najljudskiji blagdan vjere jer nam omogućuje da najdublje osjetimo Božju ljudskost*. Nadovezujući se na njegove riječi, Kovács je istaknuo poznatu krilaticu da je ljepše davati nego primati, a kao da se u božićno vrijeme to ispunja i među nama. *Ljudi su nekako ljubazniji i spremniji po moći drugima. Tako su i nas darovali umjetnici foto kluba Panonija svojim radovima. Izložene fotografije pokazuju detalje Božića kako ih pojedini fotograf vidi*, zaključio je Kovács. Oliver Vicai upoznao je nazočne s postavkom izložbe i tri teme koje obuhvaća: obitelj, sa-kralni objekti i grad.

Foto Klub „Pannonia“ osnovan je 2006. godine, i od tada je postigao značajne uspjehe. Klub broji 25 članova, ljubitelja fotografije, amatera, raznih zanimanja. Od osnutka, Klub je organizirao 12 samostalnih izložbi do sada. Članovi Kluba sudjelovali su na više od 150 raznih natječaja s preko 200 izloženih radova. Za proteklih 5 godina osvojeno je mnogo nagrada i priznanja. Božićna izložba se može pogledati svakoga dana u prostorijama Radio Marije u Subotici, Matije Gupca 8, od 8 do 20 sati sve do 10. siječnja 2012.

D. M.

Zornice i sv. Nikola u župi sv. Roka

U župi sv. Roka u Subotici i ove godine mise zornice su pravo čudo. Svako jutro od 6 sati molila se Krunica i bila je prilika za sv. ispovijed a u 6,30 je bila misa zornica. Na misi se okupljalo prosječno oko 200 odraslih i 60 djece. Geslo ovogodišnjih zornica bilo je „Naš najljepši Advent“.

Župnik **Andrija Anišić** je naglasio kako je to geslo predložio kako bi nam ono pomoglo da se duhovnim životom što bolje pripremimo za Božić. Najljepši Advent je moguć ako nam srce bude čisto i ako adventske dane ispunimo dobrim djelima, osobito djelotvornom ljubavlju prema braći i sestrama u potrebi.

Zajednička molitvena nakana svih zorničara bila je: Za naše obitelji – da postanu svete obitelji, kako bi mogle biti „male Crkve“ u kojima će Isus neprestano boraviti a druga molitvena nakana je bila za pomirenje zavađenih, jer pravog mira ni Božićne radosti nema ako nema mira među ljudima. Isus je zato i postao čovjekom – da donese mir na zemlju ljudima, miljenicima Božjim.

Pokraj Adventskog vijenca, kojega je predstavljao „panj Jesejev“, bio je pano s natpisom: „Naš najljepši Advent“ i misao vodilja pojedinih adventskih nedjelja: BDIJTE – PRIPRAVITE PUT – RADUJTE SE UVIJEK – SLUŽITE.

Djeca su svako jutro stavljala jednu kuglicu u koricu, što je značilo da su toga dana bili na zornici, a kuglice su na posebnu jelku svako jutro vješali krizmanici. Osim toga, djeca

su nedjeljom dobivala papirno zvono na kojem je slika anđela koji bdije nad malim Isusom. S druge strane zvona su ispisiivali svoja dobra djela i potpisana ih i izrezana donosili nedjeljom te ih vješali na jelku kao svoj dar malom Isusu. Ove smo godine, na prijedlog **s. Bogdane** izabrali zvono koje nas budi i poziva na molitvu, ali koje nas podsjeća i na tužne i radosne događaje kako bismo se radovali s radosnima i plakali sa zaplakanima. Zvono s ispisanim dobrim djelima je svjedočanstvo na koje nas je Isus obvezao da „svijetlimo u svijetu“ kako bi ljudi vidjeli naša dobra djela i proslavili Boga. Dosada su djeca darovala Isusu oko 900 kuglica i 200 zvončića.

Svako jutro djeca su dobila kiflu, koje je ove godine ukusno svako jutro s velikom ljubavlju pripremala teta **Gordana Kiš Torma**. Poslije zornice djeca su u vjeronaučnoj dvorani imala probe za priredbe i za pastirsku igru.

Zornica je osobito bila živa na blagdan sv. Nikole. Toga jutra je trebao propovijedati sv. Nikola, a kako nije došao na vrijeme, nekoliko ga je djece sa župnikom pošlo tražiti. Na sreću, sreli su ga već na vratima te su ga radosno dopratili pred

oltar gdje su mu otpjevali i recitali nekoliko pjesama. Djeca su mu dala i naočale – za svaki slučaj, jer su mislila da ne vidi dobro, budući da baš nije svima dao darove koje su željela, ali su djeca shvatila da im je dao darove koji su im korisniji od slatkiša i igračkaka. Na kraju je nakon blagoslova svima podijelio prigodne poklone u kojima su bile i čestitke za Božić te je potaknuo djecu da Isusu napišu čestitku za rođendan i donesu ih župniku. On će ih ponijeti Isusu kad se bude vraćao u nebo nakon ovogodišnje „zemaljske misije“.

A. A.

Somborski bračni jubilarci zahvalni Bogu

U župama Uzvišenja sv. Križa i sv. Nikole Tavelića u Somboru, proslavljene su u nedjelju 13. studenoga obljetnice bračnih jubileja te je na taj način u ovim župama na poseban način proslavljena Godina obitelji.

Pod svečanom sv. misom koju je predslavio župnik **dr. Marinko Stantić**, ukupno devet parova proslavilo je svoj jubilej braka. *Danas, kada je toliko lažnih obećanja, kada se ne stoji iza svoje riječi, kada su nam obitelji sve više napadane, pa i razorene, na poseban je način potrebno javno posvjedočiti da su ovi bračni jubilarci, uz Božju pomoć, ispunili svoje obećanje da će „u dobru i u zlu, u zdravlju i bolesti“ biti jedno kraj drugoga, te se*

poštivati u sve dane njihova života, rekao je župnik, dodajući da je njihovo zajedništvo plod prihvaćanja križa, a time i milosti koje On daje. Stoga je čestitka jubilarcima doista zaslužena. /Josip Josipović/

Koncert „Ususret Božiću“ i izložba božićnjaka u Lemešu

Želeći svima koji se raduju Božiću uljepšati predbožićne dane, HBKUD „Lemeš“ iz Svetozara Miletića održalo je 11. prosinca u Domu kulture koncert pod nazivom „Ususret Božiću“ uz koji je upriličena i izložba kolača božićnjaka.

Koncert je započeo molitvom „Prijetelju malom Isusu“ koju je molila jedna od najmlađih članica udruge **Elizabeta Ileš**. Nazočne goste je pozdravila i program vodila dopredsjednica Udruge **Tamara Brkić**. Lemeškoj su se publici predstavile i ženska pjevačka skupina KUDH „Bodrog“ iz Bačkoga Monoštora, Tamburaški sastav HKUD-a „Ljutovo“ iz Mirgeša pod stručnim rukovodstvom **Marinka Šimića**. Dobru suradnju sa ME „Németh László“ iz Svetozara Miletića dokazuje i nastup najmlađih članova ove udruge. Oni su se predstavili božićnim pjesmama pod ravnateljskom palicom **Marie Farkas Odry**. Vokalna solistica udruge **Kristina Kemenj** u glazbenoj pratnji **Željka Zelića** izvela je skladbu „Božić je“. Domaćini su se predstavili

igrokazom „Materice“ za koji je tekst napisala **Lucia Knezi Tošaki**, dok je scenski nastup osmislila Tamara Brkić. Ulogu nane tumačila je dugogodišnja članica **Marija Turčik**. Najmlađi članovi recitalom i plesom čestitali su Materice. Izložba kolača božićnjaka održava se u Lemešu nekoliko posljednjih godina. Božićnjake su ove godine izradile **Stana Tošaki**, **Krista Tošaki**, sestre **Elizabeta** i **Antonija Ileš** kao i gošće iz Sombora (članice HKUD-a, „Vladimir Nazor“) **Marija Čvardić** i **Snežana Beretić**. Predsjednik udruge **Mar-**

ko Vilić uručio im je zahvalnice. Svojim radovima od kože predstavila se učiteljica u mirovini, **Agnes Pribilla**. Ovom su događaju nazočili svi članovi Vijeća Mjesne zajednice Svetozar Miletić na čelu s **Aleksandrom Vidakovićem**. Treba napomenuti da Mjesna uprava cijele godine udruzi daje prostor za rad bez novčane naknade, što u mnogome pomaže njen rad,

budući da im i financijski također izlaze u susret. Generalni pokrovitelj večeri bilo je Hrvatsko nacionalne vijeće, što ukazuje na dobru suradnju s nacionalnim institucijama. Naime, ove godine udruga je dva puta dobila financijsku potporu od HNV-a, što je utjecalo na znatno bolje funkcioniranje udruge.

Lucia Tošaki

Dani Ivana Petreša, svećenika i pjesnika

Svake godine Hrvati Bunjevci mjesta Kačmar iz Mađarske prisjećaju se svoga velikana Ivana Petreša, te u organizaciji Hrvatske lokalne samouprave priređuju skup njemu u čast. Svečanost je i ove godine započela susretom u mjesnoj crkvi gdje je Ivan Petreš kršten. Sv. misu je predvodio preč. **Željko Augustinov** uz koncelebraciju vlč. **Dragana Muharema**.

Kako su misna čitanja bila od treće adventske nedjelje istaknuto je svjedočenje Ivana Krstitelja kako je on glas vapjućeg u pustinji. Ivan Petreš se osjetio u sličnoj situaciji i poziva narod da se probudi jer spas dolazi. Nakon svete mise blagoslovljen je vijenac koji je ponio predsjednik Hrvatske lokalne samouprave i postavio na spomenik koji se nalazi u centru Kačmara. U dvorani obližnje gostione priređena je večera za mještane Hrvate. Na početku su djeca čestitala Materice a učiteljice otpjevale tri narodne pjesme: bunjevačku, srijemsku i dalmatinsku. Na rastanku smo obećali ponovno doći za Gospu i povesti naše tamburaše da bismo uvećali proslavu.

Svećenik i književnik Ivan Petreš rođen je u Kačmaru 21. listopada 1876., gdje pohađa osnovnu školu. Na prijedlog obitelji Latinović upisuje gimnaziju u Baji, koju završava odličnim uspjehom. Teološki fakultet Pázmány Péter završava u Budimpešti. Stekavši diplomu redi se za svećenika 1900. godine, a svoju prvu svetu misu slavi u franjevačkoj crkvi u Baji. Slijede kapelanske službe od kojih je prva bila u rodnom Kačmaru. Dvije godine od 1908. do 1910. boravi u Subotici u crkvi sv. Terezije. Posljednjih 20 godina, od 1917. do 1937. bio je župnik i dekan u Čavolju.

Ivan Petreš je pjesnička duša, a kao svećenik priključio se preporoditeljskom pokretu biskupa Ivana Antunovića. Prva pjesma „Jesen“, napisana u gimnazijskim danima, odredila ga je za cijeli život. Promatrajući kako u jesen priroda zamire, vidi i osjeća da se isto događa i s njegovim narodom u Mađarskoj i pita se hoće li doći dan obnavljanja, proljeća pa onda i uskrsa njegovom narodu. Stoga u pjesmi „Našim sviračima“ poziva istomišljenike da svirkom probude rod hrvatski koji spava.

Nakon I. svjetskog rata doživio je razgraničenje i definitivni ostanak Bajskog trokuta u Mađarskoj te je odlučio oostati među svojim. Za potrebe vjernika pokreće u Budimpešti *Bunjevačke i šokačke novine*, a 1927. *Bunjevačku i šokačku vilu*. Pisao je i drame s ljubavnom, rodoljubnom i moralnom tematikom.

Željko Augustinov

Duhovna obnova u Subotici u znaku Riječi Božje

U subotičkoj stolnoj bazilici po 160. put obavljena je duhovna obnova u čast Prečistom Srcu Marijinu. Pobožnost se već desetljećima obavlja po ustaljenom rasporedu. Počinje uvijek na dan 29. studenog, a završava na svetkovinu Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije.

Tih dana je na oltaru svetoga Križa postavljen kip Fatimske Gospe. Svaki dan u 17 sati se moli Gospina krunica, a u 17.30 je sveta misa i prigodna propovijed. Poslije svete mise je pobožnost pred Gospinim kipom. Ove su godine propovjednici bili župnici **Josip Kujundžić** iz Vajske i Bođana, **Josip Štefković**, koji upravlja župom Bač, Plavna, Bačko Novo Selo, Deronje i Tovariševo, prefekt u sjemeništu „Paulinum“ **Dragan Muharem**, monoštorski župnik **Goran Vilov**, tajnik Subotičke biskupije **Mirko Štefković**, župni vikar novosadske župe Imena Marijina **Marijan Vukov**, župnik župe Đurđin i Mala Bosna **Lazar Novaković**, generalni vikar Subotičke biskupije **mons. Slavko Večerin** i župnik stolne župe **Stjepan Beretić**. U četvrtak, 8. prosinca 2011. godine, na svetkovinu Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes** je služio svečanu biskupsku svetu misu s brojnim svećenicima koncelebrantima, da bi poslije svete mise, pred kipom Fatimske Gospe obavio posvetu Bezgrešnom Srcu Marijinu.

Svi su ovogodišnji propovjednici predano, s puno uvjerenja govorili o temi „Dostojanstvo Božje Riječi“. Evo neko-

liko misli koje je izgovorio župnik Beretić na svetkovinu Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije.

„Naša razmišljanja o Božjoj riječi u ovoj 160. duhovnoj obnovi nas uvjeravaju da ‘Bogu ništa nije nemoguće’. Na jednom mjestu kaže Sveto pismo: ‘Riječima Gospod stvori djela svoja, i sve se stvoreno pokorava volji Njegovoj’ (Sir 42,15). Tako je uzvišena Božja riječ. Ona nije samo zvuk. Ona je osoba. Sam Isus je Božja Riječ. U početku stvori Bog nebo i zemlju. Riječi Božje nisu obične riječi. One su ‘duh i život’ (Iv 6,63), to su ‘riječi života vječnoga’ (Iv 6,69), ‘jedrina vjere, hrana duše, čisto i nepresušno vrelo duhovnoga života’ (KKC 131). Božja je riječ ‘živa ... i djelotvorna; oštija je od dvosjekla mača’ (Heb 4,12). Ona je nezaobilazno oružje u duhovnoj borbi protiv zla oko nas i u nama: ‘Uzmite i kacigu spasenja i mač Duha, to jest Riječ Božju’ (Ef 6,17). Kako je moćna Riječ Božja! Riječi Svetoga pisma duh su i život. One su riječi života vječnoga. Riječ Božja! Živa je, djelotvorna, oštra! Ona je najpouzdanije oružje u borbi protiv zla!

Marija je u sebe upijala milinu Božje Riječi. Marijini i naši prijatelji, sveci više životom nego perom dokazuju kako je lijepo ići za svjetlom Božje Riječi. „Svaki svetac je kao tračak svjetlosti koji izlazi iz riječi Božje... svetost u Crkvi predstavlja tumačenje Svetog pisma koje se ne može previdjeti. Duh Sveti koji je inspirirao svete autore je isti Duh koji potiče svece da ponude svoje živote za evanđelje“. Svaki čovjek koji se tako približi Božjoj Riječi – makar samo slušanjem, makar samo čitanjem oblači se u snagu božanskoga. Čisti se i obnavlja. Što, dakle da ištemo od Marije danas? Prije svega, da nam ona svojim Srcem isprosi obraćenje, pa da se u našem životu ispuni želja svetoga Pavla: ‘Riječ Kristova neka u svem bogatstvu prebiva u vama!’ (Kol 3,16). Amen.“ /s. b./

Podjela službe akolita u Žedniku

U nedjelju Krista Kralja, 20. studenog, u župi sv. Marka evanđelista u Žedniku slavljen je svečana sveta misa koju je predslavio subotički biskup Ivan Péntzes, a osmorici bogoslova četvrte godine podijeljena je služba akolita.

Za Đakovačko-osječku nadbiskupiju u službu su postavljeni: **Ivan Benaković** (Županja 1), **Ivan Čulo** (Vinkovci 2), **Dario Hrga** (Đakovo 1), **Pavao Mikulčić** (Podvinje), **Davor Senjan** (Jarmina), a za Požešku biskupiju kandidati: **Ivan Popić** (Podravska Moslavina), **Mario Večerić** (Međurić), te kandidat Subotičke biskupije **Dražen Dulić** (Žednik).

U koncelebraciji su bili poglavari đakovačkog sjemeništa: rektor **Ivan Čurić**, duhovnik **Bože Radoš**, vicerektor **Ivan Andrić** i ekonom **Matej Glavica**, prefekt sjemeništa u Subotici **Dragan Muharem**, tajnik Subotičke biskupije **mr. Mirko Štefković** te domaći župnik **preč. Željko Šipek**. Prigodnu homiliju održao je biskup Ivan, koji je iznio da se neki ljudi, prema svojim sposobnostima i interesiranjima, opredjeljuju za određena zanimanja, dok drugi duboko u srcu osjećaju poziv, te se opredjeljuju za zvanja kao što su

redovnici, redovnice, svećenici. Nadalje je s prisutnima podijelio svoje iskustvo zvanja, osvrnuo se na svoj životni put i jaku želju slijediti nutarnji glas koji je duboko u srcu osjetio unatoč svemu što ga je u tome sputavalo. Zatim je protumačio službu akolita, te istaknuo kako je ova služba vrlo važna i odgovorna u životu Crkve i da je to ujedno i priprava bogoslova za sveti red đakonata. Uslijedio je čin podjele službe akolita. Najprije je svaki kandidat ponaosob prozvan i predstavljen biskupu, na što je odgovorio sa „evo me“, da bi kasnije svaki

od njih pristupio pred biskupa i iz biskupovih ruku primio patenu s kruhom i kalež s vinom, uz biskupove riječi „Primi posudicu s kruhom (vinom) za slavljenje euharistije. Budi takav da možeš dostojno služiti stolu Gospodnjem i stolu Crkve“.

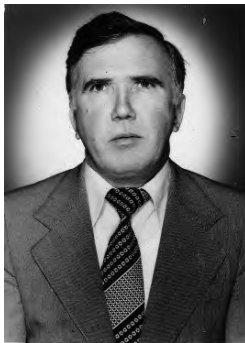
Župni zbor „Sv. Marka“ predvođen kantorom **Nikolom Ostrogoncem**, skladnim pjevanjem uljepšao je ovu euharistijsku gozbu, a na samom kraju smo uživali u prekrasnoj pjesmi koju su izveli bogoslovi zajedno sa svojim vicerektorom. Nakon toga bogoslovi su

slavljeno zajedno s biskupom nastavili na salašu obitelji **Zdenka** i **Jacinte Dulić**. Zahvalni Bogu za milost da se ovaj čin dogodi u našoj crkvi u godini kada smo proslavili stotu obljetnicu naše crkve, pratimo ih svojim molitvama na putu do svećeničkoga ređenja! /**Ljubica Vukov**/

U spomen prijatelju Josipu Temunoviću

Često smo u žurbi... Žurimo za vremenom. Navijamo satove. Šaljemo poruke. Ispraćamo dane, godišnja doba, godine... Pitamo se – može li drugačije? Može li bolje? Živimo život, upravljamo njime – ili on određuje pravila? S onu stranu Rijeke – u vječnosti, nema žurbe. Moj prijatelj, svećenik Josip Temunović prešao ju je prije 5 godina. Rado ga se sjećam i sigurno nisam jedini.

Naše poznanstvo je počelo 1978., a kasnije se pretvorilo u prijateljstvo. Ono je izdržalo kroz sve mijene, brige života do

konca i bilo je utjeha i snaga. Njegove riječi žive i danas u meni. Poticao me je na čitanje, na razumijevanje danog trenutka, situacije. Na narod, ljude se ne viče – već ih se poučava. Više puta sam ga posjetio u bolnici. Sjećam se i danas njegovih riječi: *Svit iz bolesničkog kreveta sasvim drugačije izgleda.* Joso je pošteno odgonetavao život. Završio je utrku. Vjerujem da mu je pravedni Sudac bio milosrdan. Svoja razmišljanja ostavio nam je u tri knjige. U poeziji i prozi. Spomen na Josipa Temunovića čuvaju njegove sestre, nećakinje, nećaci i prijatelji.

Sveta misa za njegovu radost i mir služit će se u crkvi sv. Roka 29. XII. 2011. u 9 sati.

Lazar Novaković

Materijalno i duhovno – pogled u budućnost

U organizaciji Međureligijskog Interkulturalnog centra (MIC) iz Subotice 5. prosinca održan je okrugli

stol na temu „Materijalno i duhovno – pogled u budućnost u svjetlu prošlosti i sadašnjosti iz kuta velikih religija“.

Na početku je istaknuto kako MIC ne pretendira voditi službeni dijalog među Crkvama i Vjerskim zajednicama, nego se želi učiniti, možda mali, ali sigurni korak u cilju međusobnog upoznavanja i obogaćivanja u različitosti religijskih tradicija. Istaknuto je također kako je važno ovo prenijeti na razinu svakodnevnice i običnih ljudi, da dijalog i susret ne ostanu samo na razini deklaracija. Skup je u ime gradske samouprave pozdravila **Ljubica Kiselički**, pomoćnica gradonačelnika za razvitak kulturno-prosvjetne djelatnosti i racionalizaciju školske mreže. Iz kuta Katoličke crkve na temu je govorio **fra Filip Karadža**, iz kuta Židovske zajednice **Stevan Lányi**, Islamske zajednice **Bajazit Nicević**, a iz kuta Srpske pravoslavne crkve **o. Dragan Stokin**. Nakon uvodnih izlaganja uslijedio je razgovor u kojem su se svi složili da je ovakav susret potreban kao vrsta „duhovne provokacije“ kako bi ljude potaknuo na traženje duhovnih vrijednosti u današnjem materijaliziranom svijetu. Skup je održan u sklopu projekta koji podržavaju Grad Subotica i Ministarstvo vjera i dijaspore Republike Srbije. /*Csaba Kovács*/

U Beogradu otvoren studio Radio Marije

Novi produkcijski studio Radio Marije Srbije otvoren je 17. prosinca u Beogradu. Novi studio je blagoslovio mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup i metropolita beogradski.

Mons. Hočevar istaknuo je važnost medija u širenju Radosne vijesti i izrazio svoju radost što se ovaj studio otvara u Beogradu. Obred i otvaranje su slušali i slušatelji Radio Marije putem izravnoga prijenosa, a obratio im se i predsjednik Udruge Marija, **g. Ivan Perković** i urednici programa: **vlč. dr. Ivica Čatić** i **vlč. István Palatinús**. U Beogradu se Radio Marija za sada može slušati samo preko interneta, ali se vjernici nadaju i dru-

gim mogućnostima kao što su kabelski sustavi FM frekvencije. /*Csaba Kovács*/

Belo Blato: Crkvena proslava u Evangeličkoj crkvi

Vjernici Evangeličke crkve u Belom Blatu, proslavili su 4. prosinca 109 godina postojanja crkve i pjevačkoga zbora. Tom prilikom održali su službu riječi, prigodnu propovijed te uobičajeno crkveno pjevanje.

Prigodom proslave s nekoliko modernih pjesama nastupila su i školska djeca. Bogoslužje je predvodio župnik **Branislav Kulik**, koji je održao i prigodnu propovijed. U ime Katoličke crkve proslavi je nazočio salezijanac **Janez Jelen**, a ispred Mjesne zajednice **Ernő Táncos**. Poslije zajedničkog slikanja

uslijedio je zajednički objed u prostorijama beloblatskog Kulturnoga doma.

Crkveni zbor utemeljen je 1883. godine kada su u Belo Blato došle prve slovačke obitelji. Iste godine su dobili i prvog stalnog župnika, koji se zvao **Ludovít Doležal**. Pred njim su Božju riječ čitali za tu zadaću pripremljeni leviti, kantori i učitelji. Spomenimo samo **Štefana Hargaša**, **Juraja Kolaja**, **Jána Garifiáta** i **Pavla Šefčika**. Zbor je ostao vjeran Gospodinu Bogu i slovačkoj riječi što dokazuje činjenicom da su sačuvali naslijeđe predaka sve do današnjih dana. Neka sveta Elizabeta, prigodom čijega blagdana imaju svoj kirbaj i braća evangelici, isprosi još veću povezanost i jedinstvo među svim kršćanima.

Janez Jelen

Proslava sv. Barbare u Vrdniku

U filijalnoj crkvi sv. Barbare u Irigu, uz domaćeg župnika preč. **Blaža Zmaića**, začasnog kanonika, svečanim euharistijskim slavljem koje je predvodio mons. **Eduard Španović**, prelat njegove Svetosti, dekan i župnik župe Srijemska Mitrovica, proslavljen je 4. prosinca crkveni god.

Na početku slavja nazočne je pozdravio domaćin slavja župnik preč. **Blaž Zmaić**, koji je izrazio zahvalnost prisutnim gostima na njihovoj nazočnosti i uputio riječi dobrodošlice okupljenim vjernicima katoličke, pravoslavne i muslimanske vjere u kapelici sv. Barbare, zaštitnice rudara. Svima je prenio pozdrav srijemskoga biskupa mons. **Đure Gašparovića**, koji je u isto vrijeme služio svetu misu u Beočinu, također u čast svete Barbare. U svojoj homiliji mons. **Eduard Španović** je na jednostavan pučki način spojio Došašće, naglasivši trostruku dimenziju Došašća: *Krist je došao-dolazi-doći će*, istaknuvši adventski lik sv. Barbare, *čije mučeništvo nije bilo iz inata, mržnje, nego iz ljubavi. A odlike kršćanske ljubavi: da je vidljiva, konkretna i ona se uvijek daruje. Zato je kršćanska i župna zajednica dužna živjeti kvalitetu kršćanske ljubavi opisanu u Pavlovom himnu ljubavi*, naglasio je prelat.

Na kraju mise župnik je pozdravio brojne goste koji su uzveličali ovo slavlje među kojima su bili: **Erne Varnju**, pokrajinski tajnik za trgovinu, turizam i usluge, **Vlado Petrović**, predsjednik općine Irig i njegov zamjenik **Zoran Knežević** te predsjednik Turističkog saveza Općine Irig **Ljubomir Lelović**, predstavnik MZ Vrdnik **Mile Sanader**, i predstavnik OŠ Vrdnik **Konstantin Gušić** i dr. Na kraju svete mise djeca **Nenad** i **Denis** recitali su pjesmu o „Rudarskom oknu“, a **Renata**, **Darijo** i **Katarina** pjesmu svetoj Barbari „Tebe štujemo“. /f. f./

Spomendan sv. Elizabete u Belom Blatu

Na spomendan sv. Elizabete, 19. studenoga, slavljena je u Belom Blatu sveta misa koju je predslavio zrenjaninski biskup msgr. dr. **Ladislav Német**. S njime su suslavili zrenjaninski svećenici msgr. **Jenő Tietze** i **János Hallmai**, mužljanski svećenici salezijanci **Stanko Tratnjek**, **Zoltán Varga**, **Stojan Kalapiš** i **Janez Jelen** kao i gosti iz Titela **Franjo Lulić**, **Budisave Robert Erhardt** te iz Novog Bečeja generalni vikar **József Mellár**.

U svojoj propovijedi, biskup Német je istaknuo kako ne smijemo biti prijatelji samo onih od kojih se nadamo nešto dobiti, nego i onih koji nam ne mogu ništa dati. *Kao pravi kršćani moramo se ugledati u Isusa Krista, koji je samoga sebe darovao, živio u potpunom siromaštvu – te nam svojom mukom i smrću otvorio vrata raja. Neka primjer sv. Elizabete bude i za vas sve: obitelj, ljubav prema siromasima, vjernost Crkvi i vjeri*, zaključio je biskup Német. Na svetoj misi okupili su se uz domaće vjernike i gosti iz Mađarske, Slovačke i Rumunjske, kao i autobus hodočasnika iz Mužlje. Tradicionalno su svetoj misi također nazočili predsjednici odnosno predstavnici susjednih crkvenih općina Ečka, Lukino selo i Mužlja kao i predstavnici evangeličke zajednice u Belom

Blatu sa svojim župnikom, kao i predstavnici Mjesne zajednice sa svojim predsjednikom i ravnateljem škole **Milanom Nedeljkovim**. U pjevanju su s domaćim zborom pod ravnanjem **Kristine Majer** sudjelovali i mladi pjevači iz Lukinog sela i Mužlje, kao i djeca i mladež koje je vodio vjeroučitelj **Milan Nedeljковиć**. Pri kraju svete mise nastupili su i mladi s recitacijom o svetoj Elizabeti. /**Janez Jelen**/

Aktivno kroz advent

Na blagdan Svih svetih, 1. studenoga, župa Irig slavi svojega zaštitnika župe. Na 32. nedjelju kroz godinu, 6. studenoga, slavljena je u Vrdniku sveta misa za pokojne iz obitelji **Babnik**, za nedavno nesretno nastradalog **Dragutina** uz župnikovu poruku da ljudski život ne završava na ovome svijetu. *Mudrost uprisutnjena u Božjem drugovanju s čovjekom i čovjeka s Bogom, sažetak je vječnoga života s Bogom*, naglasio je župnik **Blaž Zmaić**. Molitvom smo ispratili **Nenada**, našeg vjeroučenika koji je uz ispovijed i čitanje na svetoj misi te blagoslov, otputovao u Rusiju na operaciju oka. U Vrdniku smo se 10. studenoga oprostili od **Ane Ramljak** (72), a 12. studenog u Irigu od **Ivana Pappa** (78). Istoga dana u različitosti vjere jednog i drugog krila Crkve o danu sv. Jozafata, na misi uz godišnjicu smrti pok. **Istvána Patrika**, župnik nas je pozvao riječima: *neka nas podsjeti sjećanje na njega na nastojanje oko jedinstva Crkve. Jedinstvo u vjeri je molba Isusova, molba Pape, molba svih vjernika. Isus je za ovo jedinstvo molio. Živjeti jedinstvo znači po Ivanu – živjeti u ljubavi.*

U Irigu je na 33. nedjelju kroz godinu na svetoj misi krštena **Hana Frut**. Župnik je naglasio kako radom i ljubavlju treba mijenjati ovaj svijet da bude više svijet za čovjeka. *On se stvara u krugu obitelji, u domu a djelatnik tog važnog i odgovornog događanja je upravo žena. Bog želi suradnike, a ne lijenčine. Bolje je raditi nego čekati! Ne natrag, nego naprijed! Ne čuvati, nego opravdati! Ne zakopati, nego iskopati! Vrijeme je milost. Iskoristi dan! Više radi, više ljubi i bliže si Bogu*, istaknuo je župnik. Na spomendan sv. Kuzme i Damjana, 14. studenoga, na poziv direktora Termal-Banje u Vrdniku župnik je nazočio obredu sjećanja slavskoga kolača, koji je vodio domaći paroh **o. Nebojša Dominković**, te zajedničkom ručku svih uzvanika. U utrak, 15. studenoga, slavili smo u lijepom broju nazočnih, posebice pravoslavnih vjernika, svetu misu za pokojnog **Ivana Pappa**. Na mali pravoslavni Đurđić, 16. studenoga, župnik je zajedno sa **o. Slavkom** bio gost na slavi u obitelji **Ivanić**. U Irigu smo se 17. studenoga oprostili u od **Elizabete Slovak** (83). S pravoslavnom smo braćom i sestrama, 19. studenoga slavili svetu misu za **Mariju, Jovu i Zdravka Mirkovića**.

Na nedjelju svetkovine Krista Kralja, 20. studenoga, slavili smo u Irigu i Vrdniku svetu misu za pokojnu **Anu Ramljak**. Po prvi put u našoj kapelici na misi je bila i **s. M. Jasna** iz Subotice, koja se nalazi na oporavku u našoj banji. Župnik je tom prilikom poručio: *ovo je naše finale i svijeta, zato: uči čitati život - čini dobro i misli na kraj! Vertikalna je samo vjerodostojna u horizontali, zato: otvori svoje srce za tuđu nevolju, da ti se otvore vrata života!* Uz pravoslavno Arandjelovo, 21. studenoga, župnik je ponovno bio gost dviju pravoslavnih obitelji **Ristić** i **Pavlović**, da bismo 22. studenoga uz spomendan sv. Cecilije u lijepom broju slavili sv. misu za pok. **Elizabetu Slovak**. Na dan zaštitnika sela Hrtkovci, sv. Klementa, 23. studenoga župnik je suslavio sa svećenicima na svetoj misi. U prvu nedjelju Došašća, 27. studenoga, zakoračismo svetim misama u tri naša mjesta s porukom: *Došašće je dragocjeno vrijeme obraćenja i novog početka s Kristom. Bog nije daleko od nas. Čovjek traži doživljaj i susret – nema vremena bez Boga – budnost je kršćanski stav života.* Sutradan, 28. studenoga, župnik je sudjelovao u duhovnoj obnovi svećenika Srijemske biskupije u Petrovaradinu, a započeli smo i zornice kao pripremu na Božić. /f. f./

Petogodišnjica Kuće susreta

U **Domu umirovljenika u Mužlji**, proslavljena je **5. studenoga petogodišnjica Kuće susreta**, **Kuće Majke Margite od nosno Kuće ljubavi**, kako ju obično nazivaju njezini članovi.

Toga su naime dana njezini članovi i sudionici uz susret, druženje i molitvu, zahvalili Bogu za sve milosti koje su primili kroz petogodišnje djelovanje. U vodstvu ovih susreta i u požrtvomnom radu naročito se ističu: **Aranka Somorai**, **Erzsébet Sötét** i **Katica Kovács**. Među gostima treba spomenuti generalnog vikara i novobečejskog župnika **Józsefa Mellára**, čijim je nastojanjem ustanovljena slična Kuća susreta i u Novom Bečeju. On je

pozdravio nazočne i zaželio im mnogo uspjeha i ubuduće. Nazočni su bili također pokrovitelji ovog susreta, u prvom redu salezijanci mužljanske zajednice: župnik **Stanko Tratnjek** i kapelan **Janez Jelen**, koji je poželio društvu da proslavi pedesetogodišnjicu. Nazočan je bio i ravnatelj biskupijskog Caritasa **Tibor Halmai**, župnik u Čoki **Sándor Hajdú**, kao i časna sestra notredamka **Gizella Rác**. Slavlje je nastavljeno zajedničkim pjevanjem i molitvom, kao i lijepim recitacijama. Prisutni su oduševljeno pozdravili originalnu pjesmu o pravoj ljubavi, koju je napisala i recitirala **Erzsébet Orbán**. Nazočna su bila i djeca iz mužljanskog vrtića. Zemljište za Kuću nade kupili su salezijanci prije deset godina. Svake srijede u toj se kući okupljaju stariji, bolesni ili usamljeni ljudi koji imaju priliku zajednički se moliti i pjevati, pojesti topli obrok i sl. Nedjeljom rado dolaze na svetu misu u obližnju crkvu Marijina imena u Mužlji. /**Janez Jelen**/

Duhovna obnova u Novom Bečeju

Duhovna obnova i ispovjedni dan za starije ili bolesne osobe održan je u Novom Bečeju 26. studenoga.

Susret je započeo pokorničkim bogoslužjem, nakon čega je uslijedila osobna ispovijed za koju su na raspolaganju bili svećenici **Lajos Suhajda** SVD i **Janez Jelen** SDB. Svetu misu na kojoj je bolesnicima podijeljeno bolesničko pomazanje, predslavio je domaći župnik i generalni vikar Zrenjaninske biskupije **msgr. József Mellár**. Poslije mise uslijedilo je prijatno iznenađenje u vjeronaučnoj dvorani kada su mladi pod vodstvom kantora i profesorica priredili prigodni program. Više njih recitiralo je prigodne pjesme, među njima također učiteljice **Mária Messzner**, **Rozália Takács**, **Júlia Simon** i gđa. **Ilonka**. Kantor **János Varga** obradovao nas je sviranjem na vrlo starom mađarskom instrumentu. Uslijedio je prigodni agape i druženje.

Janez Jelen

Prvi ekumenski susret zborova crkvenoga pjevanja u Zemunu

Prvi ekumenski susret zborova crkvenoga pjevanja u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu započeo je 25. studenoga. Ovaj kulturni događaj koji ima sve preduvjete dobiti u budućnosti šire i značajnije razmjere, održao se pod sloganom „Kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, tako neka i oni u nama budu jedno...“.

Organizator i idejni inicijator prvog ekumenskog susreta zborova je župa Uznesenja Blažene Djevice Marije, a održava se pod pokroviteljstvom Ministarstva vjera i dijaspore Republike Srbije. Prve večeri, 25. studenoga, nastupio je sa svojim programom ansambl „Operetika“, čija je umjetnička ravnateljica **Ljubica Živković**. Druge večeri, 27. studenoga, nakon prijepodnevnih svete mise, svoj program predstavio je mješoviti župni zbor „Sveta Cecilija“ pod dirigentskom palicom **Višnje Dimitrijević**, mlade ali već veoma uspješne umjetnice koja se bavi i skladanjem i pedagoškim radom. Kao solisti su nastupili: **Angelina Živanović** (sopran II), **Hristina Antić** (mezzosopran), **Tijana Milosavljević** (alt), **Ivan Plazačić** (orgulje) i **Višnja Dimitrijević** (sopran I). Istoga dana, nakon večernje svete mise koncert je održao čuveni ansambl „Collegium musicum“ uz vodstvo dirigentice **Darinke Matić Marović** pod čijim vodstvom je ovaj ansambl postigao zavidni uspjeh na domaćoj i inozemnoj glazbenoj sceni. Treće večeri ekumenskoga susreta zborova, 3. prosinca, koncert je održao zbarski studio „Zvon Katolikon“ čiji je dirigent i umjetnički direktor **mr. Đorđe Stanković**. Četvrte i posljednje večeri, 11. prosinca, nastupili su mješoviti župni pjevački zbor „Sveta Cecilija“ iz Zemuna kojim je ravnala **Višnja Dimitrijević**, a čija je korepetitorica **prof. Kristina Vučić**, zatim zbor „Sv. Đorđe“ pri hramu sv. Velikomučenika Georgija pod dirigentskom palicom **Biserke Vasić**. Nastupio je i katedralni zbor „Svete Cecilije“ iz Srijemske Mitrovice pod vodstvom s.

Cecilije Tokić te pjevačko društvo „Preobraženje“ kojim je ravnao **Bratislav Prokić** a čija je asistentica **Olga Milićević**. Zboru se tijekom nastupa pridružio dječji zbor P. D. Preobraženje, kojim je ravnala **Ana Simonović**, a koji su glazbeno pratili **Igor Petrović**, **Vladimir Vojinović** i **Ivana Brkić**. Solisti su bili: **Ivan Stanković**, **Stefan Simonović**, **Ivan Plazačić**, **Kristina Mišćević**, **Krunoslav Đaković**, **Željka Klavzar**, **Aleksandra Anđelković** i **Višnja Dimitrijević**. Na programu su bila djela duhovne glazbe koja se izvodi u katoličkim i pravoslavnim crkvama. Smjenjivale su se skladbe F. Schuberta, R. Korsakova, K. Stankovića, Bacha, Haydna, Beethovenena, Mendelsona i drugih čuvenih ali i nepoznatih autora. Na samom kraju koncerta, zajedno su nastupila sva četiri zbora otpjevavši skladbe „Adeste fideles“ Johna Readingera, „Tebe pojem“ S. Mokranjca kao i pjesmu „Zemunskoj Gospi“. Obraćajući se nazočnima, župnik **Jozo Duspara** izrazio je veliko zadovoljstvo što je jedna ovakva inicijativa zaživjela i zahvalio je svima koji su na bilo koji način doprinijeli organizaciji susreta zborova.

Danijela Lukinović

Zahvalnica u župi Ruma

Na svetkovinu Krista Kralja, 20. studenoga, župa Uzvišenja svetoga Križa u Rumi u Srijemskoj biskupiji, proslavila je nedjelju zahvalnosti za plodove zemlje i ljudskoga stvaralaštva. U prigodno uređenoj crkvi okupljena zajednica predvođena župnikom **Željkom Tovilom** zahvalila je Bogu na njegovoj providnosti za sve darovano.

Tumačeći nedjeljna čitanja u homiliji župnik je stavio naglasak na važnost zdravoga odnosa Boga i čovjeka. Bog, koji kao pastir vodi brigu o stadi, nikada ne ostavlja čovjeka samoga i uvijek iznova pokazuje put spasenja. Za uzvrat vrlo je važan osjećaj zahvalnosti za sve darovano i djelotvorna vjera u kojoj s bližnjima dijelimo sve što smo nezasluženo primili na dar. Svečano euharistijsko slavlje je animirao veliki tamburaški orkestar HKPD „Matija Gubec“ iz Rume i mješoviti zbor župe Ruma pod ravnanjem župne orguljašice **Katarine Atanacković**. Izveli su četveroglasno misu fra **Ivana Glibotića** „Kristu velikom svećeniku“ koju je za tamburaški orkestar obradio dirigent orkestra **Josip Jurca**. U sa-

mom slavlju, kao svake godine, tako i ove, sudjelovao je velik broj vjernika koji su aktivnim zalaganjem uredili crkvu, pripremili darove koje su donijeli od svojih kuća, čitali liturgijska čitanja i molitvu vjernika te prinijeli darove na oltar. Na koncu slavlja župnik je zahvalio svima na uloženoj trudu te napomenuo da je i ovo slavlje pokazalo kako svaki uloženi talent u život zajednice obogaćuje Crkvu i potiče druge na veću zauzetost.

Župljani župe Ruma

Papa u Beninu i čudo sa Suncem

Benedikt XVI. doputovao je 18. studenog u Benin na obilježavanje 150. obljetnice evangelizacije te države i 40. godišnjice uspostavljanja diplomatskih odnosa sa Svetom Stolicom.

Benin je zemlja časnih tradicija s velikom poviješću, rekao je Papa, te pozvao građane Benina da grade budućnost bez straha, ali pri tome ne smiju zaboraviti prošlost. Razvitak ne znači bezuvjetno pokorenje zakonima tržišta ili financija. Suvremenost ne mora značiti odustajanje od ljudskog dostojanstva, rekao je Benedikt XVI. u Beninu. Istaknuo je da Afrika ima velikih problema, koji uostalom postoje i drugdje u svijetu. No, na tom kontinentu postoji „svježi humanizam i pokazuje vitalnost zbog koje možemo na njega računati“, rekao je Papa naglasivši da je „Afrika duhovna duša svijeta“. Na susretu s posebnim vijećem za Afriku Biskupske sinode, s biskupima Benina i biskupima gostima, te mnoštvom vjernika u bazilici u gradu Ouidah, Papa je potpisao i uručio post-sinodsku apostolsku pobudnicu „Africae munus“.

Poseban fenomen na misi s papom Benediktom XVI. u gradu Cotonou izazvao je dosta uzbuđenja. Dan nakon slavlja svete mise biskupi Benina su počeli postavljati pitanja o izvanrednom prirodnom fenomenu. Oko 80.000 vjernika koji su došli na misu u nedjelju 20. studenog, mogli su vidjeti Sunce i Mjesec zajedno na nebu, tvrdi vatikanski dopisnik talijanske novinske agencije AGI, Salvatore Izzo. Ta pojava je, za tu zemljopisnu širinu, vrlo rijetka, te je, naravno, izazvala veliko čuđenje, rekao je novinarima direktor tiskovnog ureda Vatikana, otac Federico Lombardi. Zaprepaštenje je tim veće, jer mnogi vjernici tvrde da su vidjeli kako se Sunce miče. U isto vrijeme ne bi bilo moguće gledati u Sunce, a da se ne oslijepe ili bez većeg oštećenja vida. Biskup Porto Nova i glavni organizator Papinog putovanja, René Marie Ehuzu, rekao je za AGI: „Kada se Papa u subotu poslijepodne, za vrijeme vožnje u župi Sv. Rite, na periferiji Cotonou, zaustavio pozdraviti bolesne i blagosloviti lokalnu bolnicu, bilo je sličnih pojava, tako da su pacijenti u bolnici htjeli ići u kapelicu na molitvu zahvaliti za doživljeno“. Tijekom cijela tri dana dok je trajao posjet Beninu, ima svjedočanstava o takvim pojavama, koje su fotografirane mobilnim telefonima nazočnih, među kojima su i svećenici. Afrikanci tumače fenomen kao čudesni znak do kojega je došlo zbog Papine prisutnosti. Ne samo da je ovaj događaj izazvao divljenje kod ljudi od medija, nego su i mnogi biskupi izrazili iznenađenje. U pitanju nije izolirani događaj, jer se to događalo više puta tijekom putovanja. /IKA, RV, don-ivica.net/

Benedikt XVI. tijekom došašća posjetit će zatvorenike

Papa Benedikt XVI. posjetit će 18. prosinca zatvor Rebibbia, na periferiji Rima, kada je predviđen pohod zatvorenicima i susret s njima u crkvi u novom zatvorskom kompleksu.

Benedikt XVI. će odgovarati i na pitanja zatvorenika. U krilu visoke sigurnosti zatvora Rebibbia, na sjeveroistoku Rima, kaznu je služio i atentator na bl. Ivana Pavla II. Ali Agca. Kao dio programa rehabilitacije neki zatvorenici iz Rebibbie rade na telefonskoj centrali vatikanske dječje bolnice „Bambino Gesù“ (Dijete Isus). /IKA/

Poruka za Svjetski dan borbe protiv AIDS-a

Svjetski dan borbe protiv AIDS-a treba biti prigoda za promicanje općeg pristupa terapijama za oboljele, za sprječavanje prijenosa zaraze od majke na dijete te za promicanje načina života koji podrazumijevaju ispravno i odgovorno shvaćanje spolnosti.

Tako stoji u prigodnoj poruci nadbiskupa Zygmunta Zimowskog, predsjednika Papinskoga vijeća za dušobrižništvo zdravstvenih djelatnika.

Procjenjuje se da milijun i osam stotina tisuća osoba svake godine umre zbog HIV-virusa. Riječ je o osobama koje bi mogle normalno živjeti kad bi im se omogućio pristup farmakološkim terapijama, odnosno antiretroviralnim lijekovima.

Istaknuo je važnost odgoja, posebice novih naraštaja, o spolnosti utemeljenoj na naravnoj antropologiji, osvjetljenoj Božjom riječju. Crkva i njezino učiteljstvo predlažu način života koji povlašćuje sudržljivost, bračnu vjernost i odbacivanje spolnog promiskuiteta jer se sve to, kako je istaknuo u postsinodskoj apostolskoj pobudnici *Africae munus*, odnosi na cjeloviti odgoj na koji osobe i zajednice imaju pravo. /RV/

Pakistan: „Isus“ na popisu zabranjenih riječi u SMS-u

Katolička Crkva u Pakistanu usprotivila se vladinoj odluci da se uporaba riječ „Isus Krist“ zabrani u SMS porukama. Crkva će učiniti sve da se Isusovo ime ukloni s popisa zabranjenih riječi, rekao je tajnik Vijeća za medije Pakistanske biskupske konferencije Nadeem John Shakir.

Primjena ove odredbe „dodatno će diskriminirati kršćane“. Zabrana uporabe Isusova imena vrijeđa kršćanske osjećaje i krši prava slobodnog naviještanja vjere, ističe Shakir. Nada se da će vlada ipak poduzeti „razumne ispravke“ navedene odredbe.

Prije nekoliko dana vladin ured za telekomunikacije odredio je mobilnim operaterima da SMS-ove s „uvredljivim“ tekstom, a „u interesu veličanja islama“, cenzurira. Tvrtke su dobile popis od oko 1600 zabranjenih riječi na službenom nacionalnom jeziku urdu, na nekoliko regionalnih jezika i na engleskom jeziku. Među njima su i vulgarni te pojmovi vezani uz spolnost, ali i riječi „Isus Krist“ i „Sotona“. Shakir je izrazio razumijevanje za napore vlade da zaštititi mlade od nemorala. Međutim, nikako ne razumije zašto bi i Kristovo ime trebalo biti zabranjeno. /IKA/

Kršćanka u Pakistanu osuđena na smrt zbog vjere

Asia Bibi, žena i majka, branila je svoju vjeru od napada i ruganja od strane svojih kolegi- ca s posla, koje su je htjele obratiti na islam.

Kasnije je optu- žena za svetogrđe i osuđena je na smrt, jer nije htjela prijeći na islam. Još uvijek je u zatvoru, gdje čeka iz- vršenje smrtne kazne.

U Pakistanu je više od 150.000 kršćana potpisalo peticiju u kojoj se traži pravda za progonjene žrtve, među kojima je i Asia Bibi. Aktivisti Call for Mercy koji su pokrenuli peticiju, nadaju se prikupiti milijun potpisa i poslati ih pakistanskoj ambasadi u Washingtonu DC. Svoju podršku možete pružiti na ovom linku: <http://www.callformercy.com/> /hrsvijet.net/

U Africi ubijena hrvatska redovnica

Hrvatska redovnica s. Lukrecija Mamić, članica Družbe službenica milosrđa, ubijena je u nedjelju 27. studenoga u misiji Kiremba u Burundiju.

Ubojstvo se dogodilo oko 19.30. sati po hrvatskom vre- menu, kada su naoružani pljačkaši upali u samostan gdje su ubili s. Lukreciju, dok su prije bijega oteli poglavaricu zajed- nice s. Carlu Brianza iz Brescie u Italiji i volontera iz Verone Francesca Bazzanija. Nedugo nakon policijske potrage pronađena su tijela ubijenog vo- lontera i teško ranjene s. Carle za čiji se život bore liječnici.

S. Lukrecija sa- hranjena je u Splitu, a sprovodne obrede vo- dio je splitski nadbis- kup mons. Marin Bari- šić uz sudjelovanje mnogobrojnih sveće- nika, redovnica i vjer- nika. /IKA/

U 1400 gradova upaljena je posebna rasvjeta protiv smrtne kazne

U znak prosvjeda protiv smrtne kazne 30. stude- noga navečer više od 1400 gradova diljem svijeta na poseban su način osvijetlili svoje kulturne spomenike.

Akcija potječe iz Rima, a organizatori ističu da je u njoj sudjelovalo 66 glavnih gradova te niz manjih i većih gradova iz ukupno 87 zemalja. Organizator inicijative „Gradovi za život, gradovi protiv smrtne kazne“ je katolička Zajednica sv. Egidija.

Zajednica sv. Egidija od 2004. godine redovito organizira kongrese ministara pravosuđa. Ističu kako je tijekom posljed- njih deset godina 31 država dokinula smrtnu kaznu. /IKA/

Kalvarija egipatskih kršćana

Deseci tisuća prosvjednika nastavljaju s okuplja- njima na trgu Tahrir u egipatskom glavnom gradu Kairu.

Prosvjeduju protiv zastoja u reformama, nakon odlaska predsjednika Hosnia Mubaraka prije devet mjeseci. Vojne snage uvele su drastične represivne mjere protiv prosvjed- nika. Procjenjuje se da je broj poginulih između 25 i 40, a više od 1500 prosvjednika teže je ranjeno.

Koptski katolički biskup Antonios Mina ustao je u obranu demonstranata, oštro osudivši vojne akcije. „Vlasti ne- maju nikakvo pravo pucati u mirne ljude“, izjavio je biskup za zakladu „Crkva u nevolji“. Koptski biskup Aziz, iz grada Gize blizu Kaira, obrazložio je kako muslimani i kršćani pro- svjeduju zajedno na trgu, braneći ljudska prava. „Narod ima pravo izraziti svoje viđenje, a jedini način da to učini jest oku- piti se na trgu“, istaknuo je. O. Rafic Greiche, glasnogovornik tamošnje Katoličke crkve, prenosi kako su se mnogi pro- svjednici razboljeli zbog česte izloženosti suzavcu. Drugi su ozlijeđeni uslijed naguravanja sa snagama reda, zbog zado- bivenih udaraca od strane vojske i policije ili su pogođeni gu- menim mecima.

Kršćani su 17. studenoga ponovno prosvjedovali tražeći pravdu za mnoge žrtve, ali opet su napadnuti kamenjem i bo- cama, zbog čega je oko 25 osoba ozlijeđeno. Biskup Aziz u razgovoru za „Crkvu u nevolji“ rekao je i kako režim nije od- govorio na zahtjeve prosvjednika da se uklone zapreke za održavanje kršćanskih bogoslužja te da se ublaže zabrane građenja novih crkvi. /IKA/

IZDANJA

Otvoreno o seksualnosti i braku

Verbum objavio knjigu
Christophera Westa

Ivan Pavao II. Biografija

Verbum objavio knjigu Andree Riccardija

U svakodnevnom životu pronaći Njega

Zbirka pjesama i zapisa
svećenika Marijana Culjka
u izdanju Glasa Kon-
cila

Slikovnica „Dan svetog Nikole“
Izdanje Glasa Koncila za najmlađe

15. prosinca

Drinske mučenice

(+ 15 – 23. prosinca 1941.)

- Pet redovnica iz četiri europska naroda ● Drinske mučenice su zaštitnice bolesnika ● zaštitnice učenika ●
- zaštitnice časnih sestara ● one su zaštitnice duhovnih zvanja ● zaštitnice redovništva i prosvjete ●
- zaštitnice su u velikim nevoljama ● zaštitnice u velikim pogibeljima ● zaštitnice u životnim kušnjama ●

Marijin dom na Palama

U lijepom vremenu došašća Crkva se spominje pet redovnica mučenica. Kako su njih četiri pretrpjele mučeništvo 15. prosinca 1941. godine, to se njihov spomendan slavi svake godine upravo toga dana. Pripadale su redovničkoj zajednici Kćeri Božje ljubavi. Redovnice toga imena došle su u Sarajevo na poziv nadbiskupa dr. Josipa Stadlera 1882. godine. Na Palama kod Sarajeva su 1911. godine otvorile samostan „Marijin dom“. U toj su se kući liječile i oporavljale bolesne sestre. Tamo su radi odmora boravile i časne sestre nastavnice iz Zavoda sv. Josipa u Sarajevu. Marijin je dom postao poznat po dobrim djelima prema potrebnima, posebno prema pravoslavcima, zbog čega je prozvan „gostinjcem siromaha“. Sestre su radile kao učiteljice u osnovnoj školi. Svojim su životom i radom djelotvorno svjedočile kršćansku ljubav u duhu svoje Družbe. Nje govale su bolesnike, velikodušno dijelile kruh djeci iz državnog Dječjeg doma ne razlikujući ih po vjeri i naciji, te pomagale siromahe i prosjake koji su im dolazili s Romanije.

Jednu su ubili na putu

Ratne 1941. godine u samostanu Marijin dom su bile: časna sestra predstojnica **Jula Ivanišević**, Hrvatica, sestra **Berchmana Leidenix**, Austrijanka, dvije sestre Slovenke **Krizina Bojanc** i **Antonija Fabjan**, i Mađarica **Bernadeta Banja**. Četnici su 11. prosinca 1941. godine opkolili „Marijin dom“, opljačkali ga i odveli u zarobljeništvo sve redovnice i još neke druge zarobljenike. Vodili su ih po snijegu. Preslušavali su ih i ispitivali dok nisu došli do Carevih voda i Sjetline. Sestra Berchmana je bila starica od 76 godina. Bila je posve iscrpljena od stu-

deni i napornog putovanja. Nije mogla dalje. Tamo je ostala dok 23. prosinca 1941. godine nije ubijena.

Četiri redovnice u vojarni

Ostale četiri časne sestre su četiri dana putovale do Goražda, kamo su stigle 15. prosinca 1941. godine. Smještene su u zgradu vojarni na katu. Vojarnom je tada zapovijedao major Jezdimir Dangić. Iste večeri razularen i četnici su u pijanom stanju provalili sestrama u sobu i s nečistim namjerama nasrnuli na njih. U obrani svoga ljudskog dostojanstva i zavjetovane čistoće, sestre su se otrgle iz ruku svojih napadača i jedna za drugom iskočile kroz prozor. Njihovi mučitelji su međutim jurnuli dolje pred vojarnu te već izlomljene sestre noževima usmrtili i bacili u rijeku Drinu, koja je nekoliko dana kasnije odnijela njihova tijela.

Svjedočile su za ljubav prema Bogu

Drinske mučenice iznimni su uzori vjernosti Bogu. Cijeli su svoj život

svjedočile djelotvornu ljubav prema ljudima u nevolji. One su i moćne zagovornice u svim potrebama, napose u teškim životnim kušnjama i pogibeljima.

Slava drinskih mučenika

Drinske mučenice su proglašene blaženima 24. rujna 2011. godine u Sarajevu. Toga dana u 11 sati u sarajevskom Olimpijskom centru Zetra Papin izaslanik kardinal Angelo Amato proglasio ih je blaženima.

Kardinal Angelo Amato je tom prilikom rekao kako je mučeništvo pet redovnica Družbe Kćeri Božje ljubavi „tragična, ali slavna stranica Crkve katoličke u plemenitom narodu Bosne i Hercegovine. Njihova pobjeda ima značenje mučenika prvih stoljeća, kada su poganski idoli zahtijevali nevine žrtve za nastavak njihovog prolaznog i nesigurnog postojanja. Tragedija njihovog ubojstva se dogodila za vrijeme rata 1941-1945. godine“. Njihovi mučitelji su bili zaslijepljeni protukatoličkom mržnjom i beskonačnim egoizmom. Počinili su pokolj grupe nemoćnih ali neukrotivih žena.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Dječje srce

Piše: o. Ante Stantić, O.C.D.

U govoru što je sv. otac Benedikt XVI. uputio pitomcima velikog rimskog sjemeništa ove godine koja je na izmaku, dotaknuo se i teme poniznosti. O toj kršćanskoj vrlini sv. Otac je dao sljedeću definiciju: „Poniznost ima kristološko značenje jer je poniznost nasljedovanje Boga koji je sišao sve do mene. Te iako je tako velik, postao mi je prijatelj: trpi radi mene i umire radi mene. To je poniznost koju trebamo naučiti od Isusa i po njoj živjeti“.¹

Poznato nam da je ocu Gerardu omiljela tema o „Malom Isusu“, to jest o poniznosti utjelovljenoga Sina Božjega. Od „Malog Isusa“ kršćanin treba naučiti biti ponizan. Već na prvi Božić od kako je o. Gerard u Somboru, od kolovoza 1904. godine, temom o „Malom Isusu“ sluga Božji privlači pozornost svojih slušatelja. Isto tako nam je poznato da je o. Gerard o „Malom Isusu“ govorio svakog 25. u mjesecu kada s pukom slavi Euharistiju. Iako drugim riječima, za razliku od onih navedenih sv. Oca, o. Gerard govori o poniznosti Isusa Krista u utjelovljenju jer ga naziva „Malim Isusom“, radi njegove poniznosti u Utjelovljenju i upućuje što učiniti kako bismo, po nasljedovanju „Malog Isusa“, bili ponizni. To jest, „naučili od Isusa biti ponizni i biti na uslugu drugima“, što sv. Otac preporučuje pitomcima spomenutog rimskog zavoda.

U liku „Malog Isusa“ koji se rodio u Betlehemu, naš sluga Božji vidi oličnje poniznosti utjelovljenoga Sina Božjega. Podvlači da je razlog božićne radosti baš poniznost utjelovljenoga Sina Božjega. Poučava stoga vjernike što treba poduzeti kako bismo bili radosni na Božić, te piše: „Ako se želiš radovati na blagdan Božića, želi biti malo dijete jer dječje srce ne zna za zloću“.² „Korijen zloće“, za o. Gerarda, kako nam je već poznato, je sebeljublje. Stoga u toj logici upućuje vjernike što trebaju učiniti da postanu djeca u duhu, tj. da pobijede sebeljublje, da je pobjeda sebeljublja izvor radosni. Očituje to svoje mišljenje, između mnogih zapisa, u sljedećem: „Mali Isus i 'Mala' Terezija žele da se operemo vodom poniznosti... Oholi nemaju vremena misliti na Isusa jer im je glava puna pitanja što misle o meni, što će o meni misliti...“³ Sebeljublje, dakle, opterećuje čovjekovu psihu i priječi istinitu vedrinu i radost duha.

Valja uočiti da je vjernik „dječjega srca“, po poniznosti, slobodan od sebeljublja. U mjeri slobode od sebeljublja otvara srce ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Postaje slobodan i velikodušan, kao „Mali Isus“ koji nas želi učiniti sretnima po svome Utjelovljenju, na Božić... Gerard stoga, oslonjen na te premise, upućuje svoje slušatelje, u propovijedi na Božić 1904. godine, i potiče ih na dan Isusova rođenja riječima: „Idite Malom Isusu. Uzmite malo slamice iz betlehemske jaslca i zapalite je da se vaša srca ugriju, vaše suze osuše, ako ste u poteškoćama. Vaše će suze tada oprati grdobe srca koje se odražavaju i na vašem licu i tako ćete biti mila i krasna dječica slična nebeskom Kralju i Božjem Djetiću“.⁴ Ljubav dakle „grije srce“ i „spaljuje“ čovjekovo sebeljublje, oslobađa srce od sebičnosti te ispunja srce radošću!

„Sebičnost tada propada a ljubav se umnaža“.⁵ Srce se otvara ljubavi ne samo prema Bogu nego i prema bližnjima jer: „Tko o Isusu razmatra u tome gori vatra, taj druge upali jer Isusa slijedi“.⁶

Vrijedi istaknuti učinak „zagrijanog srca ljubavlju“: „Postati mila i krasna dječica slična nebeskom kralju...“.⁷

Sveti Otac nadopunjuje svoju definiciju o poniznosti, što sam naveo, u svojoj drugoj knjizi koja nosi naslov „Isus iz Nazareta“, koja je ugledala svjetlo dana u ožujku ove godine. U toj knjizi sv. Otac tumači što znači „malenost“ ili značenje „biti djeca“, komentirajući ulomke Evanđelja po sv. Marku: 9,33-37 i 9,42.: Isus... „uzme dijete, postavi ga posred njih, zagrlji ga i reče im: 'Tko god jedno ovakvo dijete primi u moje ime, mene prima. A tko mene prima ne prima mene, nego onoga koji mene posla', 'Onomu naprotiv tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju, daleko bi bolje bilo da s mlinjskim kamenom o vratu bude bačen u more“.⁸ Komentirajući ova dva navoda iz evanđelja sv. Marka, Papa dodaje: „U odnosu na prvi navod 9,33-37, ističe: „Isus se sam identificira s djetetom, postaje malen. To jest, kao Sin ne čini ništa sam po sebi, nego čini sve na poticaj Oca i u odnosu na Oca i u povezanosti s Ocem“.⁹ U komentaru pak drugog navoda sv. Otac dodaje kako se riječ biti „malen“ odnosi na sve one koji

vjeruju, na zajednicu Isusovih učenika, koji su u malenosti našli svoj autentični identitet po kojem uspostavljaju svoje autentično *biti* (kršćanin)“.⁹

Kada povežemo sve što o Utjelovljenoj Riječi kaže sv. Otac, o značenju poniznosti Utjelovljene Riječi, s onim što o „Malom Isusu“ tvrdi naš sluga Božji o. Gerard, dobivamo snažne poruke o značenju Božića i slavljenju Božića. Poruke njihovih razmišljanja o Utjelovljenoj Riječi, o „Malom Isusu“, vrlo su značajne jer nas potiče da o Božiću razmišljamo kao vjernici, da postanemo „maleni“. A onda po „malenosti“ nastojimo biti slobodni od sebeljublja te se othrvamo izazovima potrošačkog društva koji ne samo da zarobljava srca, nego je uzrok i ekonomskih kriza. Potiče nas da slušanjem Božje riječi otkrivamo duboki vjernički smisao našeg kršćanskog identiteta po uzoru na Utjelovljenoga Sina Božjega koji nam se daruje, po poniznosti koja se očituje u liku djeteta. Tako se po „darovanju“ onda osposobljavamo „darovati“ bližnjima kao Utjelovljeni Sin Božji i stvarati bolje ozračje za suživot među ljudima. U konkretnosti života to znači „biti evanđeoski kvasac“ u sekulariziranom društvu u kojem živimo. Takvu nam poruku priopćuje za Božić o. Gerard jer: „Tko je malen, taj kao da je progledao da vidi tajne vjere. Tajne vjere pozlaćuju čovječanstvo... Tko vidi tajne vjere, najuspješnije djeluje za dobrobit Crkve...“¹⁰ Nije li to isto što sv. Otac izražava drugim riječima: „Isus iako tako velik, postao mi je prijatelj po poniznosti...“ Svojom darovanjem učinio nas sretnima!

¹ Osservatore Romano, 4. III. 2011.

² 007371, Propovijed na Božić 1904. g.

³ 003352, Theologia pastoralis.

⁴ Ondje, 007342

⁵ BM, 004622.

⁶ Ondje, 004845.

⁷ Navedena propovijed 1904.

⁸ Razgovor s Isusom, 003936.

⁹ Joseph Ratzinger Benedetto XVI., Gesù di Nazaret, II, 2011., str. 20. (Moj prijevod iz talijanskog izdanja)

¹⁰ Theologia pastoralis, 002835.

18. 12. 2011. – 4. nedjelja došašća

2 Sam 7,1-5. 8b-12. 14a. 16; Ps 89,2-3. 4-5. 27.29;
Rim 16,25-27; Lk 1,26-38

Nakon svjedočanstva Ivana Krstitelja, evo Marijina svjedočanstva. Ona je u svom srcu brižno čuvala velike stvari koje joj je Gospodin učinio. Djevičansko začeće, po kojem ona postaje Majkom Božjom, o kojem nam svjedoči današnje evanđelje, nije zasebni događaj. On je dio cjeline Marijine uloge u povijesti spasenja, njezine bezrezervne suradnje s Bogom. Događaj djevičanskog začeća nije prikazan kao najprikladniji način za rođenje Mesije, nego je predstavljen sa sigurnošću da će njezino čedo *biti sveto i zvat će se sin Svevišnjega*, jer *Duh Sveti sići će na nju i sila će je Svevišnjega osjeniti*.

Rođenje Isusovo od Djevice Marije nije tek kakva istina pridodana onoj o utjelovljenju, nego je sastavni dio tog istog otajstva. Bog prilazi Mariji, te se po njezinu pristanku može ostvariti Božje djelo spasenja, koje sv. Pavao naziva *objavljenjem Otajstva prešućenog drevnim vremenima, a sada očitovanog i po proročkim pismima odredbom vječnoga Boga svim narodima obznanjenog za poslušnost, vjeru*.

25. 12. 2011. – Božić

Misa zornica:

Iz 62,1-5; Ps 89,4-5. 16-17.
27.29; Dj 13,16-17. 22-25;
Mt 1,1-25

Dnevna misa:

Iz 52,7-10; Ps 98,1. 2-3a. 3b-4.
5-6; Heb 1,1-6; Iv 1,1-18

Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama (Lk 2,10-12).

Kakav prizor i znak: jaslje, djetesce, Marija i Josip koji ga promatraju... Otac nebeski, jedini koji poznaje Sina, koji je Mariji i Josipu dao spoznati otajstvo Djetesca Isusa, neka i nama dade da ga prepoznamo kako bismo ga ljubili i nasljeđovali.

Pri Isusovu rođenju svijet je skroz indiferentan, samo nekoliko pastira, onih na rubovima društva, biva dano spoznati posebnost božićne noći. Nije to slučajno: *On je izabrao siromaštvo, poniznost. Podcijenio je ljudski ugled, bogatstvo, društveni položaj.*

Iako nema vanjskih znakova slavlja, to Djetesce je Riječ Božja koja je tijelom postala, svjetlost koja se obukla u tijelo. *Bog je postao nositelj tijela, kako bi čovjek mogao postati nositeljem Duha – kaže sv. Atanazije. Njegova ljubav za mene, ponizila je njegovu veličinu. Postao mi je sličan, da ga prihvatim, da se obučem u njega. Kako bih sve to razumio, trebam čuti kako mi govori: Da me doirnete, ostavite skalpele... Da me vidite, ostavite televizore... Da osjetite Božju blizinu u svijetu, ne uzimajte mikroskope... Da me kušate, ostavite senzacije... Nego vjerujte i klanjajte se (Pierre Mounier).*

1. 01. 2012. – Sveta Bogorodica Marija

Br 6,22-27; Ps 67,2-3. 5. 6.8; Gal 4,4-7; Lk 2,16-21

Evanđeoski odlomak govori o tome kako je Marija u sebi pohranjivala sve te događaje o čudnovatosti Isusova začeća i rođenja, svega što se tada zbivalo, te je o njima razmatrala u svom srcu. Toj jednostavnoj i tihoj ženi dive se generacije. Muškarci i žene svih dobi i staleža u Mariji pronalaze nadahnuće i poticaj za svoju vjeru. U nju su zagledani ljudi koji su znali za uspjehe i oni koji su znali za neuspjehe, veliki sveci i veliki grešnici. Toliki umjetnici nadahnjuju se na njezinu liku. Zašto Djevica nadahnjuje tolike?

Možda zato što je toliko vjerna slika Božja. Možda zato što sam Bog po njoj progovara, iako ona uvijek ostaje njegovo stvorenje, iako posebno zbog primljenog dara Božjega izabranja.

Počinjemo novu godinu u znaku ovog velikog otajstva. Utecimo se Mariji, Majci Božjoj i našoj Majci, i prepoznamo u njoj one ideale za kojima teži i naš duh, kako bismo po njezinu zagovoru smogli snage da i sami poput nje hrabro kažemo svoj *neka mi bude*.

15. 01. 2012. – 2. nedjelja kroz godinu

1 Sam 3,3b-10. 19; Ps 40,2.4. 7-8a. 8b-9. 10;
1 Kor 6,13c-15a. 17-20; Iv 1,35-42

Današnji evanđeoski odlomak izvješćuje o proživljenim događajima, koji su se duboko urezali u sjećanje učenika, jer su im promijenili živote.

Učenici su povjerovali Ivanu Krstitelju. Na njegovu riječ pošli su za Isusom kao za *Jaganjcem Božjim*. Susret s Kristom počinje pitanjem koje mu oni upućuju: *Gdje stanuješ?* Taj susret odmah rađa povjerenje između učenika i Učitelja. U tom povjerenju Isus im odgovara: *Dođite i vidite*.

Iskustvo povjerenja u susretu uvjerava učenike da je Isus iščekivani Mesija. Susret s Kristom nije tek površni događaj: učenici nailaze na razumijevanje, osjećaju se prihvaćenima i ljubljenima. Taj susret učeniku mijenja ime, a samim time se mijenja i njegov temeljni životni stav: *Ti si Šimun... zvat ćeš se Stijena*.

Naći Isusa, ili bolje, dopustiti mu da nas nađe, ne samo da nam mijenja egzistenciju, nego nas čini navjesticima spasenja. To je izvor velike radosti, te onaj tko je doživio susret s Kristom, osjeća potrebu sudjelovanja na novom životu kojeg mu je Krist otkrio.

8. 01. 2012.**Krštenje Isusovo**

Iz 42,1-4. 6-7;
Ps 29,1-2. 3-4. 3b.9b-10;
Dj 10,34-38; Mt 3,13-17

Evanđelist Marko pripovijeda o Isusovu krštenju, a nije govorio o njegovu rođenju, niti o djetinjstvu. Za njega sve počinje Isusovim krštenjem. Nekoliko redaka posvećenih poslanju Ivana Krstitelja ukratko sažimlju dugo iščekivanje dolaska Spasitelja. Spasiteljevo poslanje počinje kad Preteča, koji krsti vodom, ustupa mjesto Onomu koji će krstiti Duhom Svetim. Počinje novo doba, skroz novo stvaranje. Stvoritelj zauzima mjesto stvorenja, te silazi u Jordan poput kakvog grešnika. Sjetimo se ovdje stvaranja prvog čovjeka. Na Isusa silazi Duh Sveti, kao što je onomad *Bog udahnuo čovjeku u nosnice dah života (Post 2,7)*. Isus, kako to donosi evanđelist Marko, jest novi čovjek, upravo kao što se za Adama kaže: *Tako postane čovjek živa duša*.

Isusovo je krštenje znak novog početka čovječanstva, i to na novim temeljima. Još će On morati prijeći preko iskustva smrti i tako ući u slavu uskrsnuća. Još će morati, i još uvijek se mora polagano preobražavati u svakom čovjeku, čekajući dan u kojem će *Vidjeti Sina čovječjeg gdje dolazi na oblacima s velikom moći i slavom. I on će tada... poslati anđele i skupiti svoje izabranike od četiri vjetrova od kraja zemlje do kraja neba*. Tada više neće biti krštenja (usp. Dj 21,23-27).

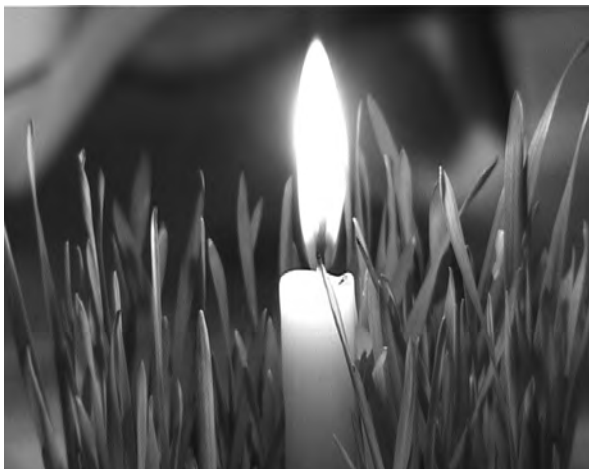
Isusovo je krštenje znak novog početka čovječanstva, i to na novim temeljima. Još će On morati prijeći preko iskustva smrti i tako ući u slavu uskrsnuća. Još će morati, i još uvijek se mora polagano preobražavati u svakom čovjeku, čekajući dan u kojem će *Vidjeti Sina čovječjeg gdje dolazi na oblacima s velikom moći i slavom. I on će tada... poslati anđele i skupiti svoje izabranike od četiri vjetrova od kraja zemlje do kraja neba*. Tada više neće biti krštenja (usp. Dj 21,23-27).

Divno otkriće

Privedio: mr. Andrija Anišić

Listajući Antunovićevu *Bunjevačku i šokačku vilu*, zapazio sam pjesmu „Božićna noć“ koju je potpisao Krunoslav. Zna se da je to pseudonim Stjepana Krunoslava Grgića (1836.-1914.), bačkog hrvatskog književnika s Fancage/Vancage (nekad naselja uz Baju, a koje je 31. listopada 1930. pripojeno Baji). Pisao je prozu i pjesme. Bio je sljedbenikom Ivana Antunovića, odnosno njegovih preporoditeljskih ideja. Suradivao je u *Bunjevačkoj i šokačkoj vili*, *Nevenu*, *Bunjevačkim i šokačkim novinama* i *Subotičkoj Danici*.

Zanimanje šireg čitateljstva su mu donijela njegova nabožna djela, od kojih valja istaknuti „Živu ružicu“ (molitvenu knjižicu i pjesmaricu koja je doživjela deset izdanja

koju je tiskao u Kalači 1859. (ostala izdanja su tiskana od 1865. do 1901. u Subotici).

Svojim djelima je ušao u antologije poezije i proze bunjevačkih Hrvata iz 1971., sastavljača Geze Kikića, u izdanju Matice hrvatske.

On je u prekrasne stihove stavio naše božićne običaje. Ova pjesma će zasigurno, pogotovo starijima, oživjeti mnoge lijepe uspomene. Stihove prenosimo vjerno uz neznatne jezične i slov-

ne popravke radi boljeg razumijevanja. Neka objavljivanje ovih stihova u našem *Zvoniku* bude mali doprinos obilježavanju 175. obljetnice njegova rođenja.

Uživajmo!

BOŽIĆNA NOĆ

Stjepan Krunoslav Grgić

Vesel žamor stoji okol mene
A ja sio pa se zamislio –
Pak u nike mile uspomene
Veoma se sladko zadubio:
Ono vrime na pamet mi palo,
Mnogu radost koje mi rađalo.

A to vrime bi doba ditinja,
O, kako sam tad željno čekaio,
Blag dan pripun slasti i milinja
Kog je naš puk Božićem ozvao,
Kako li sam Njega provodio,
Kaku l' radost o Njem okusio?!

Majko sladka! Tebe ću spomenit –
Tvoja mi je draga uspomena
Jer koja me znađahu veselit –
Sva su s Tvojim spomenom spojena.
S Tvojih ussti sladkost mi je tekla
Kad si mi što ob Božiću rekla.

Rekla bi mi: moj dragi sinčiću,
Nastoj dobar i poslušan biti,
Pa ćeš kaki lip dar o Božiću
Od dragoga Isusa dobiti.
On bo dobru dičicu miluje
I svojim jih darom nadaruje.

Sladko l' sam se na to zabrinio
– Tko bi znao dost jasno kazati –
Jer sam odmah pogoditi htio:
Kaki će mi darak Isus dati.
Hoće l' kapu, prsluk il' čizmice,
Vruć kožuvac – tople čakširice?!

Pomisli još i na poslasticu –
Oh, ja bi to sve skupa volio!
Indi sam se dragom Isusiuću
Svaki danak skrušeno molio,
A bila mi taka čvrsta nada
Kao temelj najtvrđega grada.

Svaki dan sam dane pribrojio,
A Majka rič svoju ponavljala.
A kada je Badnji dan dospio
Onda me je po ubogih slala
Da im nosim brašna, ora, maka
I drugoga koje kakog smoka.

Radost, koju tu sam uzbudio,
Nadu mi je još većma gojila:
Slutiv da je plemenito dilo
Sad po meni Majka učinila.
U tom večer puna nadom dojde,
Želja mi se spunjivati pojde.

Kad nam Majka izkadi sobicu
I oškropi posvetitom vodom,
A ja s Tatom unio slamicu
Sterući ju cilim sobnim podom.
Iskočiti mal ne hti iz kože
Od radosti – izreć se ne može!

Dok sam se ja igrao veselo,
Majka nam je astal prostirala,
Pa je lipo i ukusno jelo
S badnjačami na njegovomećala,
A zatim me roditelji mili
Među sebe k astalu zovnilo.

Tu uz astal stojeći na nogu
Skrušeno se i dugo molismo,
Zahvaljujuć pridragome Bogu
Što tu blagu večer doživismo,
Te pozdraviv još i Gospu milu,
Tato nam je prikrižio zdilu.

A veselje – koje sam imao
Skaćući s voštenim svićicam,
Bog zna za što – da tad ne bi dao!
O tom se i sad živo sićam:
Trostruk plamen gorućih svićica
Goraše mi kao iz srid srca.

Tu nam tato blagoslov rekao
Hvaleć sladko Ime Isusovo!
I što god je ikad lipše znao
Blage dane svima čestitavo:
Sriću, zravlje želeći živima,
Pokoj vićni pak virnim mrtvima.

Vele svećan čas nam taj bijaše –
Te kanda smo izvan sebe bili,
Jer u oku drage Majke naše
Biser suze jasno opazili,
Sićajuć se svojih dragi mili
S ovog svita što su priminili.

Ni isti med nije slađi bio
S kojim jilo bi nam začinjeno,
Neg to čuvstvo i taj prizor mio,

S kimi srdce bi nam uzhitjeno,
Slično se zar Izrael ćutio
Kad je Mannu najprvi put jio.

Posli jila na noge ustasmo
Pa zajedno na glas se moleći,
Dragom Bogu opet hvalu dasmo –
Nu ni zatim ne htido ja leći
Već na novo lati se igrati
I po slami prikobećivati.

A kad nam je Majka pospremala
Tad i ona na slamu je sila,
Pa je svete pisme zapivala,
Premda knjigu štit nije umila,
A mi smo se okol nje skupili:
Ne bi l od nje pismu naućili.

Ja zaslušah – a to ništo jeći
I kao da pivanje se ćuje,
Ej, Majćice, ta to bronza zveći!
Betlehem iđe! – ta već – eto tu je!
Dragi Tato, ded pusti ga amo
Da miloga Isusa gledamo.

Tek što mi je dozvoljeno bilo,
I tek što sam vrata otvorio,
Dječak jedan obućen u bilo
S Betlehemom je u nutra stupio.
A za njime družina ostala,
Te je lipje s njim pisme pivala.

Nu s pismicam – ma su lipje bile –
Slabo sam se ovdi zanimao.
Želje mi se sve u tom složile
Ne bi l' Betlem već gledati mogo,
A kad su mi njega otvorili –
Kanda su me u nebo dignili.

Jer tu vidih gdi Isusak leži
Srid štalice, u tisnih jaslica
I uz jasle kako na Njeg gleda
Sveti Josip i Bogorodica.
I angjela gdi piva nad njima,
I pastira sa svojim ovcama.

Mlogo sam se tom svemu divio,
Pa kad je već Betlem otišao
Ja uz Majku na slamu sam sio
I mnogo ju koješta pitao.
Ona mi je pak pripovidala
O Isusu, sve što god je znala.

Dok smo tako čase provodili,
Gdi pivali, gdi pripovidali.
Zrakom dojde niki glasak mili
Kojem su se srca odzivala.
To bi glasak zvona crkvenoga,
Koj nas zvao proslaviti Boga.

Zbilja i ja odmah sam skočio,
Pa skupivši svoje haljinice
U crkvu se s Majkom opravio
K službi Božjoj, svele polnoćnice,
Kud je staro i mlado hrlilo
Ko na niko priblaženo vrilo.

Tu zaori pisme glas svečani,
Koj utisak svoj čarobni ima
Uz orgule kanda nebeščani,
Složiše se pivat sa zemaljskima.
A ja sam se među tim ćutio,
Kao da sam u srid raja bio.

Sit od ove duhovne sladosti
Dojdoh kući i legoh spavati,
Znajuć da ću na nove radosti
O svanuću blagdana ustati.
A kada sam u jutro ustao
Pod glavom sam kaki dar našao.

Drugo o njem nisam ni mislio,
Već da mi ga sam Isus poslao,
Jer j' upravo uvijek taki bio
Od kojeg sam potribu imao.
Tako me je moja Majka mila
Darivajuć, na dobro budila!

Al jedanput – bivši nepokoran –
Majka me je pedipsati htela,
Te stoga dar za Božić pripravan

Nije meni pod glavu metnila.
Tužno sam se u jutru mislio:
Ah, zašto sam neposlušan bio!

Oj, noćice Spasovog rođenja!
Kako da te S v e t u ne štujem?!
Dostojna si mnogog proslavljenja
Vridna da se Tebi radujemo.
Ti nas sićaš Sunca Nebeskoga,
U Betlemskoj štali rođenoga.

Ej ditinstva moga – doba mila!
Sladko mi se spomeniti na te.
Mnogu si mi radost urodila,
Kako ne bi sad mario za te.
Kad provodim dane brez radosti
I brez nade boljoj budućnosti.

Običaji dobri svud nestaju
Il se krivo, naopako drže,
Milostinje slabo se sad daju,
Još slabije bogomolje vrše.
Razdor vlada svud u obitelji,
Po varošah kao i po selih.

Indi – ljubav, ta ćut božanstvena –
Koja j' onda još većma grijala.
Danas skoro svud je progonjena
I nemalo, svagdi pomanjkala.
Manje se sad sirotah raduje,
Kad se slavni Božić približuje.

Oj Božiću, dragi Isusiću!
Koj si došo da s' narodi spase,
Ti udili momu rodu sriću,
Da s' osvisti, počme marit za se,
Ćuvajuć dobre običaje...
Pa da živi, dok god svita traje.

*/Bunjevačka i šokačka vila, br. 26.
od 24. prosinca 1874., str. 1-2./*

(Fotografije iz filma „Božić na salašu“ Rajka Ljubića)

Razgovor s fra Zdenkom Gruberom

Gospodin me po Svetom pismu privukao k sebi

Razgovarao: vlč. Mirko Štefković

Fra Zdenko Gruber rođen je 17. 10. 1975. u Novom Sadu, od oca Rudolfa i majke Jelice. Otac mu je bio sportaš i nastavnik tjelesnog, a majka liječnica. Ima starijeg brata Evalda. U rodnom gradu završio je osnovnu školu i gimnaziju, a nakon toga upisao Poljoprivredni fakultet, agroekonomski smjer. Nakon završetka studija, počeo je raditi na Poljoprivrednom fakultetu, gdje je držao vježbe iz agrarne politike. Nakon manje od godinu dana rada, otišao je u Njemačku, gdje je završio dvogodišnji magisterij ekonomije u poljoprivredi. Po završetku ovoga studija stupio je u franjeve.

Zv.: Vaš životni put je doista zanimljiv. Kako se u Vama rodila odluka da stupite u franjevački red?

□ Ako dozvolite, rekao bih par riječi o mom vjerničkom putu. Kršten sam kao dijete, ali nisam išao u crkvu. Tek pred kraj srednje škole počeo sam čitati Bibliju. Volio sam čitati. Biblija me zanimala kao mudrosna i filozofska knjiga, te knjiga značajna za opću kulturu. U razgovoru s mamom spomenuo sam da želim pročitati Bibliju i ona mi je rekla da je u blizini naše kuće franjevački samostan u kom je jedan doktor Biblije pa bismo je mogli pokušati nabaviti preko njega. Složio sam se s tim i za neko vrijeme mama mi je rekla da nas je taj svećenik pozvao da dođemo po knjigu. Došao sam, a svećenik, dr. Tadej Vojnović, koga sam tada upoznao, poklonio mi je Bibliju. Nije želio da mu platimo, rekao je *Biblija se ne prodaje*. Već je to bilo nešto novo za mene. Tako je počelo moje druženje s Božjom riječi... Pročitao sam knjigu za nekih godinu i pol, a onda mi je mama opet rekla da taj isti svećenik drži biblijske večeri u kojima tumači pojedine biblijske knjige. To mi je zvučalo zanimljivo i počeo sam odlaziti na biblijske večeri koje su se održavale u samostanu sv. Ivana Kapistranskog. Večeri su bile zanimljive. Svećenik je puno toga tumačio, pričao o povijesnim okolnostima nastanka teksta, o značenju pojedinih riječi i još puno toga drugoga. Sjećam se da je jednom rekao kako jedan tekst ima oko 25 „nivoa“ na kojima se može analizirati. Sve to meni je bilo vrlo interesantno i „približavalo“ mi sveti tekst i njegovo značenje. Tim večerima sam prisustvovao i u njima aktivno sudjelovao pitajući i iznoseći svoja razmišljanja i to sa svojih pozicija koje su bile ateističke. Ni-

sam se osjećao neprijatno niti na bilo koji način isključenim ili odbačenim zbog takvih svojih gledišta. Svećenik je sa svoje strane davao argumente koji su bili vrlo racionalni i većina mi je bila prihvatljiva i poticala me na razmišljanje o svijetu, čovjeku i životu. Uz put smo se i lijepo družili.

Zv.: Da, p. Tadej je bio vrlo poznat bibličar u našim krajevima. Koliko dugo ste pohađali te biblijske večeri?

□ Nakon godinu ili dvije dana, netko od vjernika predložio je da večeri započnu i završe molitvom, jer je to, ipak, vjernički skup. Meni je to bilo strano i čudno jer nisam vjerovao u Boga i nisam vidio sebe u tome da se „molim“ nekome ili nečemu u što ne vjerujem pa sam prestao dolaziti. Tako je bilo naredne dvije-tri godine. Nakon toga sam jednom ili dvaput došao u crkvu, za Božić i Uskrs. Pater Tadej me je „na brzinu“ uključio u liturgiju, u čitanja. Povezao sam se s njim i zajednicom vjernika i opet počeo dolaziti na biblijske večeri. Ne sjećam se više je li bilo molitve ili ne na početku večeri. Ali, polako sam se približavao Bogu. Jedne večeri, to je bilo važno za mene, govorilo se o Isusu i njegovim riječima dok su ga razapinjali na križ: *Oče, oprosti im jer ne znaju što čine* (Lk 22,34). Te su me riječi potaknule na razmišljanje. Pomislio sam: *Pa to nije čovjek. Koji to čovjek moli za one koji ga ubijaju i to mućeci ga? On je Bog!* Tek sam kasnije shvatio da je Isus i pravi čovjek i pravi Bog, i da nam jedino on može dati snagu moliti za one koji nam čine zlo. Kad sam se potom po običaju susreo s društvom, s kojim sam znao popiti koju pivu u parku, rekao sam im: *Slušajte, ja mislim da je Isus Krist Bog*. Oni su se nasmijali i pitali ot-

kuda mi to. Objasnio sam im za one Isusove riječi na križu i kako sam ih shvatio. Sjećam se da je argument bio vrlo jak i da su oni to prihvatili kao ozbiljan stav.

Tako je došlo do mog obraćenja. Nakon nekog vremena redovitog dolaznja u crkvu, pripremio sam se za primanje sakramenata Potvrde i Pričesti, te ih primio u proljeće 2000. godine, u svojoj 25. godini života.

Zv.: Vi ste jedan od malo franjevača koji potječe iz naših krajeva, recite nam kako ste i kada osjetili Božji poziv da ga slijedite stopama sv. Franje?

□ Bilo je to u ljeto 2003., između trećeg i četvrtog semestra poslijediplomskog studija u Njemačkoj. Došao sam na odmor u Novi Sad i, dok sam se jednog popodneva molio prije mise, Gospodin me je pozvao da mu „dam sebe“. Kako sam to tada mogao razumjeti, smatrao sam da mu najbolje mogu dati sebe ukoliko njemu i ljudima budem služio kao svećenik. Imao sam pred sobom lik našeg patra Tadeja, koji je jako puno dobroga činio ljudima, što sam imao prilike godinama gledati. Nisam bio upoznat s tim da postoje fratri, dominikanci, isusovci, biskupijski svećenici i ostali, već sam jednostavno želio biti svećenik kao pater Tadej. Otišao sam i javio mu se. Nakon završenog magisterija, naredne godine u proljeće, već sam bio u Samoboru, među franjevačkim kandidatima.

Došao sam, i svećenik, dr. Tadej Vojnović, koga sam tada upoznao, poklonio mi je Bibliju. Nije želio da mu platimo, rekao je „Biblija se ne prodaje“.

Zv.: Vaša odluka da u 29. godini života pođete u samostan sigurno nije bila laka. Jeste li pri tomu možda nailazili na otpor, a tko Vam je bio najvećom potporom?

□ Nije bilo otpora. Najvažniji je bio moj odnos s Gospodinom. Bio sam već dovoljno odrastao, a i roditelji su me podržavali da sam biram usmjerenje u životu. Vidjeli su da je ovaj poziv pošten i častan, ali su se i plašili da ne pogriješim. Najveća potpora bio mi je Gospodin, osobito preko ljudi koje je stavljao

na moj put. Bilo je tu puno osoba: pater Tadej, moja krizmana kuma, franjevački odgojitelji i subrača, zajednice vjernika, ali i roditelji i brat.

Zv.: Redovničko zvanje je lijepo i stoga što se živi u zajednici. Kako ste Vi doživjeli život u zajednici prvih godina formacije?

□ Bilo mi je zanimljivo upoznavati tolike nove ljude, različite po govoru, temperamentu, navikama... Čast i zadovoljstvo bilo je slušati tolike mudre i dobronamjerne ljude koji su nam pokušavali prenijeti svoja iskustva i formirati nas kao ljude i redovnike. Bilo je i teško mijenjati sebe i priviknuti se na suživot sa svima.

Zv.: Nakon posljediplomskog studija iz poljoprivrede počeli ste studirati teologiju. Što Vam je u nastavku studija davalo energije za strpljivi ostanak u studentskim klupama?

□ Imao sam motiv, izgrađene radne navike i dosta predznanja. Studirao sam godinu dana i filozofiju u Novom Sadu, to mi je puno pomoglo na teološkom studiju. Važan mi je bio motiv: postati svećenikom, a puno mi je značila i odlična suradnja koju smo imali mi studenti Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

Zv.: Jedan dio svoje formacije proveli ste u Jeruzalemu. Kako ste doživjeli svoj boravak u Isusovoj zemlji?

□ Puno se toga može vidjeti, doživjeti, naučiti. Recimo, vidjeti mjesta u kojima je Isus boravio može pomoći i pri čitanju Evanđelja: da se sve „predstavi“, pa onda nekako i poruka bude bliža. Zatim se može upoznati i mentalitet ljudi na tome području, koji je različit od našeg, a u nekim stvarima vrlo blizak ljudima s kojima je bio Isus i donosio im poruku Evanđelja. Potom su tamo i brojne nacionalnosti, ljudi iz cijeloga svijeta, mnogo različitih jezika koji se govore. Mi smo, recimo, u studentatu bili iz 15 zemalja, a u samostanu iz 23 zemlje.

Zv.: Odnedavno ste novi stanovnik u subotičkom franjevačkom samostanu. Kada ste došli i kako Vam se sviđa u Subotici?

□ Došao sam u kolovozu ove godine. Vrlo mi se sviđa ovdje jer je područje slično onome u kojem sam i odrastao, govori se moj jezik, mentalitet mi je blizak. Puno mi znači što mogu raditi svoj posao za koji sam se školovao i napredovati kao čovjek i kao svećenik-redovnik. Prijem od strane subrača u samostanu je odličan, što mi puno znači.

Zv.: Kako vidite svoju ulogu i poslanje ovdje u subotičkom franjevačkom samostanu?

□ Moja je uloga raditi posao koji mi je Gospodin svojom dobrotom dao i koji mi povjerava preko mojih poglavara: da se molim, služim svete mise, ispovijedam, držim vjeronauk i budem s ljudima i za njih. Sve to mi izuzetno pomaže i u vlastitoj izgradnji kao čovjeka. Svakako da je i život u franjevačkoj zajednici, koja je ovdje moja prva obitelj, vrlo važan za međusobnu izgradnju.

Siguran sam da imamo što ponuditi ljudima koji to žele i u Subotici i okolici. Nadam se da će kod nas moći naići na „izvor žive vode“, na ono što im Gospodin preko nas želi dati, da ih, na neki način približimo Njemu. To činimo putem svetih misa, ispovijedi, posjeta bolesnicima, putem molitava i molitvenih skupina, vjeronauka, biblijskih večeri, razgovora...

Istaknuo bih još i, meni vrlo dragi, molitveni prostor ispred kipa sv. Antuna na ulazu u naš samostan. To je, doista, nešto posebno. Na stotine se ljudi svakoga dana, od jutra do večeri, zadržava ondje i sabrano moli za svoje potrebe. Vidio sam jednom kako dvije djevojke prolaze kraj našega samostana s cigaretama u rukama. Zaustavile su se i krenule prema samostanu. Ostavile su upaljene cigarete na zidić pokraj ulaza i ušle. Nakon kratkog vremena izašle su,

pokupile cigarete i nastavile svoj put. Bila je to pauza za molitvu.

Zv.: Po uzoru na sv. Franju, koji je prvi upriličio žive jaslice, svaki franjevac posebno doživljava priprevu na božićne blagdane. Što je to specifično u franjevačkoj duhovnosti glede Božića?

□ Da, Franjo je napravio prve jaslice. Bile su to jaslice sa živim ljudima i životinjama, za Božić 1223. godine. Tako je i za nas franjevce ova pobožnost, toliko draga kršćanima diljem svijeta, na neki način posebna. Franju je posebno dirnula poniznost Isusa Krista, onoga koji je Kralj svemira, a izabrao je roditi se kao obično, malo dijete, i to u vrlo skromnim uvjetima.

Zv.: Što biste poručili našim čitateljima, osobito onima koji razmišljaju o duhovnom zvanju?

□ Da ih Gospodin najviše voli. Više nego bilo tko drugi. I da će ih uvijek voljeti. Da se ne boje vjerovati mu.

Siguran sam da imamo što ponuditi ljudima koji to žele i u Subotici i okolici. Nadam se da će kod nas moći naići na „izvor žive vode“, na ono što im Gospodin preko nas želi dati, da ih, na neki način približimo Njemu.

Dva Isusa u jaslicama

Ovo je istinita priča jednog misionara. U božićnom vremenu 1994. godine dva mlada misionara držala su sat vjeronauka skupini dječaka i djevojčica koji su bili napušteni, zlostavljani i ostavljeni u jednom moskovskom sirotištu.

Većina djece nije nikada čula za Božić pa su ova dva misionara započela priču o Mariji, Josipu i njihovom dolasku u Betlehem gdje nije bilo mjesta za njih pa su tako morali ići u staju gdje je dijete Isus rođeno i položeno u jaslice. Tijekom priče djeca i službenici u sirotištu sjedili su zadivljeni. Neki su sjedili na rubu trobojca pokušavajući uhvatiti svaku riječ. Završivši priču, misionari su podijelili djeci po tri komada kartona da naprave od njih grube jaslice. Svatko je dobio mali žuti kvadratić izrezan iz rupca. U gradu nije bilo šarenih papira.

Slijedeći upute, djeca su izrezala papir i pažljivo posložila trake koje su poslužile kao slama u jaslama. Maleni flanelni kvadratići izrezani iz istrošene spavačice poslužili su kao djetetov pokrivač. Bebu lutkicu napravili su od pliša kojeg su dobili iz Amerike. Dok su djeca bila zaokupljena izrađivanjem jaslica dva misionara su šetala

uokolo da vide treba li ikome pomoći. Ovdje nastavlja misionar:

– Sve je išlo uobičajenim tokom dok nisam došao do stola gdje je sjedio mali šestogodišnji Miša. Izgledalo je kao da je završio s radom. Kad sam se približio dječakovim jaslicama začudio sam se **vidjevši u jaslicama ne jedno već dvoje djece**. Brzo sam se obratio prevoditelju i zamolio ga da upita dječaka zašto je stavio u jaslce dvije bebe. Prekriživši ruke, dječak je, gledajući u jaslce, ponovio još jednom priču ozbiljnim tonom.

Točno je prepričao priču o Božiću (što je bilo jako neobično za tako malog dječaka), sve dok nije došao do dijela gdje Marija stavlja dijete u jaslce. Tada je Miša sam izmislio svoju verziju završetka i rekao: „Kada je Marija položila dijete u jaslce, Isus me pogledao i pitao imam li mjesto gdje ću živjeti. Rekao sam mu da nemam ni mamu ni tatu i da nemam gdje živjeti. **Onda mi je Isus rekao da mogu ostati kod njega**. Ja sam mu odgovorio da ne mogu jer nemam poklon za njega kao i ostali. Ali ja sam toliko želio ostati s Isusom pa sam pomislio da bih mu mogao dati na poklon ono što imam. Ako bih ga grijao, to bi mu možda bio dobar poklon“.

Onda sam upitao Isusa: „Ako te ugrijem, hoće li to biti dovoljno dobar poklon?“ A Isus mi je rekao: „Ako me budeš grijao, to će mi biti najbolji poklon koji mi je itko ikada poklonio!“ I tako sam ušao u jaslce, a Isus mi je rekao da mogu ostati s njim – zauvijek“.

Dok je Miša završavao priču, njegove oči su se punile suzama koje su obilno tekle malim obrazima. Prekrivši lice rukom nagnuo se nad stol dok su mu se ramena trzala od jecaja.

Napokon, malo siročić našlo je nekoga tko ga neće nikada napustiti ni zlostavljati, nekoga tko će ostati s njim ZAUVJEK...

(<http://www.admg.bloger.hr>)

Materice

Danas me zvona zovu rasutim treptanjem zvuka preko ove, meni tako drage, u srcu življene ravnice.

Kroz jutarnju sumaglicu zove me toranj seoske crkve, susreću, u zimskom jutru, cvrkutave ptice.

Mene, majku mladu, zove Isus sa slatkim bremenom moje drage dice.

Smjerno klečim na kamenu hladnom, u srcu osičam razlivenu vrućicu.

Vidim proročki podignute ruke, pliticu – na njoj ko žrtveni dar – poredanu svu svoju dicu.

U podignutu čašu, zlatom optočenu, točim sve biserje znoja, rumene krvi kapljicu radosno darivane za svu svoju dicu.

Zvonce me prenu iz snova u kojima vidih sinove svoje ko jablane mlade i orače dubokih brazda, kćeri svoje ko vite jele, ko pismu tamburice.

Blagujem Krista, čujem anđeoske kore, glas moje dice: nane, čestitamo Materice!

Josip Temunović

Adventske večeri

Adventske večeri su od prvih kršćanskih vremena poznate u našoj crkvi. Ovaj lijepi običaj zadržala je i naša sjemenišna zajednica. Navečer, uoči adventske nedjelje okupljamo se u kapeli sjemeništa slušajući Riječ Božju i iščekujući proroka koji će nam upaliti svijeću na adventskom vijencu. Prvu adventsku večer održao nam je vlč. Tivadar Fehér, profesor latinskog jezika, a drugu fra Zdenko Gruber. U svojoj propovijedi, vlč. Tivadar je istaknuo kako trebamo prepoznati Krista u našim bližnjima te da je došašće vrijeme u kojem trebamo ispitati i promijeniti naše misli i djela, kako bismo što bolje pri-

pravili put Malom Isusu. Fra Zdenko je na temelju proroka Izaije govorio o pripremi naše duše, da se sve ono što je neravno, slabo, grbavo, poravna, kako bismo na dostojan način mogli dočekati Mesiju. Treću adventsku večer predvodio je vikar katedralne župe vlč. Tibor Szölösi, koji je, inspiriran čitanjima te nedjelje, progovorio o važnosti prihvaćanja naše malenosti, jer je to uvjet duhovnog rasta. Zadnju večer predvodio je, kao i uvijek, naš biskup Ivan, koji nam je čestitao božićne blagdane i zaželio nam lijep odmor i sretnu Novu godinu.

Dario Marton

Nikolinje

U predvečerje blagdana sv. Nikole biskupa organizirali smo nikolinjsku predstavu. Proslava je počela oko 20 sati u sjemenišnoj blagovaonici i trajala sve do kasno navečer. Nakon rektorova uvoda maturanti su nas upoznali sa životom ovog omiljenog sveca i s legendama vezanim uz njegov život. Zatim je svaki razred izveo kraći program (pjesmu ili nešto drugo). Maturanti su zatim organizirali kviz u kojem je pobijedio Damir Katić, učenik trećeg razreda. Slatko i zanimljivo bilo je natjecanje u traženju bombona u zdjelici brašna, u kojem je pobjednik bio učenik prvog razreda Szilárd Kiss. Na koncu ove prekrasne večeri došao je i sam sv. Nikola podijeliti darove marljivim i uzornim sjemeništarcima. Nakon svega smo pospani ali puni dojmova otišli na počinak.

Matija Merković

Tradicionalni turnir u stolnom tenisu

I ove godine tijekom mjeseca studenog i prosinca odigran je tradicionalni „Nikolinjski turnir“ u stolnom tenisu. Sudjelovali su svi sjemeništarci. Trideset natjecatelja podijeljeni su u četiri sku-

pine. Na kraju zanimljivih mečeva, treće mjesto je zauzeo Erik Sztefanovity. Samo finale je bilo dan prije večeri sv. Nikole. Svatko je imao svog favorita. U finalu su se sastali trećaš Damir Katić i učenik prvog razreda Filip Stojanov. Nakon uzbudljivog meča Damir je u dva seta ostvario pobjedu i tako osvojio prvo mjesto na turniru. Prvak je nagrađen lijepim peharom. Za razliku od prijašnjih turnira, na ovome su mlađi razredi osvojili visoka mjesta.

Dario Marton

Devetnica u čast Blaženoj Djevici Mariji

„Bez grijeha začeta, Djevice presveta, slavi te svijet“ – kaže nama jedna jako poznata pjesma. Uistinu, to i jest tako. Blagdan Bezgrešnog začeca BDM se već 159 godina slavi u Subotici. Ove godine devetnice su počele 30. studenog. U katedrali je devetnica s misom na hrvatskom. Sjemeništarci su nekoliko večeri sudjelovali na sv. misi i pobožnosti. Draga nam je ova pobožnost našoj Majci, jer znamo da se u svim poteškoćama i problemima njoj možemo uvijek obratiti, u nadi da će naša molitva biti uslišana, jer, koja majka ne bi sve dala za svoje dijete?

Dario Marton i Matija Merković

U mirnoj noći

U mirnoj noći
iza ponoći
položeno je u jaslice
malo sveto Djetesče
Marija mu bijaše majka
a Josip dobrog oca slika
pokloniše mu se pastiri
i mudraci
zajedno s njima anđeli
Božji poslanici
i to bijaše u noći
u mirnoj noći
iza ponoći

Silvester Pelhe,
II. razred

U ovom božićnom kutku za katehete, maleni dar za sve: zabavite se uz osmosmjerku s nazivima božićnih pjesama, obojite crtež, napravite maleni božićni svijećnjak, božićne urese za bor ili sve to skupa – uz pomoć roditelja! Roditelji su prve katehete, obitelj prva „mini mini Crkva” u kojoj djeca susretnu i dožive Boga! Čestit Božić i nova godina puna svega dobrog, a najviše – LJUBAVI!

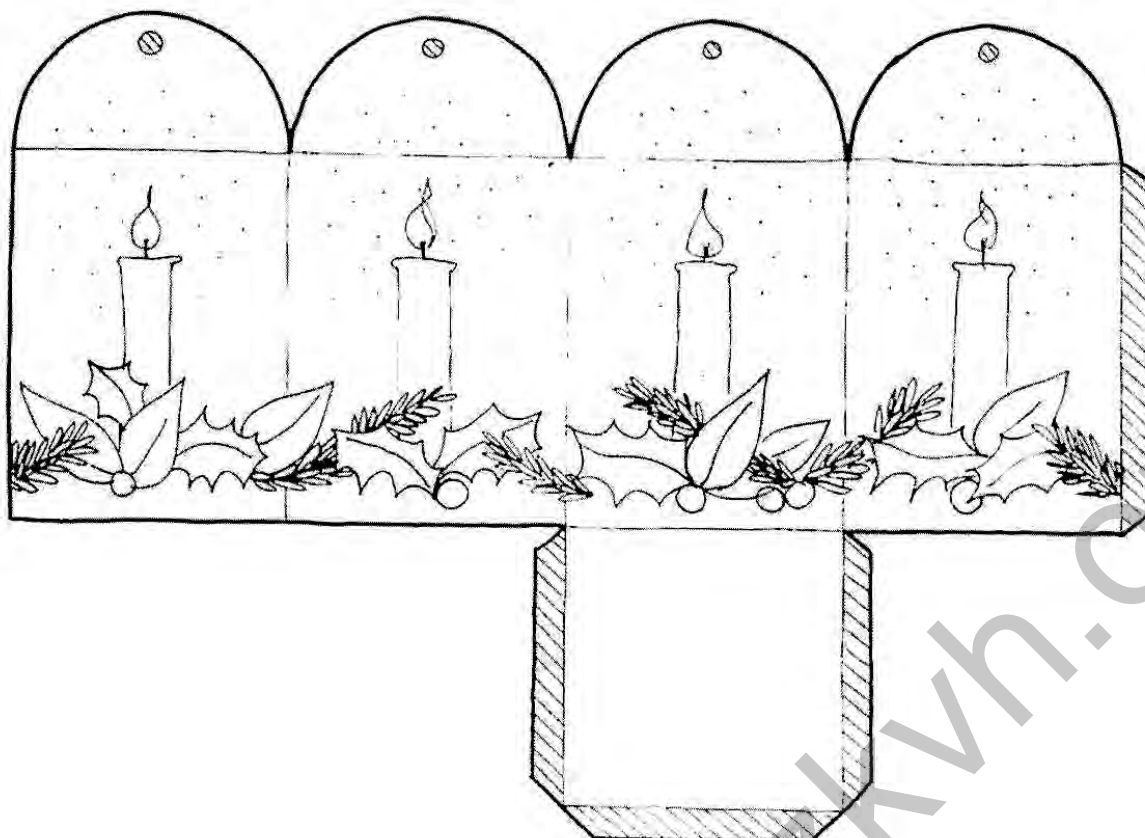
DAVRIJEMELTEB
 ČUVARINALSSPE
 ZAMEJUČŠEJVAN
 UDMGHRTAIDUSE
 ĐARAAILESEVTČ
 MNHATŠIDOGJOB
 AAVSVČIINUNRO
 JSEDOOIODVUEŽ
 KČSVIMNAUORLI
 OOJINAROVDRAC
 DEGALBETSEDAU
 KIKHEMJAVAPSN
 RODIOIVOKRIST

U osmosmjerci se kriju riječi iz naslova (uglavnom hrvatskih) božićnih pjesama. Pronadite riječi i dopunite popis:

KYRIE _____ ZEMLJI,
 VESELJE TI _____ SE BOG I
 _____ SE NARODI, O PASTIRI,
 _____ BUDI
 MLADI KRALJU, _____ NEBA, O _____
 U TO _____ JE
 _____ NAM SE, TRI KRALJA
 _____ SE ČUJE,
 MALI _____ SE _____ BOŽJA,
 SKLOPI _____ OČICE, _____ SVIJETU,
 _____ FIDELES, _____ SNEŽEK, TIHA

NEZAOKRUŽENA SLOVA REDOM:

**UPUTA ZA IZRADU:
 OBOJ, IZREŽI, PROVUCI KONČIĆ I OKAČI NA BOR!**

UPUTE ZA IZRADU:

**OBOJ,
 IZREŽI,
 SAVIJ U
 OBLIK
 KUTIJICE,
 ZALIJEPI
 KRAJEVE I
 STAVI
 UNUTRA
 MALENU
 SVJEĆICU
 ILI NEKI
 SITAN
 DARAK,
 TE
 OBRADUJ
 NEKOGA
 ZA BOŽIĆ
 LIJEPIM
 DAROM!**

Duhovnost kršćanskih vjernika laika (10)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Tako se svjetovni vjernik duboko i djelotvorno ukorjenjuje u samu stvarnost vremenita poretka i na sebe uspješno uzima svoj udio u njegovoj izgradnji. Ujedno kao živi član i svjedok Crkve čini Crkvu prisutnom i djelatnom u krilu vremenite stvarnosti (AA, 29).

„Jao meni, ako ne budem propovijedao“ (1Kor 9,16).

Ova Pavlova rečenica se nadovezuje na njegovu drugu misao: Kako propovijedati, ako ne poznajem evanđelja? Ovo je snažna opomena na svu zbiljnost loma koji postoji između vjere i života, između evanđelja i kulture. Stoga Sabor potiče kršćane „da nastoje svojim zemaljskim dužnostima vjerno udovoljavati, i to vođeni evanđeoskim duhom. Ostavljaju istinu oni koji zato što znaju da ovdje nemamo stalna prebivališta, nego da tražimo buduće, misle da zbog toga mogu zanemariti svoje zemaljske dužnosti, zaboravljajući da ih sama vjera još više obvezuje na njih, svakoga prema njegovu pozivu... Taj nesklad kod mnogih, između vjere koju ispovijedaju i svakidašnjeg života, treba ubrojiti među najteže zablude našega vremena“ (GS 43).

Izgraditi se u pravog kršćanina

Svjetovni vjernik razvija se kao čovjek u spoju sa svijetom, kao vjernik razvija se u spoju s kršćanskim otajstvom. Kao građanin svijeta on je usidren u svijet, a kao građanin neba teži prema nebu, prema suživotu s Kristom. Kršćanski vjernik laik prije svega treba biti svjestan svojega krsnog posvećenja i poslanja. Nema rasta u kršćanina i apostola bez produbljenja i proširenja svijesti da je kršćanin poslan, da je apostol. I na kršćanina se odnose riječi sv. Pavla: „Jao meni ako ne budem propovijedao“! Iz poslanja koje dolazi od Krista proizlazi zahtjev da apostol kao poslanik promatra sve očima onoga koji ga je poslao, rasuđuje sve kao Krist, sve radi kao Krist što se tiče Boga i što se tiče ljudi, svijeta, grijeha i spasenja. Vjernik laik, Kristov apostol, treba prihvatiti Kristov program do posljednjeg slova, življeno i proživljeno. Budući da se radi o uspostavljanju životnih veza ljudi s Bogom i otkupljenjem, odgoj i oblikovanje treba vjernika laika uvesti u suživot s Bogom stvoriteljem i otkupiteljem. Taj se život provodi u vjeri. U vjeri i po vjeri silazi se u dubine Božjega bića, u svjetlo njegovih odluka i ljubavi njegova nauma o otkupljenju. Vjera otkriva sve niti ljubavi kojima Duh Sveti ljudsku povijest povezuje s nebom, s vječnošću, s Očevom ljubavi i ujedno uči kako skupa s Duhom Svetim vjernik kršćanin čini isto.

Vjera traži solidnu znanstvenu izobrazbu svjetovnih vjernika

Rastu u vjeri vjernika laika pomaže razmišljanje o vjeri znanstvenom metodom koja se uči u teologiji. Spomenuli smo kako je u prvim stoljećima kršćanstva studij teologije upravo potekao od vjernika laika. Teolog, pomoću razmišljanja i s vjerom dolazi do dublje spoznaje otajstva. Teologija je djelo vjernika koji se služi svojim razumom kako bi bolje shvatio

ono što već u vjeri posjeduje. Teologija je vjera kakvu živi duh vjernika koji misli i znanstveno razmišlja. Sabor uz odgoj i formaciju za život u vjeri vjernika laika traži solidnu izobrazbu svjetovnih vjernika. Preporuča tri znanstvene discipline: teologiju, etiku i filozofiju. Važnost tih triju disciplina nije samo za rast u vjeri, nego i za apostolsko poslanje vjernika laika. Znamo kako se danas ništa ne prihvaća što nije znanstveno. Što nije znanstveno nije ni napredno. Stoga, vjernik laik danas mora poznavati vjeru više nego ikada. Suvremeni način života doveo je do novih pojedinačnih i društvenih problema za koje svećenici često ne znaju ili, ako znaju, nedostaje im spoznaja iz neposrednog životnog dodira s tim problemima. Mnogo ih bolje poznaju vjernici laici i oni su također pozvani rješavati ih, a to će biti nemoguće bez solidne vjerske izobrazbe. Teorijska vjerska izobrazba treba biti prilagođena dobi, nadarenosti, zvanju, sredini u kojoj se živi i kulturi. Ona treba biti neprekidna, zbog stalnog rasta u zrelosti ljudske osobe i zbog napretka naravi problema. U znanstvenom odgoju vjernika laika treba ići za jedinstvom, cjelovitošću, skladom i ravnotežom ljudske osobe. Treba spajati jedinstvo naravnog i vrhunarnog, ljudskog i otajstvenog. Vjernik laik s premalo ljudskog postaje nakaza, a s premalo vrhunarnog otkinut je od trsa, Isusa Krista. Teorijska izobrazba ostat će neplodna ako se uz teorijsko znanje ne svlada praksa prenošenja i davanja vjerskog znanja drugima. Vjernici laici su pozvani organizirati seminare, rasprave, razgovore, po skupinama, tribinama i drugim organizacijama, kako ih Duh Sveti nadahne.

U odgoju i oblikovanju vjernika laika za apostole važno je posvetiti se uzgoju dobrih ljudskih odnosa, istinskim ljudskim vrednotama, suživotu i dijaloga. Evanđelje nije za izolaciju, za zatvaranje. Temeljno načelo evanđelja jest: „Effata, otvori se“ (Mk 7,34). Otvori se Bogu, otvori se sebi i bližnjemu. Valja uspostaviti metodu promatranja, prosuđivanja i djelovanja u svjetlu vjere i dijalogu s drugima.

(nastavlja se)

Božićni broj
glasila Vice-
postulature za
upoznavanje
Sluge Božjega
o. Gerarda
Tome Stantića,
karmelićanina
u
vašim
crkvama

Obilje
duhounog
štiva,
za svakoga
od vas

Istočni grijeh

Piše: dr. Tivadar Fehér

Ako otvorimo Novi zavjet, onda vidimo da svako evanđelje počinje s radošću. Kada Bog prilazi čovjeku, to mu samo dobro znači. Na početku Staroga zavjeta – iza svakog stvaralačkog čina – sedam puta se izjavljuje: „i vidje Bog da je dobro“. Dobrota je početak svijeta, ne samo primijenjeno na Jahve, nego je i Zemlja i sve stvoreno, dobro. Sva stvarnost, od Boga do zadnje gromade zemlje temelji se na dobroti. Odakle onda zlo?

Sveti pisac svoj odgovor je smjestio u jednu sliku, jer on razmišlja na židovski način. Kao što stvaranje nema svjedoka, tako ni prvi grijeh. Njega ne interesira **kako** se dogodilo, nego **što** se dogodilo. To ne zna izreći na način jednog grka-filozofa, nego na način istočnjaka: slikovito opisuje pojavu grijeha. U toj slici treba prepoznati bitne elemente, koji čine vjersku poruku.

Na početku života je dobro. Nije samo Jahve dobar, već i materijalna stvarnost kozmosa, i u njoj je sam čovjek dobar. Autora prve Mojsijeve knjige interesira moralno a ne fizičko zlo, jer ono prvo daleko veću štetu nanosi ljudima. Čitajući izvještaj susrećemo tri čimbenika osobnih odnosa: Jahve, čovjek i zmija. Sv. pisac, Boga kao Stvoritelja smatra izvorom blagoslova. On isto tako vjeruje da je čovjek blagoslov, ali ograničen u svojim moćima, jer jedna nepoznata i tajanstvena sila otvara pred njim perspektive koje mnogo obećavaju, ali pri realiziranju razgoličuju čovjeka. Situacija je sljedeća: postoje tri osobne stvarnosti: Jahve, čovjek i zmija. Od ove trojice čovjek ima pred sobom alternativu, tj., mogućnost bi-

ranja. Bog i zmija se predstavljaju kao mogućnost ostvarivanja ljudske egzistencije. Stvorenje, ako sluša Jahve, onda ima mogućnost prebivati u Edenu, što nije doslovce vrt, nego harmonični odnos sa Stvoriteljem, što prouzrokuje da je čovjek u miru sa sobom i sa svojim bratom. Alternativa zmijske predlaže ovo: „vi ćete biti kao bogovi“ (Post 3,5). Zmija nije neka otrovnica, nego stvarnost izvan čovjeka, koja otruje nutrinu, i predlaže Adamu sebe postaviti na mjesto Stvoritelja. Po autoru Postanka, mada nije jasno formulirao, zmija je jedna realnost, koja odvaja od Jahve. U kasnijim knjigama ćemo naći njezino ime: ona je Sotona.

Čovjek ima alternativu sebe priznati Jahvinim stvorenjem, ili „postati bogom“. Adam je birao ovo drugo. Pisac nam ovako precizira bliži sadržaj: „bit ćete kao bogovi, koji razlučuju dobro i zlo“. Bog ima pravo odrediti što je dobro ili zlo. Zmija je čovjeku obećala takvu egzistenciju, u kojoj on sam, **neovisno** o Jahvi može odlučiti što je za njega dobro ili zlo. Ovo pak znači da je Adam zaželio ostvariti sebe **bez Boga**, a kasnije u drugom pokoljenju, **bez brata**, kada je Kain ubio Abela. Čovjek je izrekao da je njemu dobro bez Jahve, i bez brata svoga! Kada je realizirao ono što je Adam izabrao, dogodila se višestruka tragedija, što sv. pisac opisuje riječima: „tada se obadvoma otvore oči, i upoznaju da su goli“. Prvo, zmija ih je prevarila. Zatim ono: „Bit ćete kao bogovi“ – je neostvarivo kada se čovjek odriče Jahve i svoga brata. Treće: izgubili su duhovno odijelo milosti, i morali se skrivati pred Stvoriteljem radi grižnje savjesti

jer su ga htjeli isključiti iz svoga života. **Istočni grijeh je želja „biti kao bogovi“**, tj., misliti da je čovjek apsolutno neovisan u pitanjima morala i vjere. Kada se dogodi da Adam sebe smatra bogom, onda ruši trostruki osobni odnos. Prvo: niječe Boga, kako ga ne bi susreo i morao mu podnijeti račun o svome djelovanju. Drugo: čovjek, kao „bog“ nikada ne trpi „drugoga boga“ pored sebe, već ga želi pretvoriti u slugu. Adam je na početku rekao: „gle, evo kostiju od mojih kostiju, meso od mesa mojega“ (Post 2,23b), a poslije grijeha: „žena koju si **ti** stavio uza me...“ (Post 3,12b). Prvi čovjek se distancira od svoje žene, odbija ju. Treće: dolazi do burnih nemira u samoj osobi, čak do takve srdžbe da Kain ubija svoga brata, Abela. Čovjek, kada je htio postati bogom bez Jahve, postao je nakazom, i sijačem smrti.

No, situacija iza Isusa nije više tako mračna. Ona izjava: „vi ćete biti kao bogovi“ – u hebrejskom se može shvatiti kao jednina, tj. „bit ćete kao Bog“ – ostvarila se, ali ne tako kako je to htio Adam: s odricanjem od Jahve i brata svoga. „Ja rekoh: bogovi ste“ – kaže Isus u Ivanovu evanđelju (10,34c; Ps 82,6). Svaki kršćanin će biti kao Bog, jer se Bog utjelovio, tj., postao čovjekom. Božić je blagdan, kada se onaj prvi pokušaj „biti kao Bog“ ispravlja poslušnošću drugoga Adama, koji je prihvatio volju svoga Oca, i pošto **se odrekao svoga božanstva**, baš je u tom činu dobio svoju slavu natrag, i za nas pribavio takav život, o kojem se može s pravom reći „vi ćete biti kao Bog“!

Piše: *Antonija Vaci*

Uspoređivanje s drugima

Bliži se kraj godine. Vrijeme je za povlačenje crte ispod završene godine kao i za odgovor na pitanje jesmo li bili bolji nego prošle godine. Jesmo li više učili, radili, vježbali nego ranije? Jesmo li bili pažljiviji prema svojim najdražima, jesmo li naučili nešto iz svojih pogrešaka i hoćemo li biti bolji sljedeće godine?

Možda vam je dijete došlo kući sa zaključenom peticom iz matematike, što vas je obradovalo, pogotovo zato što je susjedovo dijete dobilo trojku. Možda je vaš kolega dobio povišicu, a vi niste, a možda je i vaš božićni kolač ispao puno ljepše nego kolač žene koja sjedi pokraj vas. Stalna usporedba je u ljudskoj prirodi. To ponekad radimo nesvjesno. Kada uđete u sobu, brzo primijetite tko je bolje a tko lošije odjeven od vas, za švedskim stolom je lako odlučiti izgleda li bolje piletina ili salata od tunjevine i nemoguće je da se ne sjećate kako ste zavirivali u kontrolne zadatke i ispitne rezultate druge djece, kako biste saznali što su dobila.

Baveći se ovom temom, psiholozi su napravili mali eksperiment. Dali su oglas za posao i nakon što bi se kandidat prijavio, pozvali bi ga da ispuni formulare koji su ustvari bili testovi samopouzdanja. Tijekom rješavanja testa, u prostoriju bi uveli takozvanog gospodina Čistog ili gospodina Prljavog i ispred naivnog ispitanika mu predali papire koje je dobio i ispitanik – kako bi ovaj pomislio da je prisutni gospodin također kandidat za isti posao. Gospodin Čisti je, kako se po nazivu može zaključiti, bio uglađen, sređen čovjek u odijelu, s kožnom torbom, dok je gospodin Prljavi bio u pocijepanoj majici i s masnom kosom. Psiholozi su usporedili testove ispitanika i zaključili sljedeće: kada je gospodin Čisti bio u prostoriji, rezultati testa za samopouzdanje su bili niski, a kada je gospodin Prljavi bio u prostoriji, rezultati su bili veoma visoki. Drugim riječima, ispitanici su uspoređivali sebe s ljudima koji su ušli u sobu i u ovisnosti od tomu jesu li zaključili da su bolji ili lošiji od njih,

njihovo samopouzdanje bi raslo ili padalo.

Može se učiniti da je rješenje za visoko samopouzdanje i stalnu sreću neprestana usporedba s ljudima koji su lošiji od nas, no čovjek je sazdan drukčije. Ako vam se pruži mogućnost saznati rezultate na ispitu, plaću na radnom mjestu ili razinu kulinarskih sposobnosti samo jedne osobe na svijetu, skoro po pravilu izabrat ćete osobu čiji su rezultati malo bolji

od vaših. Ovakvi rezultati bi mogli navesti na zaključak da svaki čovjek u sebi ima kapacitet za nevjerovatnu nepogrešivu moć opažanja, čim je u stanju od toliko ljudi izabrati baš onoga koji je za nepuno mjesto iznad njega. No, kao što dobro znamo iz svakodnevnog života, to nažalost nije istina. Kada dođe do ocjenjivanja ličnosti čovjeka, ljudi su u stanju potpuno nesvjesno napraviti katastrofalne pogreške.

Recimo da vam se na prvi pogled iz bilo kojeg razloga ne sviđa neka osoba. Sljedeći korak je da s tom osobom ne razgovarate, izbjegavate društvo u kojem je i, koliko god je u vašoj moći, ne obraćate pozornost na nju, osim kada je u pitanju neki negativni događaj. Ovakvo ponašanje se zove autistično neprijateljstvo i događa se

zato što osoba odbija primiti bilo kakve dodatne informacije o osobi koja joj se ne sviđa, kako ne bi bila prisiljena promijeniti mišljenje.

Jedan fenomen ocjenjivanja drugih ljudi naziva se fundamentalna pogreška atribucije koja se sastoji od toga da smo kada ocjenjujemo sebe i svoje ponašanje popustljivi i uzimamo u obzir sve faktore. No, kada je u pitanju netko drugi, nemilosrdni smo. Ako ste vi zaboravili rođendan svoje

prijateljice, to je zato što ste bili prezaузeti, niste spavali dovoljno i brojke za datum na vašem telefonu su premale i nečitke, no, ako je vaša prijateljica zaboravila vaš rođendan, ona je jednostavno sebična, nezahvalna i glupa osoba.

Pogreške i propuste koje pravimo u opažanju drugih osoba su brojne i ovom prilikom nema dovoljno mjesta da se o njima piše, no važno je zapamtiti da o nečijoj ličnosti, motivima ponašanja i osjećajima možemo samo nagađati, i ma koliko bismo to željeli, nemamo mogućnost čitanja misli i skeniranja duše. Zato sljedeći puta kada osudite nekoga, pokušajte mu dati drugu, treću pa i četvrtu šansu, jer biste i sami sebi zasigurno to pružili.

Smijemo li uzimati, a ne davati?!

Piše: Željka Zelić

Nekako uvijek pred veće blagdane, osobito se apostrofiraju svetopisamske riječi „Blaženije je davati nego primati“, „Dajte i dat će vam se“, „Kucajte i otvorit će vam se“, „Neka ti ne zna ljevica što čini desnica“ i sl. Cijeli je zapravo Advent obilježen upravo tom stvarnošću, počevši od zornica koje nas pozivaju na budnost i iščekivanje, a koje nas onda nukaju na činjenje dobrih djela, kako bi i neki drugi, kojima to nije omogućeno, mogli barem donekle osjetiti toplinu blagdana koji su pred nama. Mnogi upravo u tom razdoblju donose dobre odluke, odriču se zadržavanje potreba drugih... I tako u krug do Uskrsa kad ponovno u prvi plan dolaze gore izneseni navodi iz Svetoga pisma. Mnogi ta i takva djela čine samo sporadično, velike se korporacije utrkuju tko će više darovati za potrebite, političke se stranke također nadmudruju u svojim božićnim i blagdanskim željama upućenim svojim sugrađanima ili sunarodnjacima. Sve to bez zadržke jest pohvalno, uzmemo li u obzir činjenicu da mnogima na taj način domovi budu ugrijani i stomaci donekle puni. Ima također onih kojima je stalo da se njihovo ime čuje u javnosti, dok je s druge strane puno više onih tihih i skromnih ljudi koji dobra djela čine a da se za njihovo dobro djelo i ime, nigdje ne čuje.

Postavlja se dakle pitanje, je li Bogu ugodnije ono što smo učinili „na sva zvona“ ili pak ono što činimo svakodnevno, u tajnosti i skrovitosti, kada nas nitko ne vidi. I imamo li uopće pravo očekivati da drugi saznaju za naša dobra djela? Ako svoj stav ali i život temeljimo samo na evanđelju u kojemu se kaže, odgovor je jasan: *Kada dakle dijeliš milostinju, ne trubi pred sobom, kako to u sinagogama i na ulicama čine licemjeri da bi ih ljudi hvalili. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. Ti naprotiv, kada daješ milostinju - neka ti ne zna ljevica što čini desnica, da tvoja milostinja bude u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti!* (Mt 6,2-4). Krenuvši od sebe same, zaključih onako ovlaš promatrajući ljude oko sebe, da smo puno puta bliže upravo ovim licemjerima, jer je u čovjekovoj prirodi da se drugima sviđi, da ga hvale, da drugi vide njegova

dobra djela, budući da će ga tada više cijeniti. Malobrojni su oni koji doniraju na primjer velike svote novaca, a onda kao uvjet postavljaju to da se za njihovo ime ne sazna. Svaki bi kršćanin kojemu je cilj slijediti Isusov put, ne samo polovično već u potpunosti, trebao biti svjestan da taj čin nije povezan sa stjecanjem slave i zahvalnosti ovdje na zemlji, nego

da je on samo jedan od koraka nasljedovanja Isusova puta na putu prema vječnosti.

Međutim, osim onih koji se unatoč spoticanju ipak trude provoditi evanđeoske riječi svakodnevno u djelo, tijekom blagdana osobito dolaze do izražaja oni (među kojima je i kršćana) koji od drugih stalno nešto očekuju, ali isto ne daju! Pitanje koje je postavljeno u naslovu ovoga teksta ne odnosi se samo na nas vjernike koji smo dužni pomagati drugima (materijalno i duhovno), već na sam čovjekov stav i ljudsko opredjeljenje da se prema drugom opredjelimo kao što bismo i sami voljeli da se prema nama ophode. Smijemo li dakle kao kršćani bilo u prijateljskim, osobnim pa i poslovnim odnosima biti oni koji stalno nešto očekuju, a ne daju? Odnos u kojemu jedna strana stalno nešto očekuje i prima, ali ne uzvraća ni približno koliko prima (ne nužno na isti način), vremenom obično biva osuđen na propast. Iz jednostavnoga razloga, jer u biti takva čovjekova odnosa prema drugom nije ništa drugo do egocentričnost. Svaka upućenost određene osobe samu na sebe, ne može donijeti napretka niti osobno zadovoljstvo i radost, isto kao što stanice raka koje razaraju same sebe, ne donose čovjeku ozdravljenje već bolest.

Zasigurno svi među sobom, a ponekad smo i sami takvi, prepoznamo i

poznamo osobe koje očekuju da se drugi raduju njihovim uspjesima, da im daju podršku, da se sjete njihovih rođendana i imendana, da im upute lijepe riječi, ali onda isto to ne čine kad su drugi ljudi u pitanju. Postaviti se spram drugih ljudi ljestvicu više, smatrajući da je ono što smo sami učinili puno veće od onoga što čine neki drugi ljudi, uvjeren sam, dugoročno ne može donijeti osobnu satisfakciju i zadovoljstvo. Početni stadij takvoga odnosa očituje se u ravnodušnosti prema ljudima od kojih nešto očekujemo, potom izvjesnom dozom bijesa i ljutnje jer nas drugi ne opažaju a mi smo toliko toga postigli i učinili, a na kraju i distanciranjem, sve dok ona ne urodi trajnim udaljavanjem, smatrajući da ti drugi nisu ni zaslužili da budemo u njihovom društvu. To je dakle krajnji oblik sebezljubja koji dugoročno umrtvljuje čovjekovu osjetljivost za

druge ljude, iz koje se onda rađa stanje u kojemu danas živimo: sveopće rezigniranosti, sve manje pravoga prijateljavanja a sve više površnih odnosa, ne-realnih očekivanja od samih sebe a još više od drugih, nepristajanja na kompromise, glumljenja sreće i prividnoga zadovoljstva unatoč apatiji... Očekujući da se svijet vrti oko nas samih i da uvijek drugi nama prilaze, a ne mi njima pa da se na tom putu povremeno istinski i susretnemo, riskiramo da se pretvorimo u vječite kritizere drugih ljudi, a da se ni jednom pri tom nismo upitali jesmo li i sami napravili možda pogrešne korake prema drugim ljudima te u njima na taj način izazvali da ne budu zainteresirani za naše društvo. Takvo opredjeljenje zahtijeva od čovjeka izvjesnu dozu poniznosti, da ne prilaze uvijek tebi nego da ti ponekad prvi priđeš drugomu...

Vraćajući se ponovno na početak ovoga teksta, radujući se unaprijed blagdanima koji su pred nama, ostaje mi poželjeti nam svima da se ovoga Božića malo više zagledamo u vlastita srca, preispitamo vlastite postupke, jesmo li uistinu bili pažljivi prema drugima onako kako smo očekivali da drugi budu pažljivi prema nama, jesmo li doista učinili sve da barem jednoj osobi svojim životom posvjedočimo da se Isus nije uzalud rodio u toj „tihoj i svetoj noći“?

U Sonti održano „10. Šokačko veče“ KPZH „Šokadija“

Kulturno prosvjetna zajednica Hrvata „Šokadija“ započela je obilježavanje prvog desetljeća svojega postojanja. Pomalo neobično, ali igrom kalendara dva mjeseca prije desete obljetnice osnivanja Zajednice održana je jubilarna, deseta kulturna manifestacija „Šokadije“, „Šokačko veče 2011.“. Po riječima osnivača i prvog predsjednika Mate Zeca, temelji ove manifestacije postavljeni su još 2001. godine u sklopu „Grožđebala“ OKUD-a „Ivo Lola Ribar“.

Jubilarno, deseto „Šokačko veče 2011.“, u organizaciji KPZH „Šokadija“ započelo je 18. studenog, otvaranjem izložbe slika nastalih na dosadašnjih pet likovnih kolonija u organizaciji „Šokadije“. Izložbu je u prostorijama sončanske knjižnice otvorio predsjednik „Šokadije“ prof. Zvonko Tadijan.

U večernjim satima organizirana je manifestacija u sklopu zajedničkog projekta „Šokci i baština“ institucija kulture podunavskih Šokaca „Veče tamburice i ikavice“. Manifestacijom šokačke pisme, svirke tamburaša i stihove na ikavici članovi društava iz Berega, Monoštora, Sombora, Sonte, Bača, Vajske i Plavne predstavili su posjetiteljima u velikoj dvorani Doma kulture, ali i konzumentima programa na hrvatskom jeziku RTV 2 i radijske emisije „Zvuci bačke ravnice“ bogatstvo tradicije svojih mjesta.

Tijekom večeri predstavljene su tri samostalne knjige članova udruge: „Divane iz Sonte“ u ediciji NIU „Hrvatska riječ“ iz Subotice Ruže Silađev, „Gradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću“ Ivana Andrašića u izdanju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, te knjiga prof. Zvonka Tadijana „Šokačke narodne nošnje u Bačkoj“, istodobno i prvi naslov u izdavačkoj djelatnosti „Šokadije“.

Središnja svečanost održana je 19. studenog. U nazočnosti generalne konzulice subotičkog konzulata Republike Hrvatske Ljerke Alajbeg, predsjednika OO DS-a Apatin Gorana Orlića, predsjednika MO DS-a Sonta Veljka Bačića, te predsjednika Savjeta i tajnika MZ Sonta Igora Jakšića i Renate Kuruc održana je večer folkloru i običaja, uz proglašenje i javno čitanje najljepše pjesme pisane šokačkom ikavicom. Pobjednica je dvadeset četverogodišnja Anita Đipanov iz Bačkog Monoštora s pjesmom „Stvaranje slova“.

Desetu obljetnicu slavljenici su obilježili cjelovečernjim programom. Prisutne je pozdravila i večer folkloru otvorila konzulica Ljerka Alajbeg. Često prekidani pljeskom, na pozornici su se smjenjivali folklorci, tamburaši i glumci.

Ivan Andrašić

75. obljetnica HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora

Svečanim programima u petak i u subotu, 9 i 10. prosinca 2011. godine, obilježena je 75. obljetnica aktivnog rada Hrvatskog kulturno umjetničkog društva „Vladimir Nazor“ iz Sombora. Kako i priliči, slavljenici su pred brojnim uzvanicima i svojim vjernim gledateljima u prepunoj velikoj sali Hrvatskog doma prve večeri obilježavanja svoje hvale vrijedne obljetnice u bogatom godišnjem koncertu prikazali rad članova svih svojih sekcija i predstavili novi broj svojega lista „Miroljub“. Na svečanoj akademiji upriličenoj u subotnjoj večeri slavljenicima je uručena Povelja Republike Hrvatske, dodijeljena Odlukom predsjednika republike prof.dr.sc. Ive Josipovića. U drugom dijelu subotnje večeri nastupili su mlađi članovi TO „Pajo Kolarić“ iz Osijeka.

U bogatom kulturno-umjetničkom programu članova svih sekcija Društva, upriličenom prve slavljeničke večeri, uručena su i priznanja najistaknutijima članovima Društva. Nazočne uzvanike i vjernu publiku pozdravio je predsjednik Društva Mata Matarić.

Svečana akademija upriličena u subotnjoj večeri otvorena je himnama Srbije i Hrvatske, u izvedbi pjevačkog zbora domaćina. Sa pozornice je potom brojne uzvanike i gledatelje pozdravio predsjednik HKUD-a „Vladimir Nazor“ Mata Matarić jezgrovitim pregledom rada društva u dosadašnjih 75 godina. Uslijedio je najsvečaniji čin. Voditeljica Bojana Jozić pročitala je Odluku predsjednika Republike Hrvatske prof. dr. sc. Ive Josipovića o dodjeli „Povelje Republike Hrvatske“ HKUD-u „Vladimir Nazor“ iz Sombora i najavila izaslanicu predsjednika, generalnu konzulicu Ljerku Alajbeg, koja je ovo visoko odličje uručila predsjedniku Mati Matariću. Tako su, među institucijama kulture s hrvatskom nacionalnom odrednicom u Srbiji, Somborcima postali prvi kojima je ovo vrijedno državno priznanje matične domovine dodijeljeno odlukom predsjednika Ive Josipovića. *Ovo je prvi puta da Povelju dobiva jedna hrvatska udruga iz Vojvodine, odnosno Srbije. „Vladimir Nazor“ je svojim ustrajnim, besprekidnim 75-godišnjim radom na planu njegovanja i razvijanja tradicije Hrvata u Somboru i okolici dokazao da je zaslužuje* – rekla je na svečanosti Ljerka Alajbeg. Zahvaljujući na priznanju, predsjednik „Nazora“ Mata Matarić istaknuo je kako će udruga i u budućnosti svojim radom doprinosti očuvanju nacionalnoga identiteta Hrvata na ovim prostorima. Inicijativu za dodjelu ovoga priznanja ne samo Somborcima, nego i Hrvatskom kulturno-prosvjetnom društvu „Matija Gubec“ iz Tavankuta, pokrenuli su Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Generalni konzulat RH u Subotici. *Smatrajući i više nego potrebnom činjenicu da Republika Hrvatska nagrađuje i one Hrvate koji žive i rade izvan njezinih granica, skupa s konzulatom pokrenuli smo inicijativu za dodjeljivanje ovoga prestižnog priznanja za dvije hrvatske kulturne udruge*

iz Vojvodine, čiji su doprinosi na području kulture Hrvata u Vojvodini teško mjerljivi – rekao je, između ostaloga, ravnatelj Zavoda Tomislav Žigmanov. I Društvo se na najsvečaniji način za izuzetan doprinos radu odužilo svojim zaslužnim članovima. Povelje su dodijeljene Zvonimiru Lukaču, Vesni Čuvarđić, Klari Šolaja Karas, Šimi Beretiću i Josi Firanju.

Ivan Andrašić

TV prijenos mise za Materice na HRT-u - prilika za emancipaciju zajednice

Prvi program Hrvatske radio-televizije izravno je prenosio svetu misu u nedjelju, 11. prosinca, s početkom u 10 sati, u povodu blagdana Materica iz subotičke katedrale-bazilike svete Terezije Avilske, u okviru redovitog nedjeljnog programa kada se prenose sveta euharistijska slavlja iz različitih dijelova Hrvatske ili prostora drugih zemalja u kojima žive Hrvati.

Prvi je to put u povijesti hrvatske televizije da se jedan ovakav događaj izravno prenosi iz naših krajeva. Čast je to i priznanje ovdašnjoj Katoličkoj crkvi jer joj pokrivenost programa hrvatske nacionalne televizije omogućuje da se slika vjerskog života jedne župe s ruba prostora gdje žive Hrvati, prenese cijelom hrvatskom gledateljskom auditoriju, rekao je ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov.

Ideja o prijenosu mise iz subotičke katedrale postoji već dugo i napokon su se ostvarili svi uvjeti za njezinu realizaciju, kaže generalna konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici Ljerka Alajbeg.

Daleko je veće zanimanje gledateljstva u Hrvatskoj spram Hrvata izvan domovine, a pogotovu vojvođanskih Hrvata, nego što to imaju prilike čuti i vidjeti. Stoga je ovaj prijenos zasigurno pridonio jačem povezivanju našega nacionalnog korpusa, što je i cilj ovakvih emisija i prijenosa, da učimo jedni od drugih, da se upoznajemo i na koncu zajednički čuvamo vlastitu tradiciju, dodaje konzulica Alajbeg.

Siniša Jurić

Čašćenje Bogorodičnih slika u barokno vrijeme običaj vrijedan istraživanja

Čašćenje slika Majke Božje u barokno vrijeme imalo je gotovo kulturni značaj, ali je on vremenom oslabio i prenio se na područje osobne pobožnosti koja se provodila u domovima vjernika, istaknuo je Dušan Škorić, doktorand povijesti umjetnosti na zagrebačkom Filozofskom fakultetu koji je na XIV. znanstvenom kolokviju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata 24. studenoga, održao predavanje na temu „Marijanska pobožnost kao motiv u baroknom slikarstvu u katoličkim crkvama u Vojvodini“.

Ova tema spada u dio istraživanja Zavoda na planu kulturne baštine Hrvata u Vojvodini, koji je navezan na crkvu i barokno slikarstvo. Ovdje je riječ o pučkoj pobožnosti u sprezi s inačicama popularnih i čašćenih Bogorodičnih slika iz središnje Europe.

Vjernici su u barokno vrijeme častili slike Majke Božje kako bi im pružila pomoć raznih oblika. Kao rubno područje,

na ivici Habsburške Monarhije i Osmanlijske Carevine, teritorij današnje Vojvodine bio je okrenut onim tipovima čudotvornih slika koje su pružale utočište od osmanskih razaranja i progona, kaže Dušan Škorić.

Marijanska pobožnost je važan segment barokne umjetnosti u Vojvodini i do sada je neistražen, iako je veoma bogat. Pojedini objavljeni tekstovi ili publikacije, iako dobronamjerni, imali su veću štetu nego korist, jer se autori nisu koristili relevantnim povijesnim činjenicama, kaže Škorić.

Postoji oko petnaest veoma vrijednih tipova Bogorodičnih slika koje su podrijetlom iz srednje Europe, ili iz Južne Amerike. Širok je to i bogat opus značajan za sveukupnu umjetničku baštinu u Vojvodini. Neke od tih slika sačuvane su u franjevačkom samostanu u Subotici, u crkvi u Tekijama kod Petrovaradina i u samostanu u Baču.

Siniša Jurić

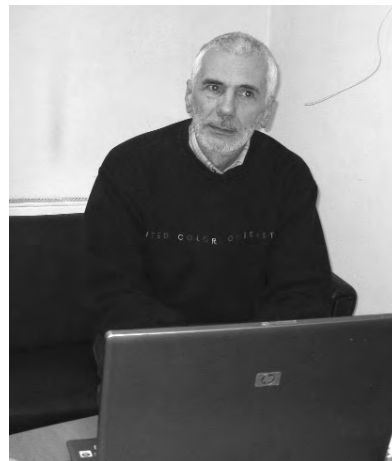
Provedeno etnološko terensko istraživanje običaja bačkih Bunjevaca

Kulturna tradicija Bunjevaca u Bačkoj do danas je očuvana i toliko je bogata da bi se njome doista trebalo dugo i intenzivno baviti, istaknula je profesorica Jadranka Grbić Jakopović koja je bila dionicom etnološkog istraživanja koje je prošloga tjedna provedeno u Subotici i Somboru s okolicom. Istraživanje je proveo tim Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu uz suradnike iz našega grada i okolice, te značajnu pomoć Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Rad devetero istraživača na terenu pokazao je da je bunjevačka tradicija očuvana do danas, veli profesorica Jakopović.

Krajnji je cilj istraživanja da se rezultati obrade i objave kako bi bili dostupni širem čitateljstvu. Sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata dogovorena je suradnja u ovom pogledu koja se ogleda u tome da će završni radovi s istraživanja biti objavljeni u Godišnjaku Zavoda kao i mogućnošću tiskanja samostalne publikacije.

Siniša Jurić

BOŽIĆNI BLAGDANI UPJESMAMA

Koliko želja i koliko pjesama prima sv. Nikola! Djeca iz Sonta poslala su i pjesme i crteže. Toliko su lijepi da je teško neke odabrati i to vam pokazati.

A Isusa čekamo kroz cijelo Došašće. Svi želimo dobiti i neki dar, ali – vjerujte – ono što se događa već sada, dok čekamo Božić, ima posebnu draž! Oni koji svakodnevno idu na mise zornice to najbolje znaju. Upravo to čekanje nas čini boljima, sretnima i bližima malom Isusu. Naš sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić je jako volio Malog Isusa, njemu se utjecao. Zato su naši mladi u Subotici pripremili božićne ukrase s malim Isusom i dali ih u nekoliko crkava kako bismo njihovom kupnjom ukrasili svoje domove, sjetili se riječi o. Gerarda i tako pomogli kauzu za njegovo proglašenje blaženim.

A svima vama koji ovo čitate, koji volite *Zvonik*, želim raspjevan Božić, da sve oko vas bude radosno i puno božićnog ugođaja. Idite malom Isusu, radujte se njegovu rođenju i pjevajte DJETEŠĆE NAM SE RODILO...

Vaša Zvončica

Andreja Topal, IV. r. Sonta

ZANIMLJIVOST iz Đurđina

Pa ni ovo što u Đurđinu ima – nema baš svugdi, da se sv. Nikola i Krampus slažu. Nije to samo zbog tog što su oni braća od strica, Josip i Matiša Dulić, već su đurđinska dica taka dobra, pa ni Krampus nije imo srca da ih uplaši (osim onih što su ga sreli na ulici, posli, kad su se po mraku vraćali kući sa priredbe!!!).

Verica D.

Sveti Nikola

Dugo sanjam jedan san
Da dočekam Tvoj dan.

Čizmicu sam oprao
I u prozor stavio,

Molim Boga svaki dan
Da Nikola dođe sam.

Da ne dođe Krampus s njim
I šibu mi ostavi.

*Matija Ivankov,
VIII. a, Sonta*

Božićnjaci – mali „betlemi“

Božićni kolač s figurama Isusa, Marije, Josipa, ptica, ruža, i drugih životinja koje se nalaze u dvorištu zove se BOŽIĆNJAK! Naše bake i mame nekada su pravile božićnjake i stavljale ih na stol za Božić. Danas to nije u svim kućama običaj, ali se ipak neke mame trude i same ispeći božićni kolač s figurama.

I ove su godine mame i bake u župi sv. Roka u Subotici, mama Ksenija u vrtiću „Marija Petković“ ali i u ponekoj kući, učile svoju djecu i unuke kako se prave figurice. Onda su figurice stavile na kolač i to se ispeklo. Radovi su prikazani na izložbi u Gradskoj kući, a onda će doći na obiteljski stol.

Pogledajte kako je to zanimljivo i lijepo! Možda se i vi potrudite napraviti svoje božićnjake!

Katarina Čeliković

Nagrađeni Zvonikovci!

Dragi mladi čitatelji, vjerujem da vas je obradovao ovaj broj *Zvonika*, napose one koji su našli svoja imena među dobitnicima nagradne igre. Mnogo je kupona pristiglo na našu adresu, čak 90! A što je još zanimljivije, 70 kupona je stiglo iz Sombora. Naši mali Somborci su se doista angažirali, a kako i ne bi, kad je kod njih, u župi Presvetog Trojstva, bilo izvlačenje nagrada u nedjelju 4. prosinca. Župnik, preč. Josip Pekačević i vjeroučiteljica Rozmari Mik učinili su sve da ovo bude radostan susret i za mnogobrojnu djecu i za uredništvo *Zvonika*. Bilo je predviđeno 10 nagrada, ali kad smo vidjeli koliko vas je sudjelovalo i željno očekivalo nagrade, odlučili smo podijeliti čak 15 nagrada, kao što vidite. A nagrade su bile doista raznolike: betlehemi, krunice, CD-i s pjesmama posvećenim ocu Gerardu, majice s njegovim rečenicom „Ljubav nema granice, ljubav nema stanice“, i mnoge druge zanimljive nagrade. Kako ste i primijetili, ovoga puta smo se družili s o. Gerardom, našim kandidatom za sveca, i on je pomogao da ove zanimljive nagrade odu u prave ruke. Mnogi su zahvalni ocu Gerardu, ali posebno ovih 15 nagrađenih. Svima vama, dragi mladi čitatelji, želimo čestit i blagoslovljen Božić i radosnu Novu godinu. Neka vas čuva i prati zagovor našeg oca Gerarda!

Nagrađeni su:

1. Anita Balaž, Radivoja Koraća 20a, Sombor (veliki Betlehem)
2. Valentina Krempatić, Banatska 55, Sombor (komplet majica i CD o. Gerarda)
3. Natalija Vidaković, Prvomajski bul. A-12, Sombor (mali betlehem)
4. Nikolina Varga, Bezdanski put 128, Sombor (Subotička Danica 2012)
5. Danijel Hatnađ, Blagojevićeva 81/a, Sombor (komplet majica i CD o. Gerarda)
6. Sveta Zvekanov, Vladimira Nazora 21, Sombor (pretplata za Zvonik)

7. Milica Vuković, Čikerijska 22, Ljutovo (anđeo)
8. Gabrijel Komušanac, Nenadić 45, Sombor (slikovnica bl. Marije Petković)
9. Ivan Huska, Gundulićeva 92/a, Subotica (komplet majica i CD o. Gerarda)
10. Filip Štrangarić, Stanka Paunovića 9, Sombor (misijska krunica)
11. Isidora Ivošev, Šumadijska 14, Sombor (slikovnica bl. Marije Petković)
12. Petar Huska, Gundulićeva 92/a, Subotica (CD s pjesmama o. Gerarda)
13. Antonio Kolompar, Apatinski put, Ciglana b.b., Sombor (lančić s križem TAU)
14. Antonija Kolompar, Apatinski put, Ciglana b.b., Sombor (CD s pjesmama o. Gerarda)
15. Jovan Horvat, Moskovska 20, Sombor (privjesak bl. Marije P. Petković)

Vaš urednik vlč. Dragan

Sveta misa

Svake nedilje, ujutro u deset sati u našu katedralu, slobodno navрати! Ali nemoj biti rđav, nemoj praviti glupost, nego budi dobar, važna je poslušnost.

Nemoj puno pričati, i ne ometaj druge. Ne mlataraj ničim, lipo sklopi ruke.

A kad iziđeš iz crkve, bit će ti bolje ulicom češ šetat zdrav, dobre volje. Pomažeš li drugima, da li dobar ti si? Ljudi će govoriti – ovaj je bio na misi!

Mario Evetović, 5. r., Subotica

Najbolji recitatori u Osijeku

Na jednodnevnom nagradnom izletu u Osijeku, koji se zasigurno može nazvati tradicionalnim, a u organizaciji Hrvatske čitaonice, boravilo je u petak 23. studenog, trideset i pet najboljih recitatora na hrvatskom jeziku, pobjednika na desetoj Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku.

Pod vodstvom predsjednice Hrvatske čitaonice **Bernadice Ivanković** i potpredsjednice **Katarine Čeliković**, a u pratnji svojih nastavnika ili voditelja recitatorskih sekcija, djeca su imala vrlo bogat program. Ljubaznošću ravnateljice Dječjeg kazališta **Jasminke Mesarić**, djeca su prisustvovala pretpremijeri „Božićni kolačići“, mirišljavoj božićnoj predstavi u izvedbi ansambla Dječjeg kazališta „Branka Mihaljevića“.

U Velikoj vijećnici Gradske uprave primila ih je potom zamjenica gradonačelnika **Danijela Lovoković** sa suradnicima. Nakon ugodnog druženja i „slatkog“ čašćenja, recitatori su uz ljubazno vodstvo Ljerke Hedl posjetili Muzej Slavonije, a potom i Arheološki muzej. Draga franjevačka crkva u osječkoj tvrđi, gdje je recitatore posebno srdačno dočekao **fra Zoltan Dukai**, bila je svima zanimljiva. Nakon što su čuli kratku povijest crkve, mnogi su se dali u brojanje anđela na baroknim oltarima, a po preporuci fra Zoltana, svi su uputili svoje molitve sv. Antunu i Majci Božjoj Osječkoj. Poznato gostoprinstvo fra Zoltana oduševilo je sve putnike, a upravo ovdje je završen jednodnevni nagradni izlet.

Hrvatska čitaonica je ovaj izlet organizirala zahvaljujući pomoći Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Katarina Čeliković

Adventska duhovna obnova mladih

Adventska, predbožićna duhovna obnova na kojoj je sudjelovalo tridesetak mladih, održana je 2., 3. i 4. prosinca u Augustinianumu u Subotici. Ovoga puta, mnogo toga je bilo novo: nov prostor, novi sudionici, novi animatori i novi predvoditelj. Cilj ove obnove bio je stvoriti zdravu zajednicu, duhovnu jezgru od novih mladih, koji bi jednoga dana trebali biti nositelji svoje vjere, a koji još nisu potpuno oformljeni u vjeri. No, prije stvaranja i produbljivanja zajedništva i zajedničke vjere, bilo je potrebno poraditi na sebi. Subota je bio taj dan, dok je nedjelja bila dan za slavlje, zajedništvo i veselje prikladno razdoblju u kojem se nalazimo.

Novi prostor – Augustinianum, pružao je mogućnost da se svatko poveću u svoju sobu i promisli o Božjoj riječi koja ga je mogla dotaknuti kroz molitvu, predavanja i čitanja. Iako s gustim rasporedom, obnova je protekla u određenoj opuštenosti i razdraganosti. Predavanja su bila zanimljiva i prilagođena mladima, ugodna za slušanje, a ipak kroz njih se provlačila važna poruka veoma aktualna za nas mlade. Predavanja su najprije govorila o slušanju, a zatim o primjeni Božje riječi koju smo čuli i izboru zvanja i zanimanja. Film je bio višestruko prikladan, prikazivao je upravo period u kome se i mi nalazimo – vrijeme prije Isusova rođenja, vrijeme iščekivanja, a pomogao je i pri radu u skupinama u kojima su se obrađivala evanđelja iz četiri nedjelje došašća. Rad u svakoj od četiri skupine bio je pravo svjedočanstvo. Bila je to prilika sa svojim vršnjacima razgovarati o temama o kojima

nemamo prilike inače govoriti. Osjećaj kada čuješ da netko misli isto što i ti, ali i osjećaj kad netko drugačije tumači određeni dio Svetog pisma, doista je neprocjenjiv. Rad u skupinama bilo je međusobno obogaćivanje i prilika za intimnije i dublje upoznavanje i sebe – kroz vrijeme koje je svatko proveo u svojoj sobi, a i drugih – kroz razgovor. Vrhunac duhovne obnove bila je sveta misa i klanjanje.

U nedjelju, nakon svete mise, plenuma i molitve, duhovna obnova se završila, i svatko je mogao otići ispunjen radošću, rasterećen i s novom snagom i poletom za svoj svakodnevni život, te duhovno obnovljeni za doček velikog nam blagdana – Božića.

Ovim putem mladi zahvaljuju Američkoj biskupskoj konferenciji koja je potpomogla ovu obnovu, vlč. Mirku Štefkoviću koji nas je ugstio u Augustinianumu, vlč. Andriji Anišću koji je potpomogao organizaciju ove obnove, vlč. Marku Forgiću koji je bio s nama u sakramentu svete ispovijedi, a posebice predavaču i voditelju duhovne obnove, vlč. Marijanu Vukovu.

Vedrana Cvijin

Tribina mladih

Tribina mladih na temu „Smije li katolik uživati u seksu?“, održana je 20. studenoga u Katoličkom krugu u Subotici, a predavanje na spomenutu temu održao je **mr. sc. Mladen Milić**, profesor filozofije na KBF-u u Đakovu. Na tribini je prisustvovalo stotinjak mladih, a također i lijepi broj starijih ljudi, jer kako kažu, na ovaj način sročena tema ih je provocirala i navela doći. Na početku tribine, u ime Odbora tribine, sve nazočne pozdravio je vlč. **Dragan Muharem** predstavivši predavača koji je dao širi uvid u poimanje tjelesnosti i spolnosti u različitim vremenskim i kulturalnim kontekstima s naglaskom na totalitarni zavodnički sustav u kojemu mi danas živimo. Raskrinkavajući gnoseonološku nit opozitnog poimanja pozitivno konotiranog duha i negativno konotiranog tijela, osvjetlio je ulogu pravovjernog kršćanstva u očuvanju ljepote ljudskoga tijela i ljepote spolnosti. Ovim iznimnim predavanjem nije prezentirano niti precizirano (najvjerojatnije očekivanih) brzih i efikasnih 10 koraka do uživanja u seksu na kršćanski način, kako je istaknuo i sam predavač, nego su stare svete tajne koje započinju Jahvinom rečenicom: „Nije dobro da čovjek bude sam“ (Post 2,18), prikazane u biblijskim, filozofskim, literarnim, psihološkim fragmentima koji se ukrštaju. Osobito je bilo zanimljivo ukazivanje na funkcio-

naliziranu uporabu tjelesnosti i spolnosti u kontekstu suvremenih mass-medijskih promidžbenih sustava putem kojih se ove Bogom dane svetosti zlorabe najviše za osvajanje i povećavanje potrošačkih afiniteta. Ovo rezultira krizom tjelesnosti i čovjeka kao takvoga tj. njegova identiteta. Ova kriza uvjetuje krizu braka, nakon koje slijedi kriza obitelji. Naravno, ovo nije ni izbliza ovako jednostavno i jednodimenzionalno jer je uzroka krize spolnosti više i s njima nas je u manjoj ili većoj mjeri upoznao predavač. Svakako da je ovakvo višestruko osvješćivanje i educiranje mladih Subotičana bilo potrebno i vjerujemo da je urodilo dobrim. Ostaje da i mi u ovom izvješću ponovimo Milićev odgovor na postavljeno pitanje iz naslova, koje je ujedno i odgovor Crkve, i glasi: da, katolik smije uživati u seksu ukoliko je oslobođen od želje za ovladavanjem u tom činu komunikacije i od imperativa „morati“, odnosno, ukoliko je centralna riječ „htjeti“ koja odvodi u dimenziju ljubavi. Ono što je bitnije i na što je predavač ukazao, ispravno je poimanje tjelesnosti i spolnosti kao jednog od naših osnovnih određenja. Interesiranje je bilo koliko zadovoljeno, toliko i ponovno otvoreno novim, brojnim pitanjima koja su uslijedila nakon izlaganja te se trajanje tribine vremenski udvostručilo. Ovom prilikom vas obavještavamo da tribine u dvanaestom mjesecu neće biti zbog blagdana.

N. M.

Još jedna božićna priča

Jedna se priča morala ispričati. Bližio se Božić i trebala je to biti božićna priča. Trebala bi biti radosna, jednostavna, ali ponajprije sveta. Ipak, nije pronalazila nikoga tko bi ju ispričao. Tražila je osobu koja bi ju mogla primiti i potpuno se radovati njezinoj ljepoti. Ali svi koji su je htjeli ispričati, nisu je mogli prihvatiti takvom kakva jest. Dodavali su joj mnoge osobine kojima su je pokušavali učiniti „više božićnom“, ali ona na to nije mogla pristati. Ako bi pristala na njihove „kreativne“ izmjene, ona nikada ne bi postala prava božićna priča.

Na razne načine pokušavala je zaintrigirati svoje potencijalne pripovjedače, ali većini je bilo teško prepoznati je. Pokušavala je skrenuti njihove misli, uvući se u njih i uvjeriti ih u njenu jedinstvenost kako bi je zavoljeli i od misli u glavi stvorili priču koju će svi moći slušati. Prvo je pokušala s asocijacijama. Djeвица, poslušnost, povjerenje, slama, domaće životinje, pastirski štap, plač djeteta... Bile su to riječi najbliže povezane s njom, neki koji o pravim živim pričama govore kao o slovima na papiru nazvali bi ih motivima, i bilo je čudno što ih nitko nije mogao povezati s pričom koja je trebala postati božićna. Ipak, oni su većinu podsjećali na sasvim drukčije pojmove od Božića. Morala je tražiti novi put do svoje realizacije.

Odlučila je izabrati osobu koja bi je mogla prihvatiti bez izmjena.

Bio je to jedan dječak. Obično slabo obučen, u tankoj jakni čiji su rukavi već drugu godinu prekratkiji za njega. Na nogama je nosio cipele, koje ga ne bi zaštitile od dubokog snijega. Unatoč njima, možda ga je dječak ipak očekivao, jer dok se dijete igra u snijegu, zaboravi na stare cipele i ne misli na prehladu koja će doći, a ni na batine koje će uslijediti zbog mokrih nogu i još jedne rupe na hlačama. I taj je dječak šetao ulicama grada, provlačio se između tezgi na tržnici i širom otvorenim očima gledao šarenilo koje se vrzmalo oko njega, kada ga je priča pokušala očarati.

– Dječaće, hoćeš li me ispričati? Čuješ li me?

Dječak se u početku nije obazirao, ali priča nije odustajala. On je bio savršen za onoga koji će je ispričati. Nastavila je:

– Mali, tebi govorim! Da, da, tebi. Slušaj me. Želiš li biti taj koji ćeš ispričati jednu priču? Pazi, to je najljepša priča koja postoji na ovom svijetu. Mislim da bi ti bio savršen za nju!

Dječak je više nije mogao ignorirati. Iako mu je sve to bilo prilično čudno i nije znao u što se upušta, upitao je:

– A što trebam učiniti?

– Jednostavno je. Ja ću ti sve reći, a ti me samo pusti da budem takva kakva jesam. Ja sam sama po sebi čudesna i ne moraš me ničim nadopunjavati.

Svako takvo „uljepšavanje“ završi tako da nestane sva moja draž i prava ljepota. Zato, samo me pusti da budem prava božićna priča.

– Ali ja i dalje ne znam što želiš da učinim.

– Kao što sam ti rekla, ja sam božićna priča. Tako sam stara da su me svi zaboravili. Sada postoje neke nove priče koje smatraju božićnima, ali one nisu prave. Sve su to loše kopije koje su vremenom izgubile svoju bit i sada govore o svemu, ali ne o Božiću. Zato sam mislila da bi me ti mogao pričati. Hoćeš li?

– Volio bih da mogu, ali mislim da neću znati.

– Zašto to misliš? Ne slažem se s tobom. Vidiš, ja smatram da bi ti to najbolje mogao.

– Ali ja nikada nisam imao pravi Božić. Samo jedne godine je mama kupila bor, ali imao je tako malo ukrasa da nije ni sličio lijepo okićenim borovima u izlozima. A zbog tog bora Božić je bio još nemirniji jer je tata prigovarao mami što je bacila novac na tu glupost. I tako je drugi dan Božića bor letio van, jer je tata već treći dan bio pijan i svaka sitnica ga je mogla razbješnjeti. Nitko se nije usudio usprotiviti, jer smo znali da bi i mi završili poput bora. Vidiš da ja nikada nisam slavio Božić kao što ga slave ostali. Ne mogu ja pričati božićne priče, kad ih ne znam...

Dječak je gledao u zemlju. Jedan šareni papirić od nekog bombona kotrljao se na vjetru i zaustavio se između njegovih nogu. Ovo blagdansko vrijeme uvlačilo ga je u svijet mašte, a povratak u stvarnost uvijek je bio bolan.

– Znam, sve to, nastavljala je priča, ali mislim da tebi Božić znači više od onih koji ga slave uz bor i kolače. Što je to što želiš svakog Božića?

Dječak je šutio. Želio je on svašta, želio je sve ono što djeca žele, no ipak je želio nešto puno više. Nikada to nije imao kome reći.

– Želim... želim da mi se netko nasmije i... i da se raduje što me vidi. Bilo ga je pomalo sram to priznati.

Priča je znala da je pronašla pravog pripovjedača.

– Da, ti ćeš me najbolje pričati. Na Božić idi u crkvu. Tamo ćeš vidjeti jaslice u kojima će ležati Djetetešce. Ono će ti rado pružati ruke i radovat će se što si mu došao. Znaš, ono se rodilo zato da ispuni ovu tvoju skrivenu želju. Ono se rodilo zato da se i ti nasmiješ.

Ako ovog Božića vidite nekog dječaka u jaknici s kratkim rukavima i starim cipelama, nemojte ga samo zaobići. Možda je taj dječak sada već porastao, možda je sada starac, ali moći ćete ga prepoznati ako budete pažljivo gledali. Zastanite malo, jer on će vam ispričati pravu, pravcatu božićnu priču, premda nikada nije proslavio Božić kao što ga slavite vi.

Ana Ivković

Mladi u današnjem Božiću

Prije nego bilo što napišem možda bih vas trebalo upitati: koga mi to očekujemo za Božić? Spasite-lja? Ili možda Djeda Mraza i njegovu torbu prepunu darova?

Božić je blagdan, usudim se reći veoma poseban blagdan. Poseban jer on u sebi sadrži jednu veoma duboku poruku. Što mislite – hoće li se pored gužve koja ovih dana vlada po gradu i trgovinama ta poruka moći vidjeti i čuti? Svodi li se Božić samo na kupnju darova, raznih ukrasa te pretjeranosti u „jelu i piću“? Koliko nam je danas važno dočekati rođenje Spasite-lja u obitelji, među prijateljima i nama bliskim ljudima i što to predstavlja u našim srcima? Unatoč raznim „definicijama“ koje nam svijet nudi, Božić bi trebao biti i on jest blagdan obitelji i blagdan vjernika u crkvi. To je vrijeme kada preispitujemo svoju solidar-nost i razumijevanje.

Božić – to je ispit zrelosti naše vjere. Ispit u smis-lu jesmo li bili sposobni prepoznati Mesiju u Novoro-đencetu ili ga još uvijek tražimo u „čudesima“ moder-noga vremena? Slična situacija događala se i prije nešto više od 2000 godina. Na pitanje Ivana Krstite-lja: „Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da če-kamo?“, Isus nije odgovorio. Nije rekao ni DA ni NE. Htio je samo da ga prepoznaju po njegovim djelima. On je pokazao za što vrijedi živjeti jer je donio za to vrijeme neshvatljivu poruku, a čini mi se da ta poruka vrijedi i za ovo naše vrijeme.

Budimo realni: tko danas zna što je došašće i koje je njegovo značenje? Za Božić se danas počinje znatno ranije pripremati nego inače, a kako su stvari krenule, možda će se iduće godine za Božić pripre-mati nakon rasprodaje kupućih kostima!? Tko zna! Početkom studenoga izlozi radnji uvelike poprimaju blagdansku atmosferu iz čega se vidi da mnogi pre-laze preko činjenice da je Božić blagdan Isusova ro-đenja, a ne masovno „shopping-holičarstvo“ pretvoro-eno u praznike. Očito je kako društvo od blagdana uzima samo ono što donosi zaradu i tako odlučuje i nameće što od kršćanstva treba preuzeti i dobro isko-ristiti, a što žestoko napadati i odbaciti. Tako današnji Božić postaje samo priča u kojoj Krist teško opstaje, a njegovu ulogu preuzima snježni „čudotvorac“.

I tu postavljam pitanje: zar je i danas, nakon više od 2000 godina od prvoga Božića za Isusa teško pro-naći mjesto? Mjesto u našim domovima, u našim bliž-njima, u našim srcima, jednom riječju mjesto koje Mu pripada. U ovim vremenima nameću nam se mnogi ideali koji odstupaju od Krista. Mnogi putovi nam se otvaraju, posebice u razdoblju ovako bitnih blagdana. Putovi koji nas vode ili u radost ili u propast. A na nama je odlučiti kojim ćemo putem ići. Božić nije

samo događaj, on je i susret s osobom. Ne može se govoriti o Božiću bez Isusa i puta koji vodi do susreta s njime. Stoga je veoma bitno maknuti sve lažne okvire koji postoje, i dopustiti da nam Isus dođe takav kakav jest – možda nas i iznenadi. Možda se ovog Bo-žića pojavi na vratima tvoga srca tražeći da ga ugostiš, nahraniš? Hoćeš li ga primiti?

Upravo sada, kada se mnogi „naljute“ samo na spomen kršćanskih vrednota, u svijetu počinje svjet-lucava „hit-parada“ zvana Božić. A mi mladi? Gdje smo? Sad kada trebamo biti svjetlo svijeta, da upozori-mo ljude na opasnosti novoga vremena, mi mladi smo se izgubili. Za Božić gledamo gdje na brzaka za-raditi koju paricu, jer stižu blagdani, darovi za nama drage osobe, a tu je i doček Nove godine, pa repriza i sve to treba popratiti u najvećem stilu. I pitam se – treba li svijet nas mlade kršćane, blagdane i Božić samo onda kada se prodaje i kupuje? Zar smo zabo-ravili prave vrijednosti Božića? Za Božji dolazak po-trebno je pripremiti se iznutra, a ne samo izvana. Jer ako ti je duša prazna, uzalud su svi darovi. Ovo je vri-jeme kada čovjek, koji je tjelesno, a istodobno i du-hovno biće, na poseban način treba uspostaviti svoj odnos s Bogom.

Božić je vrijeme darivanja, reći će mnogi. Mnogi se mladi ovih dana brinu u posljednji trenutak pro-naći dar za svoje prijatelje, dečka, djevojku, obitelj. Mnoge reklame će nam u tom traganju pomoći svo-jim definicijama: „Božić je čarolija darivanja uz dar gratis!“. U takvoj strci ni ne primjećujemo ironiju koju je komercijalizacija izmislila: „Dragi mladi kršćani, ma Božić vam je čarolija, a Isus je čarobnjak koji vam daje čarobne darove gratis!“

I na kraju, što ti u takvom „čarobnom“ okruže-nju darivanja sad mogu ponuditi? Nisam se odlučila ni za kakve čarolije i skupe darove, nego za nešto sas-vim drugo: DARUJ ŽIVOT! Reći ćeš možda da sam ti ponudila nešto preskupo što se ne može samo tako dati! Ali ja ti ovdje ne prodajem ništa niti ti pružam nekakve čarobne formule. Za ovaj Božić odlučila sam ti ponuditi **VJERU** u novi početak, **LJUBAV** koja ot-kupljuje i **NADU** koja nikad ne umire. Nudim ti **STRPLJIVOST** i **SKROMNOST** da prihvatiš sebe i druge onakvima kakvi jesu; **PONIZNOST** da se ne precjenjuješ, ali ni ne podcjenjuješ. A takve darove na-lazim samo u Isusu. Njegovo rođenje već je prva Crkva vidjela kao dar koji je čovjek dobio, a u Isusu se ogleda uzor savršenog darivanja života za drugoga. U tom duhu svima želim:

Sretan i blagoslovljen dolazak našega Spa-sitelja u vaša srca.

Marina Gabrić

Kako je Blažena Djevica Marija mogla biti začeta bez ljage istočnoga grijeha?

Odgovara: vlč. Franjo Ivanković

Molim vas da mi razjasnite ono što mi nikad nitko nije objasnio: kako je Blažena Djevica Marija mogla biti začeta od svojih roditelja bez ljage istočnoga grijeha? Ako su roditelji BDM bili obični ljudi i ako su je začeli na naravni ljudski način, kako su mogli izbjeći ljagu istočnoga grijeha koji je naslijedilo čitavo čovječanstvo poslije Adama i Eve? Prema tome, dolazimo na misao da je Marija bila začeta na isti način kao Isus Krist!? No ja to nisam nikad čula ni pročitala. Molim vas da mi to objasnite ili recite gdje da pročitam, jer ako nama koji smo cijeli život vjernici nije to jasno, kako će biti jasno „novopečenim“ vjernicima?

Ivana

Hvala vam na ovom pitanju koje je uvijek suvremeno i sigurno ga postavljaju mnogi vjernici u sebi. Dobro ste ga raščlanili i široko objasnili tako da je u njemu postavljena sva problematika koja se tiče ove važne vjerske istine.

O Mariji i njezinu životu nalazimo malo detalja u biblijskim tekstovima. Možemo ustvrditi kako je vjera Crkve od najranijih početaka bila nadahnuta i protkana uzornim životom Blažene Djevice Marije kojoj je iskazivana velika čast. Znamo da je Marija i u životu prve Crkve imala ključnu ulogu jer je zajedno s apostolima molila i iščekivala silazak Duha Svetoga. Između ostalih žena sv. Luka u Djelima apostolskim navodi samo Mariju imenom: „Svi oni bijahu jednostavno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom...“ (Dj 1,14). Ova vjerska istina može se prihvatiti jedino snagom vjere. Tu prestaje ljudska logika. Bezgriješno začeće je iznimka, a grijeh je pravilo o kojem i

vi govorite u svom pitanju. Opis prvoga grijeha u Bibliji nije povijesni izvještaj pada u prvi grijeh, nego opis kako čovjek potpada pod vlast grijeha. Mreža života i mreža grijeha su isprepletene. Ipak, u mreži života postoji i izuzetak koji se odnosi na Mariju. Život je jači od grijeha jer život je od Boga.

Slavlje Marije koja je začeta bez grijeha, kao uostalom i čitavo Marijino štovanje, u Crkvi se polagano razvijalo. Najprije je Crkva u sukobu s krivotvorcima bila pozvana točno odrediti istine vjere –da je utjelovljeni Božji Sin pravi Bog i pravi čovjek, da mu je, nadalje, božanstvom jednaka treća božanska osoba, Duh Sveti. A to je onda osvijetlilo i, 431. godine na Efeškom saboru, potvrdilo činjenicu da je Marija, budući je rodila Bogočovjeka, prava Bogorodica.

Ljudi Crkve su promišljali i istraživali, u Svetom pismu i Predaji, kakvim je ostalim „povlasticama“ Bog obdario

Vjersku istinu o Marijinu bezgriješnom začeću moguće je prihvatiti jedino snagom vjere koja je dar Božji. Biblijski tekstovi i događaji osvjetljavaju nam i ovu tajnu vjere. Marija je sama potvrdila i opravdala naslov koji joj je Crkva dala kada je sebe u ukazanjima Bernardici nazvala „Bezgriješno začeće“.

svoju Majku. U Lukinom se evanđelju (Lk 1,28) čuje pozdrav anđela Gabrijela Mariji riječima: „milosti puna“. Budući da je to izjava samog neba, došlo se do uvjerenja da je Marija morala biti tako obdarena već od prvog časa svoga postojanja. Bila je, dakle, oslobođena svake ljage u istom trenutku kad je bila začeta ljubavlju svojih roditelja. Mnogima je takav nauk bio čudan, teško prihvatljiv, jer su mislili da bi Marija bila otkupljena prije nego je došao Otkupitelj. Korak dalje u tom promišljanju je pojašnjenje kako je to Bog u Mariji izveo „zbog predviđene smrti svoga Sina“. Tu misao ćemo čuti i u zbornoj molitvi svete mise na svetkovinu Bezgriješnog začeća Marijina: „Bože, ti si po zaslugama smrti svoga Sina unaprijed oslobodio od svake ljage gri-

jeha začeće Djevice Marije i tako pripravo dostojan stan svome Sinu...“. Kako se o svemu tome raspravljalo, tako se i u radosti Bogu zahvaljivalo u liturgijskim slavljinama.

Od 15. st., kad je taj dan kao blagdan unesen i u Rimski kalendar, još se više širila vjerska istina Marijinog bezgriješnog začeća. Posve se učvrstila kad je papa Pio IX. godine 1854. tu istinu svečano proglasio dogmom (nepromjenjivom vjerskom istinom koju mora prihvatiti svaki vjernik). Imenom. „Ja sam Bezgriješno začeće“ Marija se i sama predstavila, prilikom 16. ukazanja u Lourdesu (Francuska), maloj Bernardici. Bilo je to četiri godine nakon proglašenja dogme, na dan 25. ožujka, što je mjesnom župniku i biskupu uz sve ostalo bilo velikim poticajem da ozbiljno shvate sva lurdaska zbivanja te da ukazanja proglase istinitim.

Iz gore rečenog je jasno da je Marija unaprijed oslobođena grijeha za-

hvaljujući Božjoj intervenciji. Ljagu istočnog grijeha Marija nije naslijedila jer to nije njezina zasluga nego Božja milost. Marija kao da toga nije bila ni svjesna. Kada ju je anđeo Grabijel pozdravio „milosti puna“, sama se čudila „kakav je to pozdrav“. Marija je opravdala Božje izabranje. Svojim predanim životom ispunila je Božju volju koju je u potpunosti prihvatila kada je začela Isusa i kada je pod križem zajedno s Njim supatila.

Da zaključim. Vjersku istinu o Marijinu bezgriješnom začeću moguće je prihvatiti jedino snagom vjere koja je dar Božji. Biblijski tekstovi i događaji osvjetljavaju nam i ovu tajnu vjere. Končno: Marija je sama potvrdila i opravdala naslov koji joj je Crkva dala kada je sebe u ukazanjima Bernardici nazvala „Bezgriješno začeće“.

AUTO CAR VIDA KOVIĆ, Subotica, Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

Petica za pouzdanost

Sandero Ambiance 1.4
7777 €

- KLIMA UREDAJ
- ELEKTRO PAKET
- SVETLA ZA MAGLU
- RADIO CD MP3
- ABS

ISPORUKA
ODMAH

SPECIJALNA
SAJAMSKA
AKCIJA

5 GODINA
GARANCIJE
ili 100 000 km*

0% kamate i 0% troškova obrade za finansirani iznos do 3000 EUR samo uz Dacia finansiranje!
Kamatu i naknadu za obradu kredita umesto klijenta plaća Renault Nissan Srbija d.o.o. Period otplate od 13 do 36 meseci.

* Dostupnost jednog od dva vozila. Akcija traje od 01.03. do 30.04.2011. Slike simbolične. Iznos kreditnog obroka 110,70 e/mesec.

DACIA
GRUPE Renault

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI
SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD
GLAVNE POŠTE

CRKVO SLIKAR
DEKORATIVNI MOLERAJ
AMBROŠIĆ IVAN

Telefon: 025 25 658
Mobilni: 064 26 444 58

**IZOLUJEMO VLAŽNE
KUĆE CRKVE
DVORCE**
I DRUGE KAPITALNE
OBJEKTE
DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

www.hiz.rs

27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- Karađorđev put 2, SUBOTICA

Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

**RASPORED SAHRANA
NA INTERNETU**
www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
21000 Novi Sad
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790 529
program: 021/4790 464
SMS: 063/598 441
Faks: 021/4790 530
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
24000 Subotica
Matije Gupca 8
Redakcija: 024/692 255
program: 024/692 259
SMS: 063/445 523
Faks: 024/520 155
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOZITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

WiFi face Najpovoljniji
Internet paket
5GB mjesečno! **2048kbps** simetrična
brzina (i kod upload-a!)

999
dinara

- Besprijekorna i brza komunikacija sa videom i glasom ako koristite Skype, MSN Live, Yahoo Messenger ili neki drugi popularni IM klijent
- Lako i brzo postavljanje fotografija i videa na Vaš Facebook, Flickr, Picassa...nalog
- Više nego dovoljno megabajta za svakodnevno posjećivanje vaših omiljenih web stranica
- Velika brzina kod slanja e-maila

TIPPNET
INTERNET

Subotica, Karađorđev put 2, 024 / 555-765, www.tippnet.rs

Zahvaljujemo našim darovateljima

Sretan Božić
i uspješna
Nova 2012. godina

bane
SUBOTICA

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:
Beograd, Tošin bunar 224/a, Tel.: 011/ 2609 920
Novi Sad, Marka Miljanova 20, Tel.: 021/ 661 9005
Subotica, Batinska 34, Tel.: 024/ 561 187, 561 186

POŠTOVANI!

U NAŠOJ POLIKLINICI MOŽETE OBAVITI SLEDEĆE SPECIJALISTIČKE PREGLEDE

PREGLED MLADEŽA- DERMOSKOPIJU
 DUGOTRAJNO UKLANJANJE DLAKA - EPILACIJU

FOTOPODMLAĐIVANJE KOŽE

LEČENJE AKNI I KOZMETIČKE TRETMANE AKNOZNE KOŽE
 HEMIJSKI PILING

UKLANJANJE BRADAVICA, MEKIH FIBROMA I DRUGIH KOŽNIH PROMENA TEČNIM AZOTOM,

ELEKTROHIRURŠKI, UGLJENDIOKSIDNIM LASEROM

TIMPANOMETRIJSKO TESTIRANJE, ISPITIVANJE SLUHA,

ULTRAZVUČNI PREGLED: VRATA, ŠTITASTE ŽLJEZDE, DOJKE, GORNJEG I DONJEG ABDOMENA, TESTISA, KUKOVA KOD DECE, LEČENJE DEFORMITETA NOGU KOD DECE (XO) I KRIVE KIČME (SKOLIOZA)

KOLOR DOPLER KRVNIH SUDOVA VRATA, TRANSKRANIJALNI KOLOR DOPLER KRVNIH SUDOVA MOZGA, KOLOR DOPLER KRVNIH SUDOVA NOGU I SRCA.

DVADESET ČETVOROČASOVNI HÖLTER SRCA I KRVNOG PRITISKA

ALERGO TEST - NA STANDARDNE GRUPE INHALATORNIH I NUTRITIVNIH (HRANA) ALERGENA

LEČENJE BOLNIH STANJA MEKIM LASEROM (REUMATSKI BOLOVI U ZGLOBOVIMA, VRATU, CERVIKALNE GLAVOBOLJE, UPALE TETIVA, HERPESA, STANJA POSLE TRAUME, SMANJENJE OŽILJAKA.)

LEČENJE BOLA INTRAMUSKULARNOM STIMULACIJOM I DRUGIH STANJA TRADICIONALNOM KINESKOM AKUPUNKTUROM.

U SLUČAJU POTREBE IZ POJEDNIH SPECIJALNOSTI SMO U MOGUĆNOSTI IZVRŠITI I KUĆNE POSETE (PEDIJATAR, DERMATOLOG, OTORINOLARINGOLOG, NEUROLOG, INTERNISTA, LEKAR OPŠTE PRAKSE).

SVI PREGLEDI SE ZAKAZUJU TELEFONOM!
 024 520 698

ZAHVALJUJEMO NA UKAZANOM POVERENJU!

DERMATOVENEROLOG,
 OTORINOLARINGOLOG,
 NEUROPSIHIJATAR,

NEUROLOG,
 GINEKOLOG,
 PEDIJATAR,

ORTOPED,

DEČIJI ORTOPED,
 UROLOG,

PULMOLOG,

KARDIOLOG,

GASTROENTEROLOG,

NEFROLOG,

ENDOKRINOLOG,

HEMATOLOG,

REUMATOLOG,

ONKOLOG,

SPEC. ZA ULTRAZVUK,

HOMEOPATA,

AKUPUNKTUROLOG,

PEDIJATAR,

DEČIJI NEUROLOG,

DEČIJI ALERGOLOG,

DEČIJI NEFROLOG,

DEČIJI HIRURG,

DEČIJI GASTROENTEROLOG,

PSIHOLOG.

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG

ZAVRŠNI RADOVI GRAĐEVINE

2000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
 e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

Božićne ove noći svaki hoće da kaže
radost i hvalu na svemu učinio nama što si,
kako nas riječi Tvoje krijepe, dižu i snaže
i kako ljubav Tvoja grije nas, hrabri i nosi.

Aleksa Kokić

